

2014. aasta MAJANDUSAASTA ARUANNE

Ärinimi	AS Harju Elekter
Põhitegevusala:	elektrijaotusseadmete ja juhtaparatuuri tootmine; metalltoodete tootmine; hulgi- ja vahenduskaubandus, valgustite ja elektritarvete jaemüük; kinnisvaraalane tegevus; äri- ja juhtimisalane nõustamine; valdusfirmade tegevus
Äriregistri number:	10029524
Aadress:	Paldiski mnt.31, 76 606 Keila
Telefon:	372 67 47 400
Faks:	372 67 47 401
Elektronpost:	he@he.ee
Interneti kodulehekülg:	www.harjuelekter.ee
Tegevjuht:	Andres Allikmäe
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ
Majandusaasta algus:	1. jaanuar
Majandusaasta lõpp:	31. detsember
Majandusaasta aruandele lisatud dokumendid:	<ul style="list-style-type: none"> • sõltumatu vandeaudiitori aruanne • kasumijaotamise ettepanek

SISUKORD

Nõukogu esimehe pöördumine	3
Juhataja pöördumine	4
Juhatuse tegevusaruanne	5
Aksia ja aktsionärid	29
Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne	33
Sotsiaalse vastutuse raport	37
Raamatupidamise aastaaruanne	38
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	38
Konsolideeritud kasumiaruanne	39
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	40
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	41
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	42
Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	44
1. Üldine informatsioon	44
2. Aruande koostamise alused	44
3. Olulisemad arvestuspõhimõtted	47
4. Raamatupidamishinnangud ja otsused	58
5. Finantsriskide juhtimine	59
6. Finantsinstrumendid	63
7. Raha ja pangakontod	63
8. Äritegevuse ja muud nõuded	64
9. Ettemaksed	65
10. Varud	65
11. Investeering sidusettevõttesse	65
12. Finantsinvesteeringud	66
13. Kinnisvarainvesteeringud	67
14. Materiaalne põhivara	68
15. Kasutusrent	69
16. Immateriaalne põhivara	70
17. Võlakohustused	72
18. Laenude tagatised ja panditud vara	73
19. Võlad tarnijatele ja muud võlad	73
20. Maksud	74
21. Lühiajalised eraldised	74
22. Tingimuslikud kohustused	75
23. Aktsiakapital ja reservid	75
24. Segmendi aruanne	76
25. Kasumiaruande kirjete selgitused	78
26. Tulumaks	79
27. Tava ja lahustatud puhaskasum aksia kohta	81
28. Sihtfinantseerimine	81
29. Rahavoogude aruande kirjete selgitused	82
30. Seotud osapooled	83
31. Äriühendused	84
32. Emaettevõtte põhjaruanded	87
Juhataja kinnitus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele	91
Allkirjad 2014.a.majandusaasta aruandele	91
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	92
Kasumi jaotamise ettepanek	93

NÕUKOGU ESIMEHE PÖÖRDUMINE

ASi Harju Elekter 46. tegevusaasta oli tegusalt tõine ja sündmusterikas, mahutades endasse oluliselt rohkem positiivseid, kui negatiivseid seiku. Vähem meeldivama poole pealt jäi möödunud aastasse Vene-Ukraina konflikt ning sellega kaasnevad kõrvalmõjud. Kuigi selle konflikti mõju Harju Elekter kontsernile ei ole suur, avaldab see samas olulist mõju Euroopa autotööstusele, olles ka üheks põhjuseks tootmise vähenemisele Kontserni suurima pikaajalise rentniku PKC Eesti tehastes. 5% ASi Harju Elekter konsolideeritud müügituludest teenitakse firma omanduses oleva tööstusliku kinnisvara haldamisest ja rendist, mistõttu oli uudis PKC Eesti Haapsalu tehase sulgemise kohta ühtviisi ebameeldiv nii Kontsernile kui ka Haapsalu linnale. Jätkus ka ehitustegevuse madalseis Eestis, tuues endaga kaasa tellimuste vähenemise ehitussektorile suunatud Kontserni toodete osas, sh Eesti Energia Jaotusvõrgu riigitellimus alajaamadele.

Kontserni juhtkond ja nõukogu on suutnud väliskeskonna muutustele kiiresti reageerida ning oma tegevuse ja otsuste tulemusel kompenseerida langust Eesti turul läbi müügi suurendamise Eestist väljaspool, lähiturgudel Rootsis ja Soomes. Juunis vastu võetud otsus Soome suurima komplektalajaamade tootja Finnkumu Oy ostuks tõstis Kontserni suurimaks alajaamade müüjaks Soomes ja kasvatas oluliselt ka müügitulusid. Aasta lõpus tunnistati vastsoetatud Finnkumu Oy Soome parimaks ettevõtteks.

Juulis otsustasime müüa tuumikinvestorile oma pikaajalise 34%lise osaluse sidusettevõttes AS Draka Keila Cables, millega kindlustasime ühelt poolt kaablitootmise jätkumise ja arengu Eestis, teisalt aga tekitasime vabu vahendeid Finnkumu Oy ostu rahastamiseks.

ASi Harju Elekter aktsiad on noteeritud Tallinna Väärtpaberibörsil 1997. aastast. Kuigi 2014. aasta oli maailma aktsiaturgudel heitlik ning Tallinna Börs langes 8%, õnnestus ettevõtte aktsial, ühena vähestest, 3,3% oma hinda kasvatada. Aktsia sulgemishinnaks kujunes 2,79 eurot. Kiirelt muutuv majanduskeskkonnas on saanud aga aktsia hinnaliikumisest ehk olulisemakski asjaolu, et tegemist on dividendiaktsiaga. AS Harju Elekter on igal aastal kogu oma börsil noteeritud aja jooksul maksnud aktsionäridele dividende ning stabiilselt suur aktsionäride hulk näitab, et firma usaldusväarsust ja kindlat dividendipoliitikat osatakse hinnata.

Nõukogu nimel tänan meie kliente, partnereid, aktsionäre ja töötajaid. Tahame olla vastutustundlik töödandja, jätkuvalt kindel partner klientidele ning stabiilne dividendimaksja aktsionäridele.

Endel Palla
Nõukogu esimees

JUHATAJA PÖÖRDUMINE

Lähiminevikku on mahtunud palju ajalooliselt, poliitiliselt, aga vaieldamatult ka majanduslikult määravaid muutuseid ja sündmusi. Arvamus, et oleme saavutamas tasakaalu maailmas, on asendunud teadmisega, et miski pole enam kindel. Väärtustel, kokkulepetel või turvalisusel ei ole enam selget mõõtkava. Kõik see, mis on juba toimunud ja mis toimumas, ei anna meile alust mõistmiseks, mida meil on oodata homselt.

Harju Elekter kontserni äritegevus on kõigis Kontserni ettevõtetes, aga laiemas vaates ka oma klientide ja partnerite soove ja ootusi järgides, seisnud kindlatel alustel ja lõpetanud sündmusterohke 2014. aasta kavandatud ületades. Lõppenud majandusaastat jäävad ilmestama eelkõige sammud, millega me loome pinnase tulevasteks arenguteks. Kontserniga liitus Soome suurimaid komplektalajaamade valmistajaid Finnkumu Oy, osaluse müük sidusettevõttes Draka Keila Cables andis meile strateegilise optsiooni kaablivalmistuse jätkamiseks ja suurendamiseks Keila Tööstuskülas, alustasime aruandeaastal soetatud Allika Tööstuspargis esimese kinnisvaraprojekti arendusega. Samas olime aktiivselt ümber korraldamas oma Rootsi-suunalist äritegevust ja panustasime aktiivselt turundusse. Harju Elekter kontserni tegevust märgati ja hinnati, mida ilmestavad äramärkimised ja auhinnad nii Kontserni tütarettevõtetele kui ka Kontsernile tervikuna.

Vaatamata keerukatele turgudele ja tihedale konkurentsile, suutsime kasvatada Kontserni müügi mahtusid 5%, viies need läbi firma ajaloo paremuselt kolmanda tulemuseni, 50,6 miljoni euroni. Müük väljaspool Eestit suurenes rekordilise 70%ni müügituludes. Ärikasum kosus 28% 2,2 miljoni euroni ja erakorraliste finantstulude toel saavutas meie puhaskasum silmapaistva 89%lise kasvu, jõudes 9,8 miljoni euroni. Kontsern oli kogu majandusaasta jooksul väga hästi rahastatud. Investoreid ja aktsionäre peaks igati rõõmustama Kontserni tugev bilanss. Kahjuks tuleb täna elada teadmisega, et sõltudes Nasdaq Tallinna kauplemispassiivsusest, jääb ASi Harju Elekter aktsia hind ja turukapitalisatsioon vaatamata eeskujulikele majandustulemustele mõnekümne protsendiga omakapitali näitajale alla.

Kuigi Kontserni müügi geograafia on üsnagi kirev, tõdeme, et Kontserni ettevõtete majandustegevus on segmentina kõige rohkem edenenu Soomes, mis kasvas nii kohaliku kui ka sinna oma müügi suunanud Kontserni ettevõtete müügi najal 26%, saavutades 58%lise osakaalu Kontserni müügi mahtudes.

Harju Elekter kontserni väärtuseks on alati olnud jätkusuutlik ja tulevikku vaatav äritegevus, mida järgides oleme tunnetanud oma sotsiaalset vastutust ühiskonna ees. Toetame järjekindlalt inseneriharidust Tallinna Tehnikaülikoolis, elektrialast koostööd ja turvalisusaspekte erialaliidus EETEL. Me ei unusta ka noorte spordi- ja harrastustegevust firma tegevuskohtades. Oleme nõuandjad ja arvamuslimidrid meiega põimunud maailmas. ASile Harju Elekter läheb korda nii inimeste heaolu parandamine kui ka oluliselt üldisemalt ühiskonna valikutes tehtavad otsused ja turvalisus.

Eduka majandusaasta kokkuvõtteks tänan usalduse eest meie kliente, tööpanuse eest kõiki Kontserni töötajaid ning aktsionäre, nende toetuse ja näpunäidete eest.

Andres Allikmäe
Juhataja

JUHATUSE TEGEVUSARUANNE

ORGANISATSIION

MISSIOON

Olla tuntud ja tunnustatud elektri- ja automaatikaseadmete tootja Balti mere regioonis, lahendades kliendi vajadused asjatundlikult, tähtaegselt ja kvaliteetselt ning pakkudes koostööprojektides lisaväärtust ja kindlust.

EESMÄRK

Olla pikaajaliselt edukas, kasvatades firma kapitali ja tootes tulu koostööpartneritele ja omanikele ning pakkudes motiveerivat tööd, palka ja arenguvõimalusi oma töötajatele.

AS Harju Elekter toodab elektriseadmeid 1968. aastast. Kontserni põhitegevus on elektrienergia jaotusseadmete, sh alajaamad, kaablijaotus- ja liitumiskilbid ning automaatika- ja juhtimiskeskuste disain, tootmine ja turustamine energia- ja tööstussektori ning infrastruktuuri tarbeks. Kontserni toodangust 70% turustatakse väljaspool Eestit.

ORGANISATSIIONISKEEM

MAJANDUSKESKKONNA ÜLEVAADE

Maailmamajandus

Maailmapanga andmetel kasvas globaalne majandus 2014. aastal 2,6%; alanud aastaks oodatakse 3,0%list kasvu. Kogu aastale avaldas tugevat mõju ja suurendas ebakindlust Venemaa-Ukraina konflikt koos sellega kaasnenud sanktsioonidega, mis omakorda olid kaudseks põhjuseks valuutakursside muutustes. Jõuliselt alanesid nii euro kurss dollari kui ka vene rubla kurss euro ja dollari suhtes. Selle kõrval oli vaieldamatult suurimaks globaalmajandust mõjutavaks sündmuseks nafta hinna kukkumine juunikuise tipust 115 dollarit barreililt 60 dollari piirile aasta lõpuks. Samas toetasid madalad toormehinnad USA majanduse taastumist, euroala majandusele ja ekspordi konkurentsivõimele avaldas lisaks positiivset mõju ka euro nõrgenemine. Maailma suurte riikide seas oli kiireim, 7,4% majanduskasv Hiinal. Venemaa, maailma suurima energia-eksportija majandus, vaatas otsa esimesele majanduslangusele pärast 2009. aastat, peasüüdlasteks siin on tootmise ja investeringute vähenemine ajal, mil rubla on niigi raskes seisus. Inflatsioon püsis jätkuvalt madal, olles mitme viimase kümnendi kõige madalamal tasemel.

Euroala

Vastupidiselt ootustele ei toonud 2014. aasta eurosooni majanduses elavnemist kaasa. Osa süüd oli siin Ukraina kriisil ja sanktsioonisõjal Venemaaga, kuid majandust ei turgutanud ja soovitud efekti ei toonud ka Euroopa Keskpanga kehtestatud negatiivne intress kommertsbankadele. Tööstused ei tootnud, sisetarbimine püsis madal ning välisturud olid ära langenud (nt Venemaa põllumajandussaaduste ja tarbekaupade puhul või Hiina tööstuse sisseseaded, tööpingid). Erasektor jätkas kokkuhoiu tagaajamist, surudes alla nii kasvu kui ka inflatsiooni. Lisaks mitmed lokaalset laadi mured, nagu näiteks erakorraliste valimiste väljakuulutamise Kreekas, majanduse stagneerumine Itaalias või Prantsusmaa ohtlikult suur võlakoores. Olukord polnud kiita ei Euroopa kasvumootoril Saksamaal, keda on tabanud seisak, ega ka Eesti lähinaabritel. Eesti tähtsamate kaubanduspartnerite majandusseis pole aastaga paranenud, pigem vastupidi. Sanktsioonide tõttu sai valusa löögi Soome, kes ei ole suutnud end langusest välja murda ja kelle 2014.a majanduskasv jäi napilt pluss-poolele. Rootsi majanduskasv, mis jäi küll oodatust väiksemaks, oli siiski oluliselt kiirem kui Soomel ja analüütikud loodavad selle jätkumist. Samas on ka positiivseid märke - euro nõrgenemine tõstab kogu euroala ekspordi konkurentsivõimet, nafta ja maavarade madalad hinnad stimuleerivad tarbimist (Eesti ja EL netoimportijad), intressid ja inflatsioon on endiselt ülimalad.

Eesti ja Baltimaad

Baltimaade majanduskasvu vedurid olid suuresti sarnased: sisemine nõudlus, ELi toetused, tööjõu tootlikkuse kasv ning väliskaubandus. Leedu pisut kiirem kasv tulenes paljuski positiivsest reaktsioonist 2015. aastast eurosooni ja OECDga liitumise otsusele; Läti kasvu toetas ühisvaluuta euro kasutuselevõtt jaanuaris 2014. Eesti 2014. aasta majanduskasv oli 2,1%; Läti ja Leedu majandused kasvasid vastavalt 2,3 ja 2,9%.

Eesti majandusarengu peamised riskid olid seotud Venemaa-Ukraina konfliktiga, samuti ebakindlusega euroalas ja Soome majanduse paigalseisuga. Eesti 2014. aasta majanduskasvu mõjutasid positiivselt töötlev tööstus, energeetika ja jaekaubandus, lisandväärtus vähenes aga ehituses, veanduses ja laonduses. Eksport (va Venemaale) kasvas nõrgast väliskeskkonnast hoolimata ja tugines peamiselt töötleva tööstuse müügi kasvule. Tööstussektori kasvust andis suure osa elektroonikaseadmete tootmine. Majanduses suurenes tööjõutulu osakaal, mis ergutas tarbimist ja jaekaubandust. Tööjõutulu kiire kasvu jätkumisele aasta lõpus viitab sotsiaalmaksu laekumine, mis suurenes aastaga üle 8%. Ettevõtete kasumid samal ajal aga kahanesid ja investeringud vähenesid, millele viitavad nii ehitussektori lisandväärtuse kui ka kapitalikaupade impordi kahanemine. Investeringute langus tuleneb peamiselt energeetikasektorist.

AASTA 2014

1.4.2014 peatati määramata ajaks Harju Elekter AB tegevus. Vastavalt Kontserni arengustrateegiale on Skandinaaviamaad ja Rootsi jätkuvalt olulised sihtturud, kuid antud sammu tingis 2011.-2013.aastatel kasutatud ärimudeli ebaefektiivsus ja kulukus. Vastutus Kontserni Rootsi-suunalise äritegevuse ja sealsete klientide eest läks ASi Harju Elekter Elektrotehnika müügi- ja arendusmeeskonnale ning partneragentidele Rootsis. Müük Rootsi turule kasvas 2014. aastal võrreldes aasta varasemaga ligi kaks korda.

ASi Harju Elekter Soome tütarettevõtte Satmatic Oy allkirjastas 17.6.2014 lepingu Soome suurima komplektalajaamade valmistaja Finnkumu Oy kõigi aktsiate ostuks. Tehingujärgselt jätkab Finnkumu Oy oma nime ja kaubamärgi all Satmatic Oy 100%lise tütarettevõttena. Finnkumu Oy ostuga suurendab Kontsern oma turuosa Soomes ja ka mujal Skandinaavias ning laiendab oluliselt tootesortimenti.

II kvartalis toimusid läbirääkimised ASi Harju Elekter vähemusosaluse müügiks sidusettevõttes, mis päädisid lepingu allkirjastamisega 9.7.2014, vastavalt millele müüs AS Harju Elekter oma 34%lise osaluse ASis Draka Keila Cables tuumikinvestorile Prysmian Groupile. Osaluse müük oli Kontserni strateegiline otsus ning saadud vahendeid kasutati elektrotehnilise äri laiendamiseks, sh Soome suurima alajaamade tootja Finnkumu Oy ostu finantseerimiseks. Tihe koostöö ASi Harju Elekter ja ASi Draka Keila Cables madalpinge jt kaablitoodete hangete osas jätkub, nagu ka pikaajalised rendilepingud tootmispindadele.

Septembris toimus konkurss Allika Tööstusparki rajatava uue 3100 m² suuruse tootmishoone ehitaja leidmiseks, mis lõppes ASi Harju Elekter ja Merko Ehitus Eesti ASi vahelise lepingu allkirjastamisega 10. oktoobril. Ehitustööd algasid oktoobris. Hoone valmimistähtaeg on juuni 2015 ning hoone rentimiseks on sõlmitud eelkõkkulepe.

Krediidiinfo omistas ASile Harju Elekter krediidireitingu AAA (parim) ja tütarettevõttele AS Harju Elekter Elektrotehnika AA (väga hea). Krediidiinfo reiting hindab ettevõtte kui terviku senist tegevust ning on koondhinne ettevõtte majandus- ja finantsolukorrale ning maksekommetele. Alla 10% Eesti ettevõtetest omab krediidireitingut AAA või AA.

Kontserni Soome tütarettevõttele Finnkumu Oy omistati Suomen Asiakastieto kliendiregistri poolt sertifikaat „Suomen Vahvimmat 2014“. Aunimetus on ametlik tunnustus ettevõtte usaldusväärsele ning heale krediidi- ja maksevõimele, kinnitades ettevõtte jätkusuutlikkust. Suomen Vahvimmat aunimetusele saavad kandideerida vaid need firmad, kellele on omistatud krediidikõlblikkust märkiva Alfa-reitingu kõrgeim AAA või AA+ reiting. Selliste ettevõtete arv ulatub vaid 12%ni kõigist Soomes registreeritud ettevõtetest.

Šveitsi varahaldusfirma CE Asset Management koos Balti partneritega kuulutas välja järjekordsed Corporate Excellence Award nominendid ning juba neljandat aastat järjest tunnustati Eesti firmadest parimaks AS Harju Elekter. Ettevõtte sai kõrge tunnustuse tänu oma turupositsioonile, stabiilsele kliendibaasile, headele ajaloolistele majandustulemustele ja ettevõtete üldjuhtimise edendamisele.

Kontserni Eesti ja Soome tütarettevõtetes jätkusid Lean 5S/6S tootlikkuse suurendamise põhimõtete juurutamine ja tegevused ettevõtte kasumlikkuse ja kliendirahulolu suurendamiseks läbi kuluefektiivse ressurside kasutamise.

Kontserni tütarettevõtted osalesid aktiivselt erialamessidel: Satmatic Oy osales veebruaris Jyväskyläs toimival rahvusvahelisel elektrialamessil Sähkö Tele Valo AV ning septembris allhankemessil Tampere. AS Harju Elekter Elektrotehnika osales septembris traditsioonilisel SLO sügismessil ning ASi Harju Elekter Kaubandusgrupp tutvustas aprillis oma tootevalikut rahvusvahelisel ehitusmessil Eesti Ehitab.

TEGEVUSTULEMUSED

Finantskõkkuvõte viimase 5 aasta kohta

Kontsern	2014	2013	2012	2011	2010
Koondkasumiaruanne (miljon eurot)					
Müügitulud	50,6	48,3	52,8	46,7	40,9
Ärikasum	2,2	1,7	2,0	2,0	1,5
Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv)	9,7	5,2	3,5	2,8	2,2
Finantsseisundi aruanne aasta lõpu seisuga (miljon eurot)					
Käibevara kokku	25,1	15,9	16,5	15,4	14,4
Põhivara kokku	44,7	55,2	43,1	37,5	40,7
Varad kokku	69,8	71,1	59,6	52,9	55,1
Omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv)	58,5	62,5	48,8	40,3	44,0
Omakapitali kordaja (%)	83,8	87,9	81,8	76,2	79,8
Juurdekasvutempod (% vrd eelmise aastaga)					
Müügitulud	4,8	-8,5	13,1	14,2	1,1
Ärikasum	27,8	-11,5	-2,7	33,3	-16,1
Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv)	87,9	46,8	26,8	27,6	76,9
Varad	-1,8	19,2	12,7	-4,0	39,5
Omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv)	-6,4	28,1	21,1	-8,3	43,1
Tulususe suhtarvud (%)					
Käibe ärirentaabilus	4,4	3,6	3,7	4,3	3,7
Käibe puhasrentaabilus	19,3	10,7	6,8	6,3	5,6
Varade puhasrentaabilus	13,8	7,9	6,3	5,1	3,2
Omakapitali puhasrentaabilus (ROE)	16,0	9,2	7,9	6,6	4,4
Aksia (EUR)					
Keskmine aktsiate arv (1000 tk)	17 400	17 400	17 093	16 800	16 800
Omakapital aktsia kohta	3,55	3,20	2,61	2,51	2,22
Aksia sulgemishind	2,79	2,70	2,64	2,28	3,02
Puhaskasum aktsia kohta	0,56	0,30	0,21	0,17	0,13
P/E suhe (kordaja)	4,98	9,00	12,57	13,41	23,39
Dividend aktsia kohta	[1] 0,15	0,10	0,09	0,07	0,06
Likviidsussuhtarvud					
Maksevõime kordaja	2,8	2,3	1,8	1,8	1,8
Likviidsuskordaja	1,9	1,4	1,1	1,0	1,1
Personal ja palgad					
Keskmine töötajate arv	459	455	452	427	424
Töötajate arv perioodi lõpu seisuga	483	451	478	457	440
Palgakulu (miljon eurot)	9,2	8,6	9,1	7,7	7,0
Käibe ärirentaabilus	= Ärikasum/Müügitulud*100				
Käibe puhasrentaabilus	= Puhaskasum/Müügitulud*100				
Omakapital aktsia kohta	= Omakapital(keskmine)/Aktsiate arvuga (perioodi keskmine)				
Vara puhasrentaabilus	= Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv) /Keskmine vara*100				
Omakapitali puhasrentaabilus	= Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv) /Keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) *100				
Omakapitali kordaja	= Keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) /Keskmine varad*100				
Puhaskasum aktsia kohta	= Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv) / Keskmine aktsiate arv				
P/E suhe	= Aktsia hind/Kasum aktsia kohta				
Maksevõime kordaja	= Käibevara (keskmine) / Lühiajalised kohustused (keskmine)				
Likviidsuskordaja	= Keskmine likviidsed varad (käibevara-varud) / Lühiajalised kohustused (keskmine)				

[1] Juhatare ettepanek

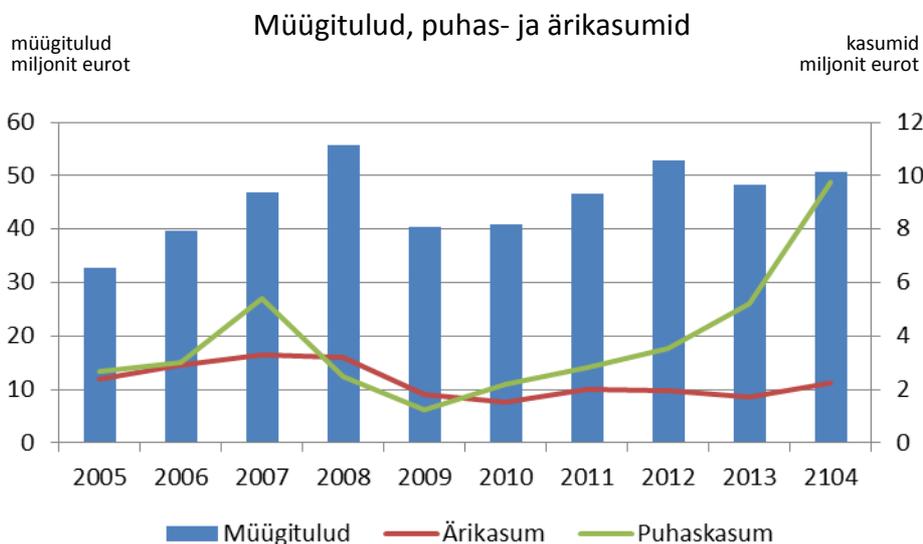
2014. aasta majandusaruandes on rida-realt konsolideeritud ASi Harju Elekter (konsolideeriva üksuse) ja tema tütarettevõtete AS Harju Elekter Elektrotehnika, AS Harju Elekter Teletehnika, Harju Elekter AB (kuni 31.3.2014), Satmatic Oy, Finnkumu Oy ja UAB Rifas finantsaruanded ning kuni 30.06.2014 seisuga laiendatud kapitaliosaluse meetodil sidusettevõtte AS Draka Keila Cables.

Satmatic Oy ostis 17. juunil 2014 Soome suurima komplektalajaamade valmistaja Finnkumu Oy kõik aktsiad. Seisuga 31.12.2014 koostatud raamatupidamise aruanne hõlmab Finnkumu Oy raamatupidamise aruandeid alates aruandeaasta 1. juulist.

Juulis 2014 müüs Kontsern oma 34%lise osaluse ASis Draka Keila Cables tuumikinvestorile Prysmian Group.

AS Harju Elekter omab 4,6%list osalust Soome ettevõttes PKC Group Oyj. Ettevõtte aktsiad on noteeritud Helsingi Börsil ja on finantsseisundi aruandes kajastatud turuhinnas. Aktsia turuhinna muutusel võib olla oluline mõju ASi Harju Elekter varade väärtusele ja omakapitalile.

Tulud, kulud ja kasumid

Kontserni 2014. aasta konsolideeritud müügitulu oli 50,6 miljonit eurot, kasvades võrreldava perioodi suhtes 4,8%. Aruandeaasta ärikasum kasvas 27,8% 2,23 miljoni euroni ja puhaskasum 89,0% 9,78 miljoni euroni.

Konsolideeritud müügitulust andsid 40% (2013: 47%) Eesti, 50% (2013: 40%) Soome ja 10% (2013: 12%) Leedu ettevõtted.

Kontserni põhitegevuseks on elektrienergia jaotus- ja juhtimisseadmete tootmine ja müük, samuti nendega seotud tegevused. Põhitegevus andis traditsiooniliselt suurima osa – 90,5%, kinnisvara ning muud tegevusalad kokku 9,5% konsolideeritud müügitulust.

Turgudest domineerisid jätkuvalt Soome ja Eesti turud, kuhu müüdi kokku 88% (2013: 86%) Kontserni toodetest ja teenustest. 70% Kontserni toodetest ja teenustest müüdi väljaspool Eestit, võrreldaval perioodil 63%. Välisurgude osakaalu kasvatamine on olnud ja on ka pikemas perspektiivis Kontserni juhtkonna üks strateegilisi eesmärgi.

Aruandeaastal vähenes tulu Eesti turult 15,3% 15,2 miljoni euroni. Investeeringute vähenemine Eesti energiajaotussektoris tõi käesoleval aastal kaasa keskpinge jaotusseadmete ja alajaamade müügitulude vähenemise. Riigihangete lepingu kohast tellimust on täidetud olulisemalt väiksemas mahu. Võrreldav periood seevastu oli keskpingseseadmete osas erakordselt edukas. Eesti turul on päringute arv nendele seadmetele vähenenud. Kuna langenud on ka keskpingseseadmetele esitatavad nõuded, siis kvalifitseeruvad hangetele ka madalamalt hinnatud, kuid konkurentsivõimelisemate

hindadega brändid Euroopast. Eeldame 2015. aastal riigihangete lepingu kohaselt määratletud energiasektori toodete tellimusmahu kasvu.

Euroopa majanduslik olukord, Soome nõrk konkurentsivõime ja jätkuv madalseis Soome ekspordisektoris kajastuvad ka Soome tööstussektori 2014. aasta majandustulemustes. Samas on aidanud Soome elektrienergia jaotussektori tellimuste kasv kaasa tulude kasvule. Satmatic Oy oli tugevas konkurentsiolekorras edukas ja seda just energiajaotussektori osas. Müük Soome turule kasvas aastaga neljandiku võrra. Soome turu kasvule avaldas positiivset mõju juunis soetatud komplektalajaamade valmistaja Finnkumu Oy müügitulu lisandumine teisel poolaastal, mis andis juurdekasvuks Soome turul 12 kuuga 17%. Olulise panuse Soome turul toimuvale on andnud ka Kontserni Eesti ja Leedu ettevõtted. Eesti segmendi ettevõtete müük Soome kasvas 12 kuuga 53% 12,6 miljoni euron, millest 5,8 miljoni euro väärtuses realiseeriti tooteid läbi Soome tütarettevõtte. Eesti segmendi ettevõtted müüsid Soome ettevõttele aruandeperioodil 58% enam tooteid kui võrreldaval perioodil. Leedu segmendi Soome-suunalised tärned kasvasid aruandeaastal 1,9 (2013: 0,6) miljoni euron, millest kontsernisisene käive moodustas vaid 4,8%. Eesti ja Leedu segmentide kontsernivälistelt klientidelt Soomes teenitud müügitulu moodustas 23% käesoleva aasta 12 kuu Soome turul teenitud müügitulust.

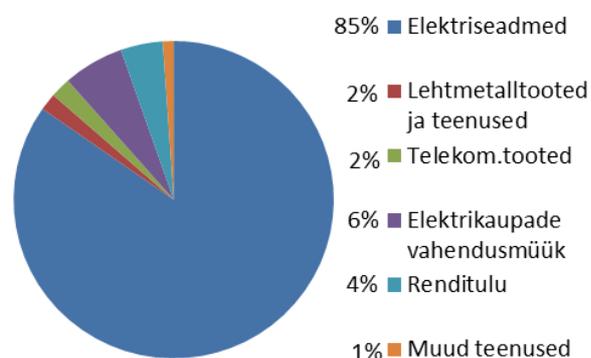
Olulise osa Leedu segmendi müügitulust moodustab elektriseadmete müük, mis on 12 kuuga vähenenud 4%. Aruandeaastal vähenes müügitulu Leedu turult 61%. Kui 2013. aastal moodustas Leedu turg 44% segmendi müügitulust, siis käesoleval aastal on see langenud 19%ni. Samas on Leedu segmendi ettevõtted kasvatanud müügiimahtusid välisturgudele 33%, sealhulgas kasvasid Soome-suunalised tärned 2014. aastal 1,3 miljoni euro võrra.

Kontsern peatas I kvartalis Rootsi tütarettevõtte majandustegevuse. Alates aprillist 2014 vastutab Kontserni Rootsi-suunalise tegevuse eest AS Harju Elekter Elektrotehnika. Rootsi turule on 12 kuuga Kontserni tooteid müüdnud 1,6 miljoni euro väärtuses, mis on ligi kaks korda enam kui võrreldaval perioodil. Neljandas kvartalis jätkus aktiivne tegevus Rootsis uute koostööpartnerite leidmiseks. Võeti osa mitmetest hankekonkurssidest. Aruandeaasta viimases kvartalis tehti Rootsi turule pakumisi alajaamadele ligi 1,25 miljoni euro väärtuses.

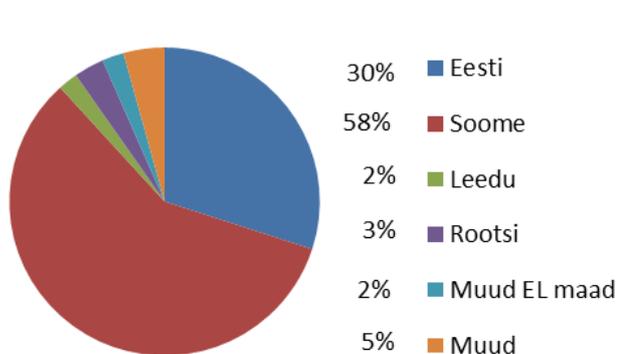
Müügitulu muudelt Euroopa Liidu turgudel kasvas aastaga 1,14 miljoni euron. Kui aruandeaastal vähenesid Prantsusmaa suunalised tärned, siis kasvasid müügiimahud nii Läti, Taani, Saksamaa, Poola kui ka Portugali turgudele. Aruandeaastal lisandus uue turuna Slovakkia. Kokkuvõttes on müügiimaht muudesse Euroopa Liidu maadesse kasvanud poole miljoni euro võrra.

Kogu aastale on tugevat mõju avaldanud Venemaa-Ukraina konflikt koos kehtestatud sanktsioonidega. Ida-Euroopa suunalised tärned on kahanenud ligi 0,6 miljoni euro võrra 0,3 miljoni euron. Kasvanud on müügiimaht USA turule.

Müügitulud tootegruppide kaupa

Müügitulud turgude kaupa

Müüdnud toodete ja teenuste kulud kasvasid aastaga 4,3%, jäädes 12 kuuga 0,5 protsendipunkti võrra alla aruandeaasta müügitulu kasvutempole. Tulenevalt eelnevast kujunes 12 kuu konsolideeritud brutokasumiks 9,1 (2013: 8,5) miljonit eurot. Aastaga paranes brutokasumi marginaal võrreldava perioodi näitaja suhtes 0,4 protsendipunkti võrra ja oli 17,9%.

Võrreldes aasta algusega on Kontserni töötajate arv kasvanud 32 inimese võrra 483 töötajani, kellest kolmandas kvartalis lisandus 18 inimest seoses Finnkumu Oy soetamisega. Seoses Kontserni töötajate palkade korrigeerimisega 2013. aasta II poolaastal, tugeva survega palkade tõstmiseks aga ka seoses tootmistöötajate kvalifikatsioonisüsteemi rakendamise ja Kontserni Eesti ettevõtetes, tõusid töötajate tootmises 1. jaanuarist 2014, mis tõi kaasa töötajate tootmise võrreldava perioodi suhtes. 12 kuuga kasvasid töötajate tootmine 6,0% 12,0 miljoni euroni. Töötajate tootmise määr moodustas müügitulust 23,8% (2013: 23,5%).

Kontserni 12 kuu turustuskulud olid 2,7 miljonit eurot, kasvades võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 3,6%. Turustuskulude määr moodustas müügitulust 5,4%, jäädes 2013. aasta tasemele. Üldhalduskulud kahanesid aastaga 0,6% ja olid 4,0 miljonit eurot. Üldhalduskulude määr müügitulust langes 0,4 protsendipunkti võrra 8,0%ni. Teises kvartalis struktureeriti Soome ettevõtte osa töötajaid üldhaldusest müügipersonali. Aruandeaastal kanti kuludesse ebatõenäoliselt laekuvaid nõudeid summas 103 tuhat eurot, võrreldaval perioodil 155 tuhat eurot.

Kokkuvõttes jäi äritegevuse kulude kasvutempo alla müügitulude kasvule, suurenedes aastaga 3,8% 48,3 miljoni euroni. Nii ärikasum enne kulumit kui ka ärikasum kasvasid aruandeaastal 0,5 miljoni euro võrra vastavalt 3,7 miljoni euroni ja 2,2 miljoni euroni. 12 kuu ärirentaablus enne kulumit paranes 0,6 protsendipunkti võrra ja oli 7,4% ning ärirentaablus 0,8 protsentipunkti võrra ja oli 4,4%.

Aruandeperioodil laekus dividenditulu 0,91 (2013: 0,95) miljonit eurot. 2014. aastal müüdi 200 (2013: 90) tuhat PKC Group Oyj aktsiat. Finantstulu aktsiate müügitulust oli 4,6 (2013: 1,7) miljonit eurot. Kokku saadi aastaga finantsinvesteeringult kasumit 5,6 (2013: 2,6) miljonit eurot ja 2014. aastal olid finantstulud kokku 5,7 (2013: 2,6) miljonit eurot.

Kontsern müüs kolmandas kvartalis oma 34%lise osaluse ASis Draka Keila Cables. Kasum aktsiate müügitulust oli 1,8 miljonit eurot. Kuni 30. juunini konsolideeris Kontsern sidusettevõttest kasumit 0,8 (2013: 1,3) miljonit eurot.

2014. aastal oli tulumaksukulu 675 (2013: 475) tuhat eurot.

Aruandeaasta konsolideeritud puhaskasum 9,8 miljonit eurot, kasvades ligi 4,6 miljoni euro võrra. Emaettevõtte omanikele kuuluv osa moodustas 9,7 miljonit eurot. Puhaskasum aktsia kohta oli 0,56 (2013: 0,30) eurot.

Muu koondkasum

PKC Group Oyj aktsia turuhind Helsingi börsil langes 12 kuuga 6,72 euro võrra 17,47 euroni, võrreldaval perioodil kasvas 8,76 euro võrra 24,19 euroni. Muu koondkasum finantsvara ümberhindlusest oli aruandeaastal 7,41 miljonit eurot, võrreldaval perioodil oli koondkasum 11,69 miljonit eurot. Finantsvara müügitulust realiseerunud ümberhindluse kasum 4,61 (2013: 1,66) miljonit eurot. Kokkuvõttes kahanes ümberhindluse reserv omakapitalis 12,02 ja võrreldaval perioodil kasvas 10,03 miljoni euro võrra. Valuutakursi vahed välisettevõtte ümberarvestusel moodustasid muust koondkasumist (-kahjumist) ebaolulise osa.

Finantsseisund ja rahavood

Kontserni varade maht oli 31.12.2014 seisuga 69,8 miljonit eurot, kahanesid aastaga 1,3 miljoni euro võrra.

Valdav osa põhivarade muutusest oli tingitud pikaajaliste finantsinvesteeringute väärtuse muutusest Helsingi Börsil ja finantsvarade müügitulust. Kokku vähenes finantsinvesteeringute maksumus finantsseisundi aruandes aruandeaastal 12,2 miljoni euro võrra. Kontsern müüs juulis 2014 oma 34%lise osaluse ASis Draka Keila Cables. Aasta alguse seisuga oli sidusettevõtte raamatupidamislik väärtus finantsseisundi aruandes 3,6 miljonit eurot.

Aruandeaastal investeeris Kontsern põhivarasse kokku 1,9 miljonit eurot, võrreldaval perioodil 2,3 miljonit eurot. Läbi äriühenduste soetati põhivarasid 4,9 miljoni euro väärtuses (lisa 31). Kokkuvõttes kahanes põhivarade maksumus 12 kuuga 10,5 miljoni euro võrra 44,7 miljoni euroni.

Aasta lõpuks ulatusid äritegevuse nõuded ja ettemaksud 6,9 miljoni euroni, kasvades aastaga 1,0 miljoni euro võrra ja varud 8,1 miljoni euroni, kasvades 2,3 miljoni euro võrra, millest 1,5 miljoni euro väärtuses lisandus varusid tütarettevõtte soetusega.

Aruandekuupäeva seisuga olid Kontserni kohustused kokku 9,95 miljonit eurot, millest lühiajalised kohustused moodustasid 8,4 miljonit eurot. Kontserni kohustused kasvasid aastaga 2,7 miljonit eurot. Võlad tarnijatele ja muud võlad kasvasid enim, 2,6 miljoni euro võrra 7,0 miljoni euroni. Võrreldes aasta algusega kasvasid lühiajalised kohustused kokku 2,3 miljonit eurot.

Aasta lõpus ulatusid intressikandvad võlakohustused 1,1 (31.12.2013: 1,8) miljoni euroni, millest lühiajaline osa moodustas 0,3 (31.12.2013: 0,7) miljonit eurot. 31.12.2014 seisuga moodustasid intressikandvad võlakohustused Kontserni kohustustest kokku 11,0% ja varade maksumusest 1,6% ning 31.12.2013 seisuga vastavalt 24,2% ja 2,5%.

Kontserni netovõlg (Intressikandvad võlakohustused – Raha ja pangakontod) vähenes 12 kuuga 6,5 miljoni euro võrra ja ulatus aasta lõpus -8,9 miljoni euroni. Netovõla suhe omakapitali moodustas -17,4%, võrreldaval perioodil -3,8%.

Kontserni omakapital vähenes aastaga 4,0 miljoni euro võrra ja ulatus aasta lõpu seisuga 59,8 miljoni euroni.

Aruandeperioodi lõpu seisuga moodustasid käibevarad 36% (2013: 22%) ja põhivarad 64% (2013:78%) ning teiselt poolt võõrkapital 14% (2013: 10%) ja omakapital 86% (2013: 90%) varadest.

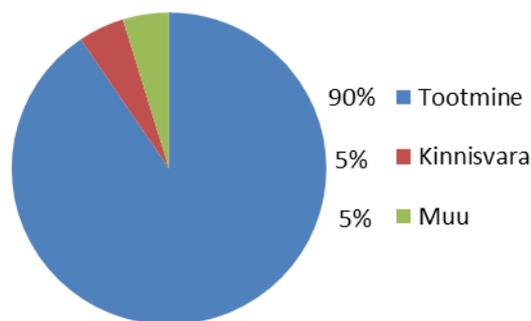
Aruandeaastal tuli äritegevusest raha sisse 2,8 (2013: 2,5) miljonit eurot ja investeerimistegevusest 5,6 (2013: 0,5) miljonit eurot. Aruandeperioodil oli investeerimistegevuses suurimaks väljaminekuks tütarettevõtte Finnkumu Oy soetamine. Aktsiate eest maksti omanikele 6,7 miljonit eurot. Soetatud ettevõttel oli raha arvel 1,9 miljonit eurot, mistõttu tekkis tütarettevõtte soetamisega netorahavoog välja -4,8 miljonit eurot. Suurimateks sissetulekuteks olid finantsvarade (PKC Group Oy ja sidusettevõtte aktsiate) müügist laekumised kokku summas 11,1 miljonit eurot (2013: 1,8 miljonit eurot). PKC Grupp Oyj maksis aktsionäridele dividende 0,70 eurot aktsiaalt. 2014. aastal sai AS Harju Elekter dividende 910 (2013: 950) tuhat eurot.

Kontsern maksis 2014. aastal dividende 1,8 (2013: 1,6) miljonit eurot. Kokkuvõttes läks finantseerimistegevusest raha välja 2,5 (2012: 2,3) miljonit eurot. Raha ja rahaekvivalendid kasvasid aruandeaastaga 5,9 miljoni euro võrra 10,0 miljoni euroni ja võrreldaval perioodil 0,8 miljoni euro võrra 4,1 miljoni euroni.

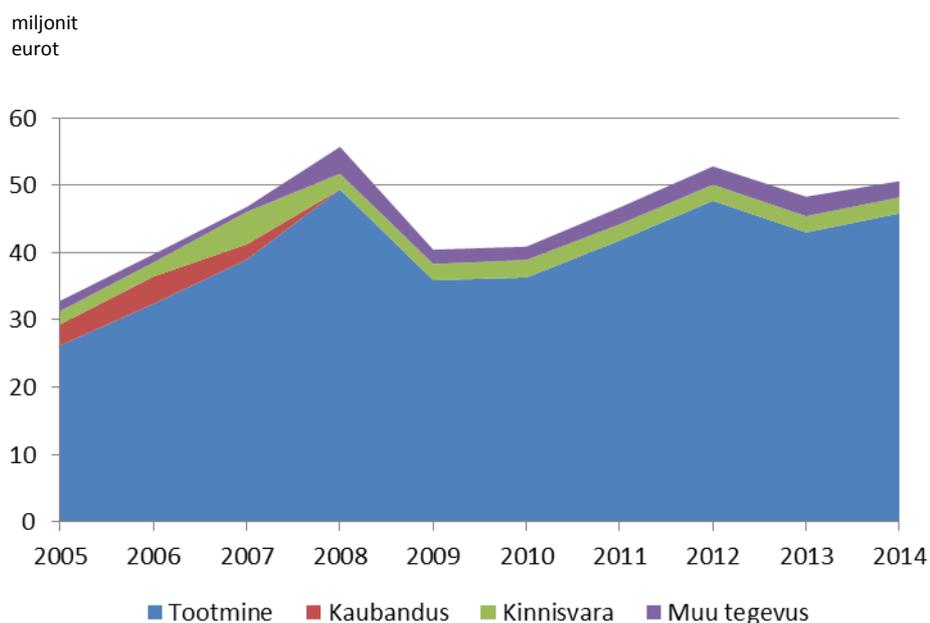
TEGEVUSSEGMENTID

31. detsembri 2014 seisuga toimus Kontserni tegevus kahes valdkonnas – tootmine ja kinnisvara, kus iga tegevusala oli piisavalt suure osakaaluga, et moodustada eraldi kajastatavat segmenti ning millega kaasnenud riskid ja hüved olid oluliselt erinevad. Emaettevõttes tegutseva kaubandusgrupi osakaal on jäänud viimastel aastatel, sh. 2014. aastal olulisest, 10% määrast allapoole, mistõttu kajastatakse kaubandus nagu ka Harju Elekter AB (tegevus peatatud alates 1.4.2014) muude tegevuste koosseisus.

Müügitulud segmentide viisi

Tegevussegmentide müügitulud

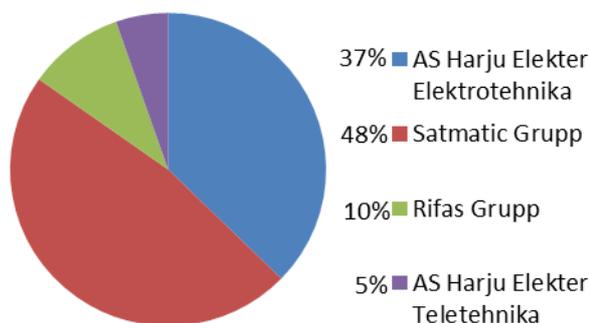

TOOTMINE

Tootmise segment hõlmab elektriseadmete tehaseid Eestis (AS Harju Elekter Elektrotehnika), Soomes (Satmatic Oy, Finnkumu Oy) ja Leedus (Rifas UAB), kus tehaste põhitoodangu moodustavad seadmed kesk- ja madalpinge elektrienergia jaotuseks (alajaamad, kaablijaotus- ja liitumiskilbid) ning automaatika- ja juhtimiskeskused energia- ja tööstussektori ning infrastruktuuri tarbeks. Samuti kuulub segmenti AS Harju Elekter Teletehnika (Eesti), mis valmistab tooteid nii energeetika ja elektrotehnika kui ka telekommunikatsioonisektorile.

2014. aastal andis Tootmine 90,5% (2013: 88,9%) konsolideeritud müügitulust. Segmendi müügi-maht kasvas aastaga 6,7% 45,8 miljoni euroni.

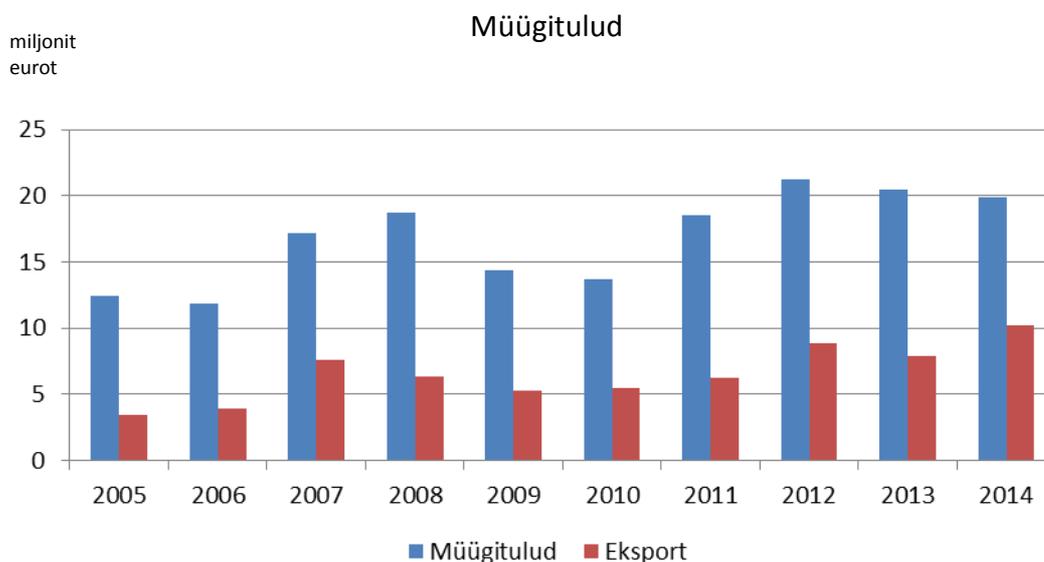
Müügitulud ettevõtete kaupa

AS Harju Elekter Elektrotehnika

ASi Harju Elekter 100%line tütarettevõte AS Harju Elekter Elektrotehnika on juhtiv kesk- ja madalpinge jaotusseadmete tootja ja turustaja. Firma peakontor ja tehas paiknevad Keilas, kus nende kasutuses on ligi 11 000 m² tootmis-, lao- ja kontoripindu. Ettevõttes töötab 198 inimest, neist 35 müügi- ja tootearendusvaldkonnas.

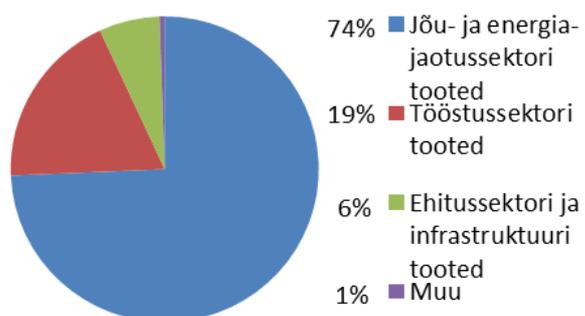
ASi Harju Elekter Elektrotehnika 2014.a majandustegevusega võib igati rahule jääda, kuna suudeti langeval koduturul turuosa säilitades ja majanduskriisis välisurgudel seda isegi suurendades hoida müügitulud eelmiste aastate tasemel. Ettevõtte 2014.a müügitulud kujunes 19,9 (2013: 20,5) miljonit eurot ja seda olukorras, mil sisetarbimine oli madal ning Euroopat kurnanud majanduskriis oli kehva nõudluse tõttu klientide ärikonjunktuuri muutnud tavapärasest nõrgemaks. Kaudset mõju firma tegevusele avaldas ka Venemaa-Ukraina konflikt. Kuigi möödunud aasta ei toonud, vastupidi ootustele, kaasa eurosooni majanduse elavnemist, suurenes ASi Harju Elekter Elektrotehnika müügi osakaal välisurgudele, sh kontsernisisene müük 29% ja jõudis rekordilise 53%ni müügituludes.

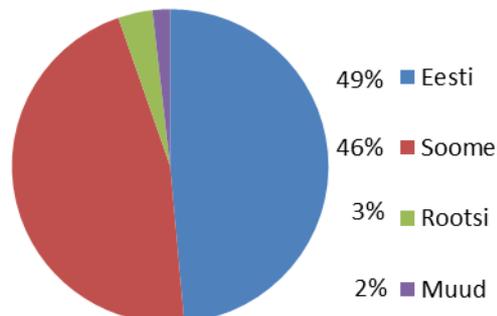
Positiivselt arenes koostöölepingute täitmine Soome OEM (*original equipment factory*) ja energiasektori tellijatega. Samuti saime tõsiseid väljakutseid pakkuvaid uusi müügitellimusi tööstussektori automaatikakappide, energiasektori kesk- ja madalpinge alajaamade ning tööstussektori erialajaamade valmistamiseks. Samas iseloomustas aastat standardsete toodete tellimuste vähenemine, mistõttu jätkati tooteportfelli mitmekesistamist ning suunati ka lisaressursse uute turgude leidmisele, suurema lisandväärtusega erilahendustega toodete osakaalu tõstmisele ja projektipõhise koostöö suurendamisele. Edukate läbirääkimiste tulemusena jõuti ka mitme uue pikaajalise ja suuremahulise koostöölepingu sõlmimiseni.

Tootegruppide seas hoidsid müügituludes jätkuvalt esimesi kohti betoon- ja lehtmetsakorpusega komplektalajaamad. Alajaamade müük kasvas võrreldes aasta varasemaga 6,5% ja moodustas 66% ettevõtte aastasest müügitulust, sh tugevdas oluliselt oma positsioone erialajaamade (sadamakraanad) tootegrupp. Alajaamadele järgnesid madalpingeseadmete, madalpinge seeriatoodete ning keskpinge primaar- ja sekundaarjaotusseadmete tootegrupid, mille müük nii kodu- kui ka välismaa klientidele oli ootuspärane. Aasta kokkuvõttes jõudsid madalpingeseadmete müügitulud tänu edukale viimasele kvartalile kolme viimase aasta rekordtasemele.

Müügitulud tootegruppide kaupa

Müügitulud turgude viisi

Aprillis 2014 peatati seoses ärimudeli ebaefektiivsuse ja kulukusega määramata ajaks Harju Elekter AB tegevus. Vastutus Kontserni Rootsi-suunalise äritegevuse ja sealsete klientide eest läks üle ASi Harju Elekter Elektrotehnika müügi- ja arendusmeeskonnale ning partneragentidele Rootsis. Edukate struktuuriliste ümberkorralduste ja hea marketingitöö tulemusena on müük Rootsi turule aruandeaastal kasvanud.

2014. aastal jätkus ettevõtte pikaajalise strateegia värskendamine ja töötajate kvalifikatsioonisüsteemi juurutamine. Juhtimise mõjususe tõstmise protsesside kirjeldamisel jõuti lõpufaasi edukriitiliste meeskondade välja töötamisega, samuti valmistati ette aastal 2015 - seoses kvaliteedi- ja logistikaosakondade loomisega - jõustuvad struktuurimuutused. Protsessiarenduste osas tuleb esile tõsta planeerimisprotsessi arendamist, kus parendusnõupidamiste sisenditeks olid töötajate ettepanekud tootmiskorralduse osas. Tootmisüksustes jätkusid 5S tegevused. Kõik eelnimetatud tegevused on olulise tähtsusega ettevõtte sihtide seadmisel, organisatsiooni ladusal toimimisel ja eelduseks ka tootlikkuse tõstmisel.

Klientide ootuste ja vajaduste paremaks mõistmiseks jätkati aruandeaastal klientidelt regulaarse tagasiside küsimist firma põhiprotsesside kvaliteedi kohta. Meeldiv on tõdeda, et firma klientide tagasiside alusel on ettevõtte klienditeeninduse kvaliteet (soovitusindeks) liikunud positiivses suunas, mis tähendab, et ASi Harju Elekter Elektrotehnika soovitatakse äritehingute sõlmimiseks tellijate seas üha rohkem. See on oluline informatsioon parendamiseks ka äriprotsesse ettevõttes. Jätkus ka majandustarkvara MS Dynamics AX täiendavate võimaluste kasutuselevõtt, sh elektrooniliste ostuarvete registri ning juhtimisaruandluse keskkonna täiustamine. Lisaks viidi aasta jooksul nii litsentsimüüjate kui ka oluliste tellijate poolt läbi erinevaid kesk- ja madalpinge jaotusseadmete tootmise auditeid, mille käigus kontrolliti põhjalikult toodete ja tehnilise dokumentatsiooni nõuetele

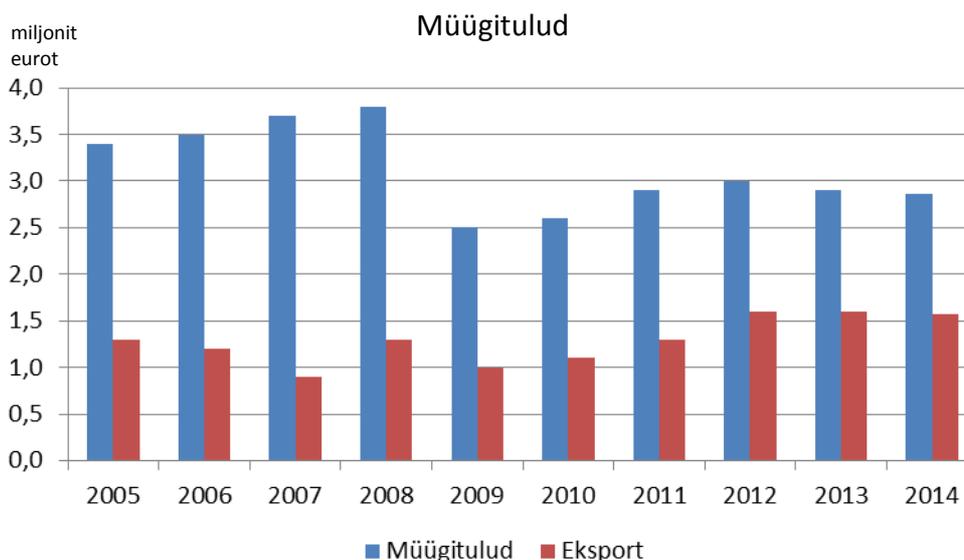
vastavust, toodete valmistamise protseduure ning muid kvaliteedi tagamisega seonduvaid valdkondi. Auditid on õpetlikud mõlemale osapoolle ja olulised edasiseks koostöök.

Aruandeaasta jooksul osaleti mitmetel erialamessidel ja klientide messipäevadel, kuid korraldati ka mitmeid kliendikülastusi ja -õppepäevi. Jätkus tihe tootearendusalane koostöö ja uute toodete katsetused Tallinna Tehnikaülikooliga ning käivitus ühine õppeprogramm Tallinna Polütehnikumiga.

Ettevõtte arengu ja kasvu tagamiseks jätkatakse ka lähiaastatel aktiivset ekspordisuunalist turundustegevust uute turgude ja klientide leidmiseks. Konkurentsivõime tugevdamiseks hoitakse tähelepanu all firma põhiprotsesside efektiivsuse-, töökorralduse- ning töökeskkonna parandamisega seotud tegevusi. Lisavõimalusi loovad nii olemasoleva tootesortimendi täiendamine, Kontserni ettevõtete vahelise koostöö tugevdamine kui ka jätkuv koostöö kõrg-, eri- ja ametikoolidega.

AS Harju Elekter Teletehnika

ASi Harju Elekter 100%lise tütarettevõtte ASi Harju Elekter Teletehnika põhitegevus on telekommunikatsioonisektorile andmesidevõrgu sidekappide ja erinevate lisatarvikute ning fiiberoptiliste ühenduskaablite valmistamine ja müük. Lisaks valmistab firma kliendikohaseid lehtmatallooteid ja -lahendusi energeetika ja elektrotehnikasektorile ning teeb allhanketöid lehtmatalli töötlemise ja viimistluse alal. Ettevõtte koosseisu kuulub ka mehaanikajaoskond, mis tegeleb peamiselt eritellimuste täitmisega Keila Tööstusküla ettevõtetele. Firma omab ka tegevusluba tulekahju- ja valvesignalisatsioonisüsteemide projekteerimis-, paigaldus- ja hooldustööde teostamiseks. Firma peakontor ja tehas paiknevad Keilas. Ettevõttes töötab 65 inimest.

2014. aasta oli ettevõttele tootmiskorralduse parendamise ja uute müügikanalite arendamise aasta. Fookuses oli kindlate tooterühmade ja kliendisegmentide kasumlikkuse parendamine, samuti üldise efektiivsuse tõstmine tootmises. Mitmed tegevused olid suunatud kliendirahulolu parendamisele ja tarnekindluse tõstmisele, mille lõppeesmärgiks oli klientide usalduse suurendamine firma toodete ja teenuste vastu. Jätkuvalt oli kasvutrendis väikesemahuliste ja lühikese tarnetähtajaga tellimuste osakaal, seades pidevalt väljakutseid tootmiskorralduse ja planeerimise osas. Lehtmatalli sektoris püsis sarnaselt viimastele aastatele tihe konkurents hindade ja tarneaegade osas.

Kokkuvõttes jäid ASi Harju Elekter Teletehnika aruandeaasta müügitulud praktiliselt eelneva aastaga samale tasemele, kahanedes 0,4% 2,9 miljoni euron. Suurenesid nii müük koduturule 2,1% kui ka Kontsernisisene eksport 13,4%, kuid 2,4% vähenes müük väljapoole Eestit. Ekspordi osakaal ettevõtte müügituludes oli 55,2%. Suurim välisturg oli Soome (90% kogu ekspordikäibest), millele järgnesid Rootsi ja Saksamaa. Eksporditurude mõningane langus tuli põhiliselt seoses telekommunikatsioonisegmendi Soome klientidega, kes ebastabiilse poliitilise ja majanduskeskkonna tõttu vähendasid investeeringuid andmesidevõrkude arendamisse.

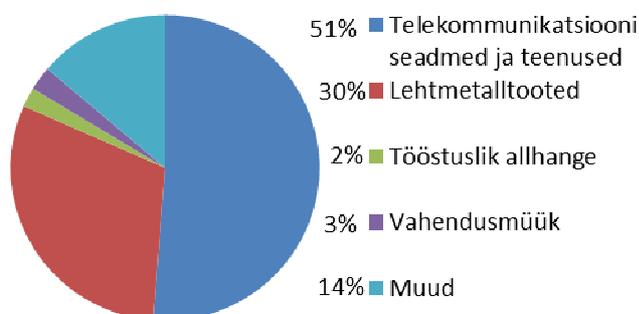
Tootegruppide osas hoidis juhtpositsiooni telekommunikatsioonisektoriga seotud toodang ja teenused 58,5%, millele järgnesid lehtmetailtoted, tööstuslik allhange, kaupade ja teenuste vahendumüük ning muud tooted ja teenused.

2014. aastal toimus ettevõttes mitu kliendiauditit, kus kliendid hindasid ASi Harju Elekter Teletehnika protsesside toimivust ja toodete kvaliteedi tagamise võimekust. Kliendi audititest saadav tagasiside on äärmiselt oluline, kuna see aitab ettevõttel paremini aru saada kliendi vajadustest ja muuta oma protsesse nii, et pakkuda kliendile rohkem ja kõrgemal tasemel lisandväärtust.

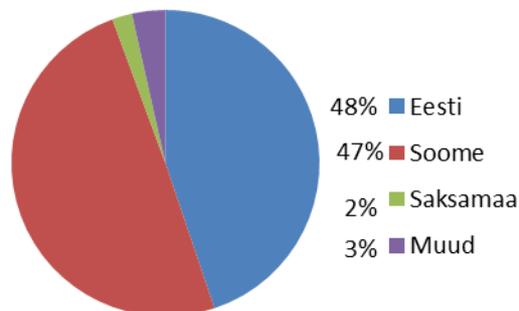
Möödunud majandusaastal esitles ettevõtte oma tooteid ka mitmetel messidel Soomes ja Saksamaal. Kiiresti muutuv majanduskeskkond sunnib firmasid üha enam fookuseerima oma tootmistegevust ning täpsemalt määratlema toote- ja kliendisegmente. Tihedas koostöös klientidega ja pideva tootearenduse tulemusena töötas AS Harju Elekter Teletehnika välja mitmeid uusi tooteid ja olemasolevate toodete täiustatud versioone. Ettevõtte panustas tootmiskorralduse arendamisse, fookuses olid planeerimistäpsuse parandamine ja tarnekindluse tõstmine, käivitati tootmises operatsiooniaegade mõõdistamine ja korrigeerimine. Jätkuvalt arendati tootmises 5S programmi, mille eesmärgiks on vähendada väärtust mittelisavaid tegevusi ja raiskamisi, samuti efektiivsuse ja tootekvaliteedi tõstmine. Juurutati uus süsteem lehtmetaili lao- ja kuluarvestuse parandamiseks.

ASi Harju Elekter Teletehnika märksõnadeks alanud aastal on müügi kasv, lühikesed tarneajad ja kõrgema lisandväärtusega tooted, mis on eeldus nii müügitulu suurendamiseks ja tootlikkuse tõusuks kui ka ettevõtte jätkusuutlikkuse ja konkurentsivõime kasvuks. Firma fookuses on uute konkurentsivõimeliste toodete arendamine, tootmisprotsessi kulu-efektiivsemaks muutmine ja klienditeeninduse taseme tõstmine. Töötajate teadmiste ja oskuste arendamine suurendab iga töötaja tööpanust, muutes ettevõtte konkurentsivõimelisemaks ja jätkusuutlikumaks.

Müügitulud tootegruppide kaupa

Müügitulud turgude viisi

Satmatic Grupp

ASi Harju Elekter Soome tütarettevõtte Satmatic Oy allkirjastas 17.6.2014 lepingu Soome suurima komplektalajaamade valmistaja Finnkumu Oy kõigi aktsiate ostuks. Tehingujärgselt jätkab Finnkumu Oy oma nime ja kaubamärgi all Satmatic Oy 100%lise tütarettevõttena.

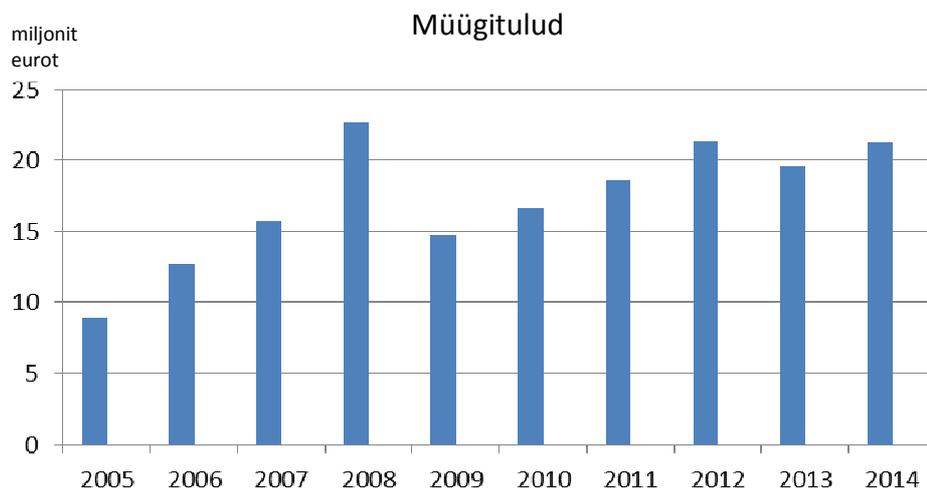
Satmatic Grupi 2014. aasta müügitulud olid 26,0 miljonit eurot ning Grupis töötab kokku 92 inimest.

Satmatic Oy

ASi Harju Elekter 100%line tütarettevõtte Satmatic Oy on juhtiv tööstusautomaatika- ning elektrienergia jaotus- ja ülekandeseadmete tootja Soomes. Ettevõtte tootevalik on suunatud tööstus-, energiatootmis- ja -jaotussektoritele ning infrastruktuuri, kattes klientide vajadused toodete, programmide, projektide välja töötamisest hooldusteenuste pakkumiseni. Tootevalik on lai ja tooteportfellis on erinevaid kuni 20kV tooteid ja lahendusi. Oluline osa Satmatic Oy tooteid ja lahendusi müüakse väljaspool Soomet ning need jõuavad klientideni kas otse või siis vahendajate, Soome eksportööride kaudu. Samas on Satmatic Oy ka Kontserni ettevõtete toodete maaletooja ja edasimüüja Soomes. Firma peakontor ja tehas paiknevad Pori

lähedal Ulvilas, Helsingi ettevõtluspiirkonna klientide teenindamiseks on firmal müügiesindus ja koostetehas ka Keraval. Ettevõttes töötab 75 inimest.

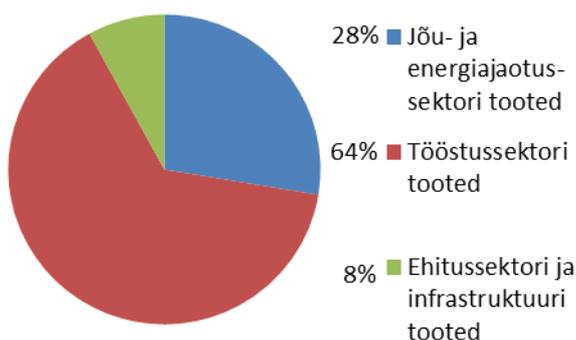
Ebastabiilne majanduskeskkond Euroopas ja Soome eksporditööstuse madalseis kajastusid ka Satmatic Oy 2014. aasta müügituludes. Siiski andis energiajaotussektori tellimuste suurenemine piisava panuse, et aasta kokkuvõttes ettevõtte müügitulud võrreldes aasta varasemaga kasvasid ja jõudsid 21,4 (2013: 19,7) miljoni euroni. Müük väljapoole Soomet - kas otse või siis läbi vahendajate - moodustas 63% müügituludest.

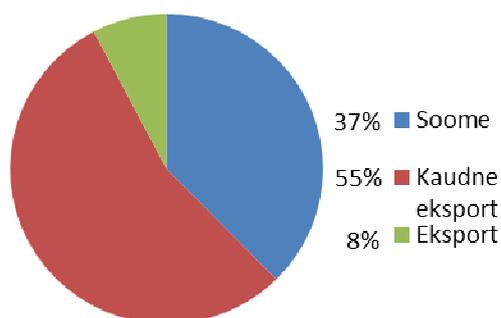
Satmatic Oy tegutseb peamiselt kolmes sektoris: tööstussektor, energia tootmis- ja jaotussektor ning infrastruktuur. Tarnetüübilt eristuvad kaks peamist tarnemudelit: lepinguline tootmine ja projektipõhine toode/lahendus. Märkimisväärne risk ja ebakindlus on jätkuvalt seotud ekspordile orienteeritud kliendigruppide ja nendega seonduva võimalusega, et tooted ja lahendused, mis täna valmistatakse Soomes, siirdatakse teistesse, madalama tööjõukuluga või siis lõpptarbijale lähemal paiknevatesse riikidesse. Samas on jätkuvalt jõudsas kasvus energiatootmis- ja -jaotussektor koos erinevate taastuvenergia lahenduste ja tuumaelektrijaamade tarbeks valmistatud toodanguga, kus tellimused lähevad peamiselt koduturule ja/või lähiriikidesse.

Ettevõtte ärikorralduse aluseks on kliendisuhete väärtustamine, kus kvaliteetse ja professionaalse toote/lahenduse väljatöötamise kõrval pööratakse suurt tähelepanu ka vastastikuse lisaväärtuse pakkumisele. Aruandeaastal jätkus mõõdukas tõus projektitoodete osas ning seetõttu kaasati arendusse lisaressurssi. Tehases töötati klientide tarbeks välja ja tarniti erinevaid elektri-, juht- ja jõuautomaatikaseadmeid ja lahendusi tselluloosi- ja paberitööstusele, aga ka kivivilla-, terase- ja toiduainete tööstusele, offshore ja laevaehituse ning kaevanduste ja (elektri)energiajaamade tarbeks.

Müügitulud tootegruppide kaupa

Müügitulud turgude viisi

Peamised sihtriigid siin olid Rootsi, Venemaa, Poola, Hiina, USA ja Soome. Seeria- ja lepinguliste klientide tootegrupis moodustasid suurima grupi autode soojenduskiilbid ja laadimiskapid, kus tooted jõudsid tarbijateni peamiselt hulgimüüjate vahendusel. Energiajaotussektori toodete osakaal tooteportfellis tugevnes tänu Soome juhtiva alajaamavalmistaja Finnkumu Oy lisandumisega ja selle tootegrupi toodangut – komplektalajaamad ja kaablijaotuskapid – tarniti peamiselt Soome võrguettevõtetele, elektri- ja energiajaamadele. Taastuenergiasektori tähttoodeteks kujunesid aruandeaastal on-grid ja off-grid päikeseenergialahendused.

Satmatic Oy igapäevane äritegevus ja -korraldus baseerub rahvusvahelistele standarditele vastaval kvaliteedi- ja keskkonnapoliitikal ning nii kvaliteedi kui ka keskkonnaga seotud teemasid käsitletakse igapäevase juhtimis-, müügi-, arendus ja tootmistegevuse ning logistika ja kinnisvarahalduse lahutamatu osana. Ettevõtte töötajad on saanud vastava koolituse, et märgata ja teha parendusettepanekuid transpordi, jäätmekäitluse, materjalikasutuse ja energiakasutuse mõistlikumaks korraldamiseks ning keskkonnasõbralikumaks muutmisel. Satmatic Oy ei kasuta oma tegevuses keskkonnaohtlike jäätmel ning ettevõtte tegevused vastavad kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimisstandarditele ISO 9001/2008 ja ISO 14001. Lisaks on Satmatic Oyl kehtiv UL-sertifikaat, mis on eelduseks firma toodete tarnimiseks USA turule.

2015.aastal on ettevõtte tegevused suunatud uute klientide leidmisele ning hulgi- ja edasimüüjate veelgi tõhusamale kaasamisele alajaamade, jaotus- ja liitumiskappide müügi osas, samuti on-line müügi suurendamisele. Organisatsiooni edasi arendamisel keskendutakse arendusosakonna töö tõhustamisele ning efektiivsemale logistikakorraldusele. Ettevõtte müügitulude suurendamiseks keskendutakse seniste klientide hea teeninduse kõrval ka uute klientide leidmisele nii kodu- kui ka välisturgudel, nii traditsioonilisi kui ka elektroonilisi müügikanaleid kasutades. Kasvu oodatakse ka Harju Elekter kontserni toodete (alajaamad, jaotuskapid jt) turundustegevuse tõhustamisest ja hulgimüüjate kaasamisest. Taastuenergiatoodete, autoparklate soojenduskiilpide ja laadimissüsteemide tooterühma müügi suurendamiseks jätkatakse nende toodete muutmist veelgi kliendisõbralikumaks.

Finnkumu Oy

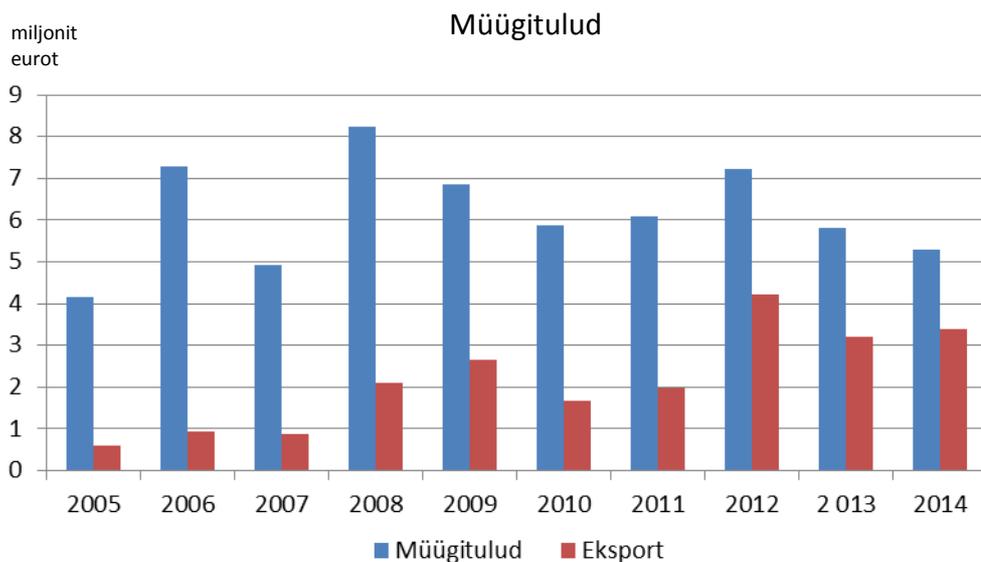
Satmatic Oy 100%line tütarettevõtte Finnkumu Oy on Soome juhtiv alajaamade tootja, kes disainib, toodab ja turustab seadmeid elektrienergia jaotussektori tarbeks ning kelle tootevalikus on peamiselt tehases valmistatud komplektalajaamad ja kaablijaotuskapid. Firma peakontor paikneb Kurikkal ning ettevõttes töötab 17 inimest. Firma 2014. aasta müügitulu oli 9,0 (2013: 10,4) miljonit eurot, millest 4,0 miljonit eurot sisaldub Kontserni 2014. aasta konsolideeritud müügitulus.

Rifas Grupp

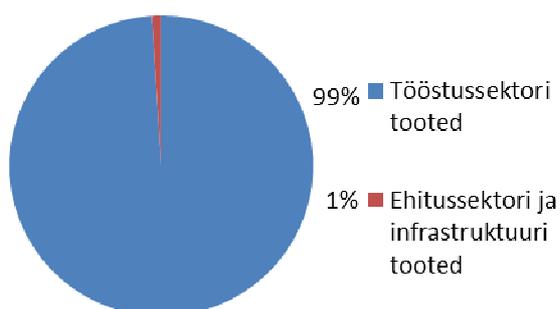
Rifas UAB on ASi Harju Elekter tütarettevõtte Leedus Panevežyses. ASi Harju Elekter osalus ettevõttes on 62,7%. Firma põhitegevus on tööstusautomaatikaseadmete ning elektrienergia jaotus- ja ülekandeseadmete tootmine ja turustamine. Rifas Gruppi (edaspidi: Rifas) kuuluvad tootmisettevõtte Rifas UAB ning tema projekteerimisega tegelev tütarettevõtte Automatikos Iranga UAB. Ettevõttes töötab 82 inimest.

Rifase 2014. aasta müügitulud olid 5,3 (2013: 5,8) miljonit eurot. Müügitulude kahanemine oli tingitud strateegilisest otsusest ümber struktureerida firma senine tooteportfell, vastavalt millele otsustati taanduda senini olulise osa firma müügituludest moodustanud, kuid kõrge riskiga peatöövõtu projekti ärist ning keskenduda jätkusuutliku tulevikuäri nimel põhitegevusele: kesk- ja madalpinge elektriseadmete väljatöötamisele, tootmisele ja müügile. Kuigi teiste tootegruppide müügi mahud aruandeaastal kasvasid, ei olnud see piisav, et loobutud ärisegmendi osa müügituludes katta.

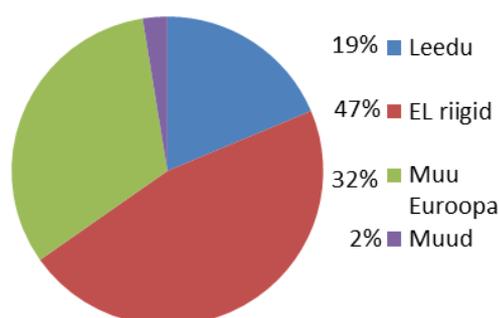
Enamus müügituludest teeniti projektipõhiste toodete ja teenuste tootmisest ja müügist ning väike osa ka elektrikomponentide vahendusmüügist. Tootesortimendis olid suurima osakaaluga erinevad sagedusmuunduruseadmete süsteemid ning elektri- ja kontrollkiilbid, millele järgnesid juhtsüsteemid ja paneelid ning energiajaotustooted.

Müügitulud tootegruppide kaupa

Müügitulud turgude viisi

Vastavalt firma strateegiale ja tegevusalade fookustele suunati peaarõhk tootmistegevuse tõhustamisele ning tootmismahtude kasvatamisele ennekõike just eksportturgudel. Aruandeaastal jätkati firma tootesortimendi standardiseerimisega, töötati välja tüüptooteid ja -lahendusi, mis peaksid tagama tugeva baasi toodangu suurendamiseks. Pikaajalise järjekindla töö tulemusena sõlmiti mitme välispartneriga uusi olulisi koostöölepinguid.

Jätkus uue majandus- ja raamatupidamistarkvara juurutamine ettevõttes, kus aruandeaastal oli põhitähelepanu all tootmisvõimsuse planeerimise ja projektijuhtimise moodulite rakendamine ja millele lisandusid finants-ja juhtimisarvestuse moodulite kasutuselevõtt. Lisaks toimusid terve aasta vältel ettevalmistused ja testid eurole üleminekuks ja euro kasutusele võtuks alates 1.jaanuarist 2015, mil Leedust sai eurosooni liige. Vahetuskursiks fikseeriti 1eur=3,4528lit.

Ettevõtte edasiseks arenguks ja müügiimahtude suurendamiseks keskendutakse strateegiliste suhete tugevdamisele olemasolevate koostööpartneritega, tehes samas aktiivset tööd ka uute perspektiivsete klientide ja projektide leidmiseks. Jätkatakse projektipõhiste kliendisuhete arendamist välisostudel.

KINNISVARA JA MUUD TEGEVUSED

Kinnisvara segmendi (Emaettevõtte) ja muude segmenteerimata tegevuste (Emaettevõtte kaubandusgrupp ja Harju Elekter AB kuni 31.3.2014) müügitulud andsid kokku 9,5% (2013: 11,1%) konsolideeritud müügitulust, millest 49,2% moodustas kaupade vahendusmüük, 45,1% renditulud, 4,0% tulu teenuste vahendusest ning 1,7% tulu muudelt toodetelt/teenustelt.

Kinnisvara

Aruandeaastal oli segmendi müügitulu 2,4 miljonit eurot, jäädes aasta varasemaga samale tasemele. Renditulu oli aruandeaastal 2,2 miljonit eurot, moodustades 89,3% (2013: 90,1%) segmendi tuludest. Kommunaalteenuste vahendamine ja muude teenuste osutamine kokku andis 10,7% (2013: 9,9%) segmendi müügitulust.

Muud tegevused

Muude segmenteerimata tegevuste müügiimaht 12 kuuga langes 8,4% 2,68 miljoni euroni, moodustades 5,1% (2013: 6,0%) Kontserni müügitulust. Põhiline tulu saadi kaupade ja Kontserni toodete - elektriseadmete - vahendusest. Tulu muude teenuste müügist oli 49 (2013: 80) tuhat eurot.

AS Harju Elekter

AS Harju Elekter on Kontserni emaettevõtte. Ettevõtte tegevus jaotub kahte ossa – *Kinnisvara* ja *Muud tegevused*. Peale kinnisvaraga seotud tegevuste tegeleb ettevõtte Kontserni ettevõtete vahelise koostöö koordineerimisega, nõukogu ja juhatuste kaudu tütarettevõtete juhtimise, Kontserni rahavoogude juhtimise, investeringute planeerimise ja juhtimise ning arendustegevusega, aga ka personali-, infotehnoloogia- ja kommunikatsioonialaste teenuste osutamisega. Siia kuulub ka kaubandusgrupi kaupluste majandustegevuse tagamine. Tallinnas, Tartus ja Keilas paiknevate kaupluste vahendusel toimub Kontserni ja temaga seotud ettevõtete toodete ja muude elektriinstallatsioonitöödeks vajalike kaupade müük jaeklientidele ning väiksema ja keskmise suurusega elektripaigaldusfirmadele.

Emaettevõtte äritegevus andis konsolideeritud müügitulust 9,0% (2013: 9,6%).

Harju Elekter AB

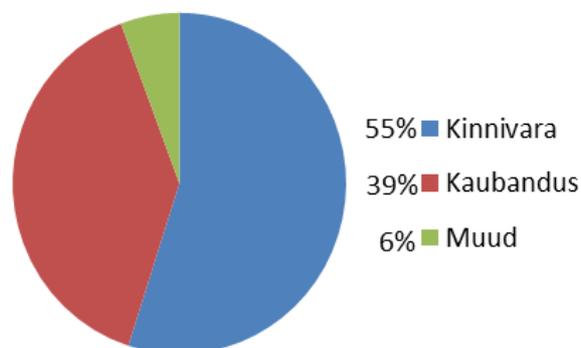
Harju Elekter AB on 2010. aastal asutatud Kontserni (osalus 90%) esindus- ja müügiorganisatsioon Rootsis. Aprillis 2014 peatati seoses ärimudeli ebaefektiivsuse ja kulukusega määramata ajaks Harju Elekter AB tegevus. Vastutus Kontserni Rootsi-suunalise äritegevuse ja sealsete klientide eest läks üle ASi Harju Elekter Elektrotehnika müügi- ja arendusmeeskonnale ning partneragentidele Rootsis. Edukate struktuuriliste ümberkorralduste ja hea marketingitöö tulemusena kasvas Kontserni müük Rootsi turule aruandeaastal võrreldes aasta varasemaga ligi kaks korda.

MUUD FINANTSINVESTSEERINGUD

SIA Energokomplekss

SIA Energokomplekss on 2006. aastal asutatud müügiorganisatsioon Lätis. ASi Harju Elekter osalus firmas oli algselt 10%, mida suurendati 2009. aastal 14%ni. Osalus SIA Energokomplekssis annab võimaluse ühiselt koostööpartneritega võtta osa kesk- ja madalpingeseadmete suuremahulistest hankekonkurssidest Lätis.

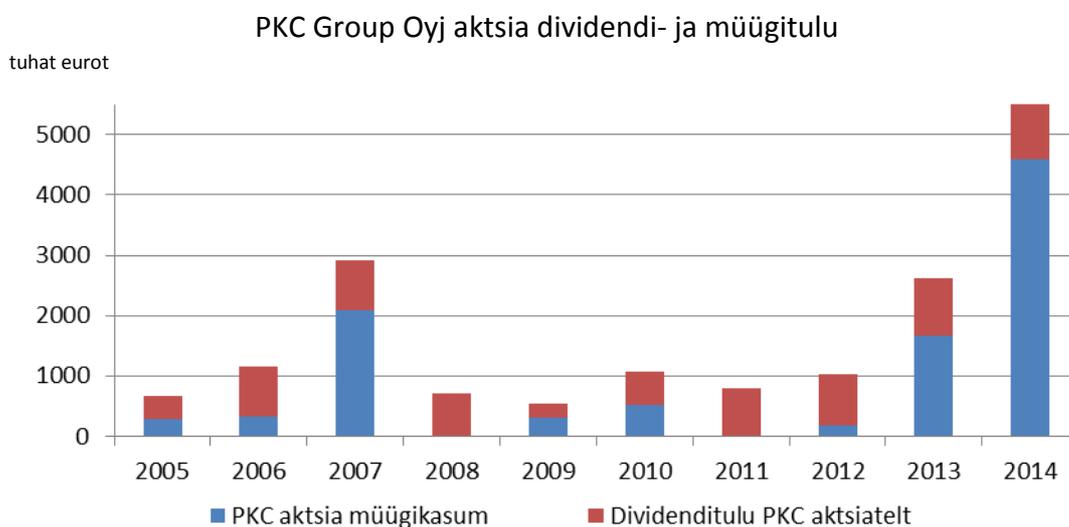
Müügitulud tegevusalade viisi

PKC Group Oyj

PKC Group Oyj (edaspidi PKC) põhitegevus on juhtmekööidiste ja ühenduskaablite välja töötamine ja valmistamine auto-, telekommunikatsiooni- ja elektroonikatööstustele. Kontserni 2014. aasta müügitulu oli 829,2 miljonit eurot ja aruandeperioodi lõpus töötas ettevõttes ligi 19 437 töötajat.

PKC aktsiad on noteeritud Helsingi Börsil ning 31.12.2014 seisuga oli 4,6% ettevõtte aktsiatest ASi Harju Elekter omanduses. Aktsia turuhind langes aruandeaastal 6,72 euro võrra, makstes viimasel kauplemispäeval Helsingi Börsil 17,47 eurot (2013: 24,19 eurot). PKC aktsiad on kajastatud finantsseisundi aruandes õiglasel väärtuses (turuhind) ja aktsia turuhinna muutusel on otsene mõju Kontserni varade väärtusele. Aktsiate ümberhindluse kahjum oli 7,4 miljonit eurot, mille võrra vähenes ümberhindluse reserv omakapitalis ja ka finantsinvesteeringu väärtus põhivarades; võrreldaval perioodil oli kasv ümberhindluse kasumist 11,7 miljoni eurot. Lisaks müüdi mais kõrgel hinnatasemel 200 tuhat PKC Groupi Oyj aktsiat. Müüdnud aktsiate raamatupidamislik väärtus oli 4,8 miljonit eurot. Kokku vähenes finantsinvesteeringute maksumus 12 kuuga 12,2 miljoni euro võrra 19,1 miljoni euroni.

PKC Group Oyj maksis 2013. aasta eest dividende 0,70 eurot aktsia kohta. Dividenditulu aktsiatelt oli 907 (võrreldaval perioodil 948) tuhat eurot. Kontsern müüs II kvartalis 200 (2013: 90) tuhat PKC Group Oyj aktsiat. Finantstulu aktsiate müügist oli 4,6 (2013: 1,7) miljonit eurot.

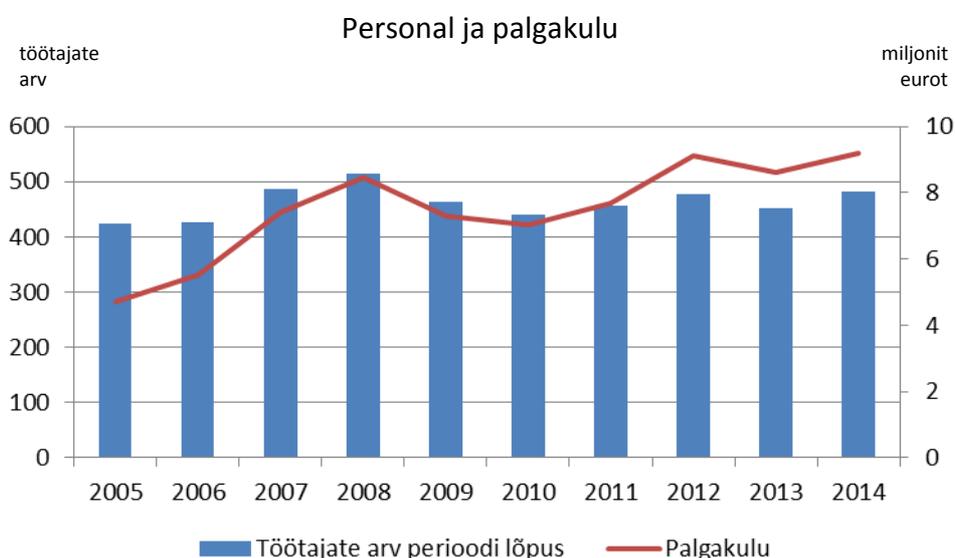
PKC Group Oyj aktsia 2012-2014

PERSONAL

Harju Elekter kontserni ettevõtted paiknevad Eestis, Soomes ja Leedus. Siiski töötab enamus ehk 85% töötajatest Eestis või Soomes. Kui Eestis on tööpuudus juba mitu aastat järjest alanenud (2014: 7,4%) ja tööhõive suurenenud, siis Soomes hakkas töötus möödunud aastal taas kasvama, jõudes detsembris 2014 8,8%ni tööealisest elanikkonnast. Mõlema riigi puhul saab rääkida struktuursetest tööpuudusest, mis on püsinud suhteliselt kõrge. Eestis ja ka Leedus on tööandjatel raskusi kvaliteetse tööjõu leidmisega, mida Kontserni puhul raskendab lisaks ka ärisektoris pakutava palgataseme vähenemine atraktiivsuse ning kvalifitseeritud spetsialistide väljavool riigist. Kvaliteetse tööjõu nappus on tekitanud pideva surve töötasude tõstmiseks.

Bilansipäeval 31.12.2014 oli Kontserni töötajate arv 483 (2013: 451) ning aasta keskmine töötajate arv oli 459 (2013: 455). Töötajatele maksti 12 kuuga töötasu, preemiate ja hüvitistena kokku 9,2 (2013: 8,6) miljonit eurot. Keskmine töötasu kuus töötaja kohta aruandeaastal oli 1 669 (2013: 1 584) eurot. Oluline on ära märkida, et Soome keskmine palgataseme ületab Eesti ja Leedu keskmisi töötasusid mitmekordselt.

Kontserni töötajatest suurem osa – 311 inimest – töötab Eestis, sealhulgas ematöötajateks 48 inimest. Soomes töötavate inimeste arv oli aasta lõpus 92 ja Leedus 80. Kontserni 483st töötajast 375 töötajat olid mees- ja 108 naissoost. Kõrghariduse oli omandanud 113, keskeri- või keskkhariduse 317 ning põhihariduse 53 Kontserni töötajat. Töötajate kutseoskuste ja kvalifikatsiooni parandamiseks ja tõstmiseks on koostöös kõrg- ja ametikoolidega käivitatud mitmeid ühiseid tasemekoolitusi ning täiendõppeprogramme.

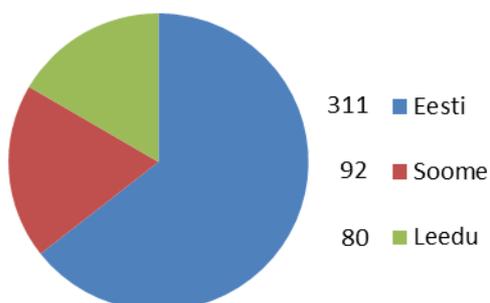
Kontserni Harju Elekter iseloomustab väljakujunenud tugev organisatsioonikultuur. Pikaajalises töösuhtes olevate töötajate suur osakaal soodustab traditsioonide järgimist ja jätkamist ka uute kolleegide poolt. 62,9% töötajast on Kontserni ettevõtetes töötanud enam kui 5 aastat.

Kontserni töötajate keskmine vanus on püsinud suhteliselt stabiilsena, olles aruandeaastal 41,2 aastat. Noorte võimekate töötajate leidmiseks teevad Kontserni ettevõtted tihedat koostööd ülikoolide ja kutseõppeasutustega, kes kasutavad siinseid ettevõtteid vajadusel ka suvise praktikabaasina või täiend- ja ümberõppe programmide raames.

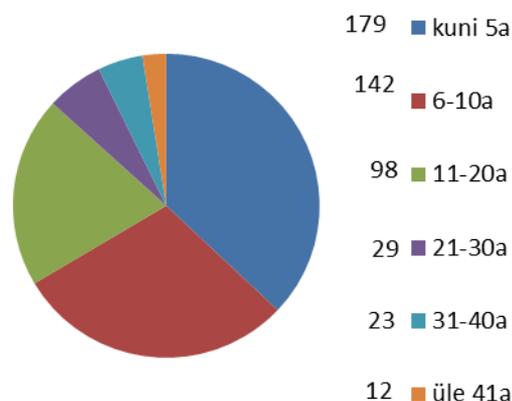
Alates 2001. aastast on ASil Harju Elekter olnud tihe koostöö Tallinna Tehnikaülikooliga ning alates 2010. aastast kannab ettevõtte TTÜ kuld sponsori aunimetust. Aastate jooksul on stipendiumiprogrammis osalenud 50 bakalaureuse- ja magistriõppe tudengit, kellest täna töötab Kontsernis viis. Koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga (TTÜ) ja tütar-ettevõtte ASi Harju Elekter Elektrotehnika elektriinseneri Marek Mägi (PhD, TTÜ) eestvedamisel on valminud energiahaldus-süsteemi võimekusega alajaama energiasalvesti prototüüpseade. ASi Harju Elekter Elektrotehnika ja TTÜ ühise arendusprojekti raames testitakse prototüüpseadet TTÜs reaalsel mikrovõrgu katsetendil. Prototüüpseade tuleb esmaesitlemisele 2015.a mais Göteborgis Põhjamaade suurimal energeetikamessil Elfack.

Kontserni Eesti ettevõtetel on tihedad sidemed ka Tallinna Kutsehariduskeskuse, Tallinna Polütehnikumi, Tallinna Tehnikakõrgkooli jt (kutse-) õppeasutustega. Soome tütarettevõtte Satmatic Oy teeb jätkuvalt tihedat koostööd Satakunna Ametikõrgkooli ja Tampere Tehnikaülikooliga.

Töötajad riikide kaupa

Tööstaaž kontserni ettevõtetes

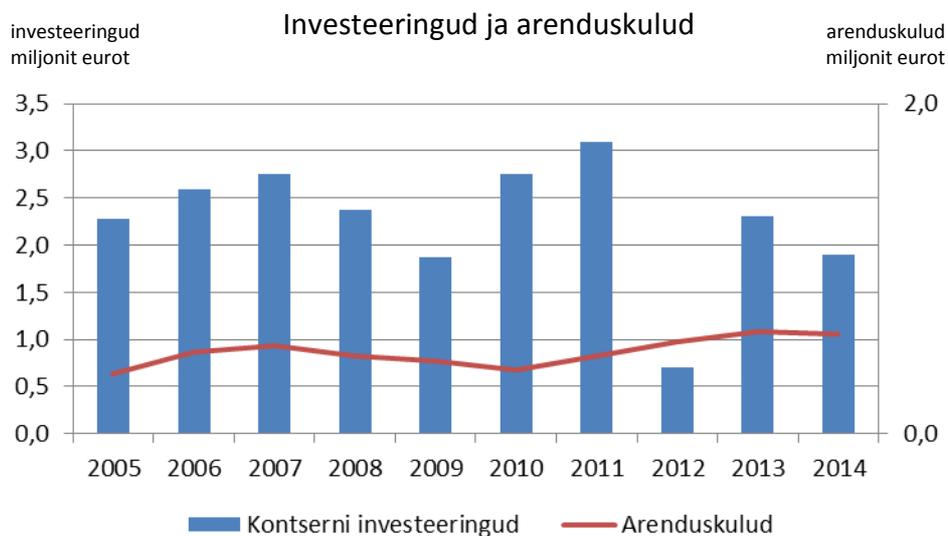
Kontserni ettevõtetes oli aruandeaastal jätkuvalt tähelepanu all kulude optimeerimine ja organisatsiooni efektiivne toimimine. Kontserni Eesti tütarettevõtetes võeti aruandeaastal kasutusele tootmistöötajate kvalifikatsioonisüsteem, mis on aidanud siduda töötajate oskusi ja tööpanust õiglase ja motiveeriva töötasuga ning näidanud ära võimalused arenguks ja tasu suurendamiseks. Juurutatud kvalifikatsioonisüsteem on end sedavõrd õigustanud, et 2015. aasta alguses on töökohtade kaardistamine kavas läbi viia ja juurutada ka administratiivtöötajate seas. Aasta jooksul Kontserni ettevõtetes toimunud personali õppused ja koolitused olid suunatud peamiselt erialaste oskuste ja kvalifikatsiooni tõstmisele. Tootmisüksustes jätkusid tegevused 5S-tootmismudeli juurutamiseks ning siingi on juba näha esimesi edusamme tootlikkuse tõusu ja kadude vähenemise näol. Lisaks korraldatakse Kontserni ettevõtete töötajatele regulaarselt esmaabi-, töö- ja elektriõhusalaseid koolitusi ning töökeskkonna volinikele koolitusi oluliste seadusemuudatustega kursis olemiseks. Kõiki töötajaid instrueeritakse pidevalt ka jäätmekäitluse ja jäätmete liigiti kogumise korraldamisest ettevõtetes.

Personali motiveerimiseks kasutab Kontsern mitmeid võimalusi:

- ärikasumist sõltuv premeerimissüsteem, millesse on kaasatud kõik töötajad. Kasumist sõltuvad boonused motiveerivad töötajaid lähtuma tehtava töö tulemuslikkusest ettevõtte tervikuna;
- aktsia optsooniprogrammid, mille eesmärgiks on ASiga Harju Elekter samasse Kontserni kuuluvate äriühingute juhtorganite liikmete ja töötajate kaasamine ettevõtte aktsionärideks motiveerimaks neid tegutsema Kontserni paremate majandustulemuste saamise nimel;
- firmadevahelist riikideülest vahetusprogrammi, soodustades sel viisil teadmiste ja kogemuste kiiret arengut Kontsernis ning pakkudes töötajatele rotatsioonivõimalusi.

Vastutustundliku hooliva tööandjana pakub AS Harju Elekter töötajatele kaasaegseid töö- ja olmetingimusi. Kontsernil on konstruktiivne koostöö Keila Tööstusküla Ametiühinguga, kelle vahendusel on sõlmitud töötajate esindajatega kollektiivleping. ASi Harju Elekter stabiilsus, sotsiaalsed garantiid ja motivatsioonipaketid sisendavad usaldust firma ja tema töötajate vahel ning säilitavad töörahu.

INVESTEERIMINE JA ARENDUSTEGEVUS

2014. aastal investeeris Kontsern põhivarasse kokku 1,9 (2013: 2,3) miljonit eurot, lisaks soetati 4,9 miljoni euro väärtuses põhivarasid läbi äriühenduste.

Üldises plaanis võib investeeringud jagada kaheks, millest üks pool on suunatud Kontserni edasise arengu toetamiseks ja kindlustamiseks ning teine osa on taastuvinvesteeringud tootmisruumide ja -tehnoloogia kvaliteedi ja kaasaja nõuetele vastavuse tagamiseks.

Jätkus töö juhtimis- ja majandustarkvara MS Dynamics AX arendamine Kontserni Eesti ettevõtetes. Kuigi suurimad investeeringumahud jäid aastatesse 2009-2011, jätkus töö majandustarkvara uute moodulite ja lisavõimaluste vajalikkuse välja selgitamise, kohandamise ja kasutuselevõtuga. 2014. aastal oli Kontserni Eesti ettevõtete infosüsteemide valdkonna arenduste fookus ärianalüüsi ja info levitamise seotud projektidel; alustati ka ettevalmistusi juhtimis- ja majandustarkvara eesseisvaks versiooniuuenduseks aastal 2016. Kontserni Soome ja Leedu tütarettevõtetes toimusid samuti juhtimis- ja majandustarkvara juurutus-, arendus- ja ühtseks platvormiks integreerimise tööd. Kõigis tütarettevõtetes jätkusid CRM ja QlickView programmide arendused. Investeeringud majandustarkvarade arendustesse ulatusid aruandeaastal kokku 188,5 (2013: 84,5) tuhande ja infotehnoloogia seadmetesse 98,0 (2013: 73,8) tuhande euroni.

Protsessiarenduste osas tuleb esile tõsta planeerimisprotsessi arendust ASis Harju Elekter Elektrotehnika. Kõik tütarettevõtted jätkasid 5S tegevustega tootlikkuse suurendamiseks ja lisakulude vähendamiseks.

Aruandeaastal jätkus töö Euroopa Liidu struktuurifondide toetusrahade 2012-2014 kaasamiseks Kontserni ettevõtete arendusprojektidesse. Projektid olid suunatud peamiselt ettevõtete võtmevaldkondade arendamiseks, strateegiate välja töötamiseks, turundustegevuse tõhustamiseks ja personali arenguprogrammidesse (koolitused, meeskonnatreeningud). Sihtotstarbeliste tehnoloogia-toetuste kaasabil parandati läbi tehnoloogia täiustamise ettevõtete tootmisvõimekust, sh tõusis edukaks ekspordiks vajalik toodete kvaliteet ja tarnekindlus ning lühenes tootmistsükkel. Aruandeaastal saadi sihtotstarbelist toetust peamiselt ekspordisuunalise turundustegevuse tõhustamiseks summas 15,4 (2013: 19,0) tuhat eurot.

Kontserni arenduspõhimõtete kohaselt on Kontserni tootearenduse eesmärk pidevalt moderniseerida ja töötada välja tellijate vajadustele vastavaid tooteid ning täiustada tehnoloogiat. Kontserni omahinna arvelt tehtud arenduskulud ulatusid aruandeaastal 0,60 (2013: 0,62) miljoni euroni, moodustades 1,2% Kontserni müüginahust.

Energiasektorile suunatud toodete tootearendusressurss on Kontsernis koondunud peamiselt tütarettevõttesse AS Harju Elekter Elektrotehnika; Satmatic Oy ja Rifas UAB on spetsialiseerunud tööstusele suunatud toodete ja taastuvenergialahenduste arendamisele.

Aruandeaasta kujunes Eesti tootearendusmeeskonnale mitmekesiseks ja huvitavaks. Arenduskeskus, kuhu olid koondunud ASi Harju Elekter Elektrotehnika tehnika- ja tootearendusmeeskonnad ning müügiinsenerid, täienes 4 inseneri võrra ja nüüd on seal 23 töökohta. Arenduskeskuse eesmärgiks on varustada müügikanalit innovaatiliste toodete ja lahendustega, andes samal ajal tehnilist tuge tootmisele. Arenduskeskuses on ka labor uute prototüüpide välja töötamiseks, ehitamiseks ja katsetamiseks ning näidiste esitlemiseks.

Oluline osa Keila Arenduskeskuse 2014.a tootearendusressurssist läks uude lahendusega, just eksportturgudele sobivate metall- ja betoonkorpusega alajaamade välja töötamise. Aasta lõpus toimusid ka uute mudelite esimesed müügitehingud. Jätkusid tootearendusalased tööd ja toodete katsetused Tallinna Tehnikaülikoolis, mille käigus arendati välja ja käivitati nutivõrgu alajaama prototüübi ja -seadmete valmistus. Alustati alajaamade tooteportfelli värskendamist, viimaks neid vastavusse peatselt jõustuva uue direktiivi nõuetega.

Aruandeaastal sõlmiti pikaajalised suuremahulised koostöölepingud alajaamade ja automaatikakappide valmistamiseks eksportturule, mis on ka edukalt käivitatud. Kontserni tootearendusmeeskond töötas välja tõsiseid väljakutseid nõudvaid lahendusi tööstussektori automaatikakappide, energiasektori KP/MP alajaamade ning tööstussektori erialajaamade valmistamiseks. Positiivse arenguna tugevdas oluliselt oma positsiooni rohkelt tootearendusressurssi nõudnud erialajaamade tootegrupp.

Soome ja Leedu tütarettevõtted on võtnud oma fookusesse taastuvenergia arendused ja projektid ning neile sobivate lahenduste pakkumise. Lisaks panustas Satmatic Oy tootmise automatiseerimistaseme tõstmisele, ostes ja paigaldades tehasesse kaks uut seadet: CNC-augustuskeskuse ning kaabliotsikute paigaldus- ja lõikamiseade. Soome tütarettevõtte kasvatas päikeseenergiaseadmete ja -lahenduste müüki. Jätkusid arendustööd autoparklate mootorite soojendus- ja elektriautode laadimiskilpide tootesegmendis, et muuta tooted veelgi kliendisõbralikumaks.

Kontserni tütarettevõtted osalesid aktiivselt erialamessidel: Satmatic Oy osales veebruaris Jyväskyläs toimival rahvusvahelisel elektrialamessil Sähkö Tele Valo AV ning septembris allhankemessil Tampere. AS Harju Elekter Elektrotehnika osales septembris traditsioonilisel SLO sügismessil ning ASi Harju Elekter Kaubandusgrupp tutvustas aprillis oma tootevalikut rahvusvahelisel ehitusmessil Eesti Ehitab.

KVALITEEDIJUHTIMINE JA KESKKONNAPOLIITIKA

Kvaliteetne äri- ja juhtimismudel on Kontserni üks väärtustest. Eesmärk on arendada äriprotsesse, toimimisviise ja süsteeme jätkuva parendamise põhimõttel, vastavuses klientide vajaduste ja ootustega. Kvaliteedi arendamine on pidev protsess, kus kõikidel töötajatel on keskne roll. Erilist tähelepanu pööratakse Kontsernis klientidelt saadava tagasiside käsitlemisele, et vajalik info jõuaks minimaalsete viivitustega vajalike töötajateni ning korrigeerivad ja vältivad tegevused saaksid mõjusalt ellu viidud.

Tootmine Kontserni ettevõtetes ei oma olulist keskkonnakahjulikku mõju. Siiski, keskkonnapoliitikast lähtuvalt jälgivad ja mõõdavad Kontserni ettevõtted pidevalt oma keskkonnamõjusid, korraldavad ohtlike jäätmete kogumist ja üleandmist jäätmekäitlusfirmadele. Keskkonnast hoolimine on igapäevaste rutiinide kindel osa, mis ulatub Kontserni kõigi ettevõtete igapäevategevustesse. Kontserni ettevõtetes on välja töötatud ja juurutatud süsteem pakendite kogumiseks ja taaskasutamiseks vastavalt pakendiseaduses esitatud nõuetele. Kontsern on MTÜ Eesti Pakendiringlus lepinguline partner. ASi Harju Elekter kaubandusgrupi kauplustes on vastavalt jäätmeseadusele tagatud elektroonikaromude (boilerid jms), päeavalguslampide ja patareide kogumine ja/või kõrvaldamise korraldamine.

Kvaliteedijuhtimise ja keskkonnapoliitika põhimõtetest lähtuvalt keskendusid Kontserni tütarettevõtted jätkuvalt oluliste protsesside optimeerimisele ja materjalide efektiivsele kasutamisele, minimeerimaks ressursside ebaotstarbekat kasutamist. Töötajatele korraldati tuleohutuse koolitusi koos praktilise väliõppusega, lisaks läbiti aruandeaastal erinevaid töö- ja elektriõhtuse koolitusi. Eesti ja Soome tütarettevõtetes jätkati tootlikkuse tõstmist 5S tootmis põhimõtteid edasi arendades.

Aasta jooksul viidi tütarettevõtetes edukalt läbi mitmed võtmeklientide, toodete sertifitseerimise firmade või litsentsitoodete müüjate poolsed auditid. Kõigis tütarettevõtetes jätkus juhtimis- ja majandustarkvara edasi arendamine ja täiendavate moodulite juurutamine ning Soome ettevõtetes ka tarkvaraga seotud integreerimistegevused.

Vastavalt kvaliteedistandardite ISO 9001 ja ISO 14001 nõuetele, toimuvad ettevõtetes vähemalt kord aastas sisemised ja välimised auditid ning iga kolme aasta järel ka resertifitseerimine. Jaanuaris 2014 väljastati uus vastavussertifikaat järgmiseks 3-aastaseks perioodiks ASile Harju Elekter Teletehnika. Sellele eelnes põhjalik audit, mis läbiti ettevõtte poolt vigadeta. Teistes tütarettevõtetes toimusid korralised aastaauditid. Järgmised resertifitseerimised toimuvad aastal 2015. Seega on Kontserni kõigi ettevõtete tootmiskorraldused tunnustatud vastavaks kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise rahvusvaheliste standarditele ISO 9001 ja ISO 14001.

Firma	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
HE Elektrotehnika	ISO9001/ISO14001 (alates 2000.a)		⌚			⌚			kuni 1/2016	
HE Teletehnika	⌚	ISO9001/ISO14001 (alates 2002.a)		⌚			⌚			kuni 1/2017
Rifas		⌚ ISO9001 (alates 2003.a)			⌚		ISO14001 OHSAS 18001	kuni 12/2015		
Satmatic		⌚ ISO9001 (alates 2003.a)			⌚		ISO14001	kuni 10/2015		

⌚ - resertifitseerimine

KONTSERNI TEGEVUS AASTAL 2015

Kontserni tegevusplaanide koostamisel ning Kontserni ettevõtete äritegevuse korraldamisel juhindutakse Kontserni pikaajalisest arengustrateegiast, vastavalt millele lähtutakse nii lühema- kui ka pikemaajaliste otsuste tegemisel eesmärgist olla Baltimaades ja Skandinaavia riikides tuntud ja tunnustatud elektri- ja automaatikaseadmete tootja, kes toodab ja tarnib professionaalset tootevalikut ning terviklahendusi kesk- ja madalpinge toodete osas, kasutades selleks kaasaegset tehnoloogiat ja rakendades parimat oskusteavet. Kontserni tegevused lähtuvad ideest tegutseda ja otsustada eelkõige klientide ja partnerite huvisid ja eelistusi toetavalt.

Tänaste klientide ja nende laitmatu teenindamise kõrval on Kontserni edasise arengu võtmeteguriks jätkuvalt uute klientide leidmine ning müügi suurendamine Eestist väljaspool naaberriikides, EL riikides ja kaugemal. Kontserni turunduse ja müügi fookus pöörduv üha enam välisurgude suunale, arendades vastavalt klientide ja partnerite nõudlikele ootustele välja tehniliselt ja kvaliteedilt laitmatuid tooteid ja lahendusi.

2015. aasta fookuses on:

- turundus- ja müügitegevuse tõhustamine kõigil koduturgudel ning neid laiendades
- töö jätkamine uute klientide, partnerite ja projektide leidmiseks Skandinaaviamaades
- suund olla jätkuvalt lojaalsete klientide äritegevuse osa ja integreeritud partner maailmas
- energia- ja tööstusautomaatika sektori ning tööstusliku kinnisvara toodete ja teenuste valiku jätkuv arendamine, pakkumaks klientidele ja partneritele veelgi rohkem fookuseeritud ja terviklikumaid täislahendusi
- energiatõhusate ja nutikate tehniliste lahenduste arendamine
- päikeseenergiajaamade arendamine ja toodetena juurutamine; olemasolevate, Kontsernis välja töötatud lahenduste sortimendi täiustamine ja täiendamine
- Kontserni ettevõtete äritegevuse ja tootmisprotsesside efektiivsemaks muutmise läbi vajalike arendusprojektide ja/või -ressursside lisamise
- infosüsteemide arendamine üle Kontserni, mis võimaldaks otsustusprotsessides kaasaegsemaid ja nutikamaid lahendusi, aga ka tulevikku suunatud hinnangutega aruandlust
- arukad ja fookuseeritud investeeeringud nii tootmisressurssidesse, kinnisvara arendusse kui ka infotehnoloogiasse
- aktiivne tegevus võimalike finantsinvesteeeringute, ühinemis- ja ülevõtmisprojektide leidmisel ja käivitamisel

AKTSIA JA AKTSIONÄRID

ASi Harju Elekter aktsiad noteeriti Tallinna Väärtpaberibörsil 30. septembril 1997. aastal. Tallinna Börs kuulub maailma suurimasse börsikontserni Nasdaq. Täna võimaldab börsikontsern kauplemist, börsitehnoloogiate ja noteeritud ettevõtetega seotud teenuseid kuuel mandril ning on üle 3200 noteeritud ettevõttega maailma väärtpaberiturgude hulgas esikohal.

ASi Harju Elekter aktsiakapital on 12,18 miljonit eurot, mis on jaotatud üheliigilisteks 17,4 miljoniks nimeliseks lihtaktsiaks. Aktsia nominaalväärtus on 0,7 eurot. ASi Harju Elekter aktsia sümbol Nasdaq Tallinna Börsil on HAE1T. ISIN: EE3100004250. Ettevõtte kõik aktsiad on börsil vabalt kaubeldavad ning iga aktsia annab võrdse hääle- ja dividendiõiguse. Ka ettevõtte kõik aktsionärid on võrdsed ning eraldi hääleõigust käsitlevad piirangud või kokkulepped puuduvad. ASile Harju Elekter teadaolevalt ei ole aktsionäride omavahelistes lepingutes mingeid piiranguid seoses väärtpaberite võõrandamisega, nagu ka spetsiifilisi kontrolliõigusi.

2013. aasta oli maailma börsidel rekordite aasta, kus uutel tippasemetel käisid nii USA kui ka Saksa aktsiad ning napilt jäi tippasemest puudu Londoni börsil. 2014. aastal olid turud heitlikumad, kuid hoolimata tagasihoidlikust algusest kasvas USA suurim aktsiaindeks S&P 500 aastaga 12%. Oluliselt kehvem oli börsiaasta Euroopa aktsiatele, Stoxx Europe 600 indeks kosus 4%.

Tallinna börsi indeks OMXT langes aastaga 8% 755 punktini ning börsi käive jäi ajaloo väikseimaks, kahanedes võrreldes aasta varasemaga kolmandiku, 127 miljoni euron. Analüütikute hinnangul oli möödunud aasta raske ja seda eelkõige Venemaa-Ukraina konflikti tõttu, mida ei osanud keegi ette näha ja mis avaldas mõju mitmegi ettevõtte tulemustele. Börsile jäänud 15 aktsiast suutis kerkida vaid 4, sh ka AS Harju Elekter.

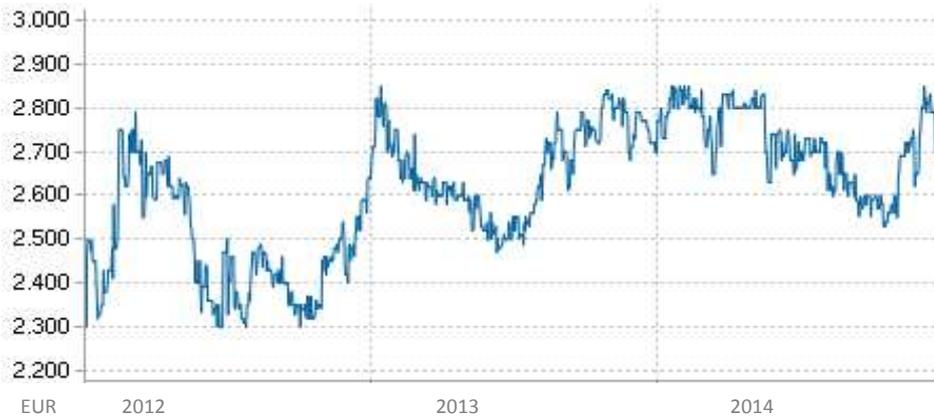
ASi Harju Elekter aktsia hind tõusis aruandeaasta jooksul 3,3% 2,79 euronit ning ettevõtte turuväärtuseks kujunes 31.detsembri seisuga 48,6 miljonit eurot. Võrreldes aasta varasemaga vähenes nii tehingute maht kui ka kaubeldud aktsiate arv. Ettevõtte aktsionäride arv aastaga praktiliselt ei muutunud ning seisuga 31.12.2014 oli ettevõttel 1 473 aktsionäri.

Aktsia hind ja kauplemine

EUR	2014	2013	2012	2011	2010
Keskmine aktsiate arv	17 400 000	17 400 000	17 093 443	16 800 000	16 800 000
Nominaalhind	0,70	0,70	0,70	0,70	0,64
Kõrgeim hind	2,85	2,92	2,80	3,54	3,14
Madalaim hind	2,52	2,46	2,30	2,19	2,02
Sulgemishind	2,79	2,70	2,64	2,28	3,02
Muutus (%)	3,3	2,3	15,8	-23,8	45,9
Ettevõtte turuväärtus (miljonit)	48,55	46,98	45,94	38,30	50,74
Kaubeldud aktsiaid (tk)	800 823	936 162	759 869	663 917	2 039 910
Käive (miljonit)	2,17	2,48	1,88	1,88	5,40
Kasum aktsia kohta	0,56	0,30	0,21	0,17	0,13
P/E suhe	4,98	9,50	12,57	13,41	23,39
Dividendi aktsia kohta	*0,15	0,10	0,09	0,07	0,06
Dividendimäär %	5,4	3,7	3,4	3,1	2,0
Dividend/puhaskasum %	26,6	33,7	44,5	42,4	46,5

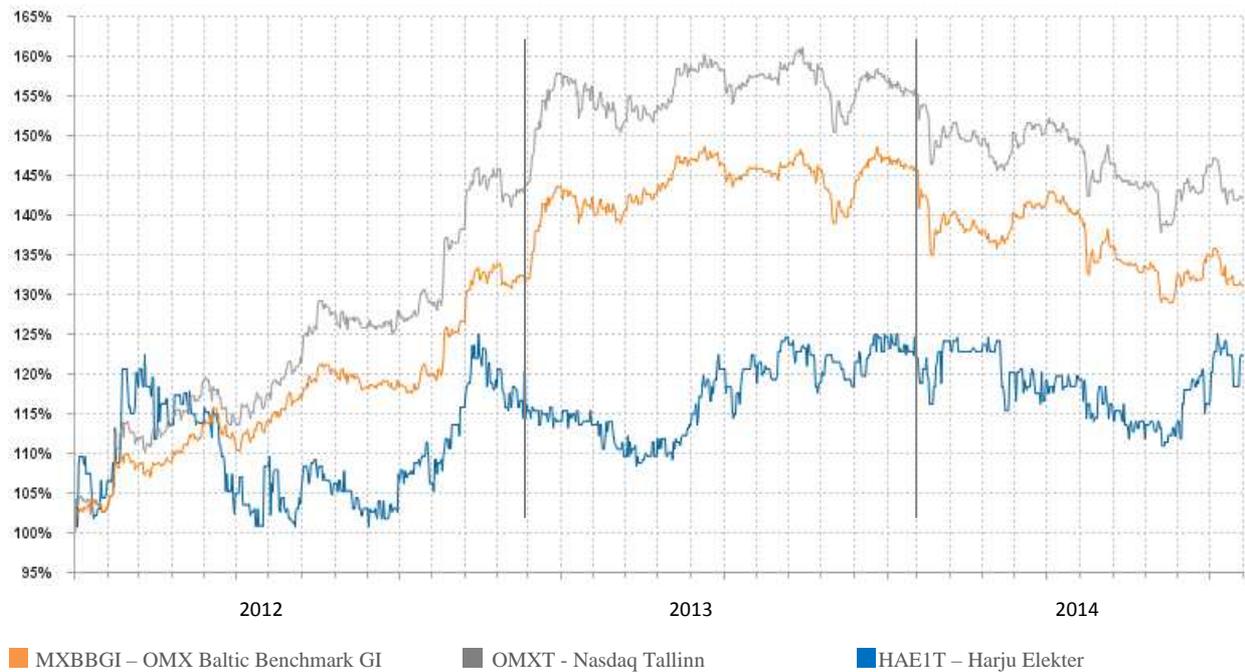
*juhatuse ettepanek

ASi Harju Elekter aktsia Tallinna Börsil 2012-2014

ASi Harju Elekter aktsia indeksite võrdluses 2012-2014

lisainfo: <http://www.nasdaqomxbaltic.com/market/>

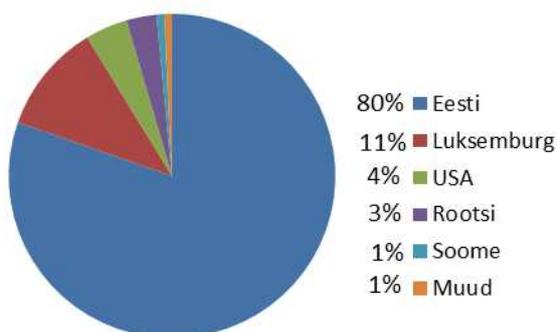
Aktsionäride struktuur, 31.12.2014

Seisuga 31.12.2014 oli ASil Harju Elekter 1 473 aktsionäri. Aruandeperioodi jooksul on aktsionäride arv vähenenud 27 võrra. ASi Harju Elekter suurim aktsionär on kohalikul kapitalil baseeruv AS Harju KEK, kellele kuulub 32,0% firma aktsiakapitalist. Nõukogu ja juhatuse liikmetele ning nendega seotud isikutele või firmadele kuulub 9,55% ettevõtte aktsiatest. ASi Harju Elekter aktsionäride täielik nimekiri on Eesti väärtpaberite keskregistri kodulehel (www.e-register.ee).

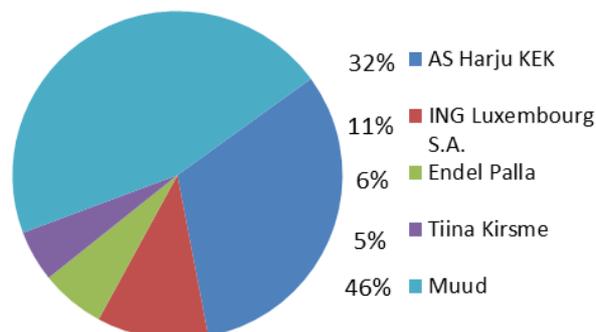
Aktsionäride jagunemine osaluse suuruse järgi

Osaluse suurus	Aktsionäride arv	Osa üldarvust	Hääleõiguse %
Üle 10%	2	0,14%	42,92%
1,0 - 10,0%	12	0,81%	27,91%
0,1 - 1,0 %	54	3,67%	15,03%
alla 0,1%	1 405	95,38%	14,14%
Kokku	1 473	100,0%	100,0%

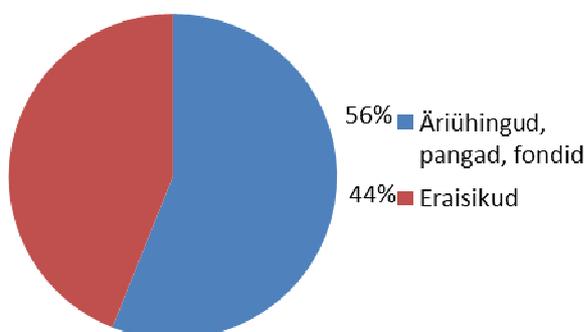
Aktsionäride jagunemine riikide kaupa

Üle 5% aktsionärid

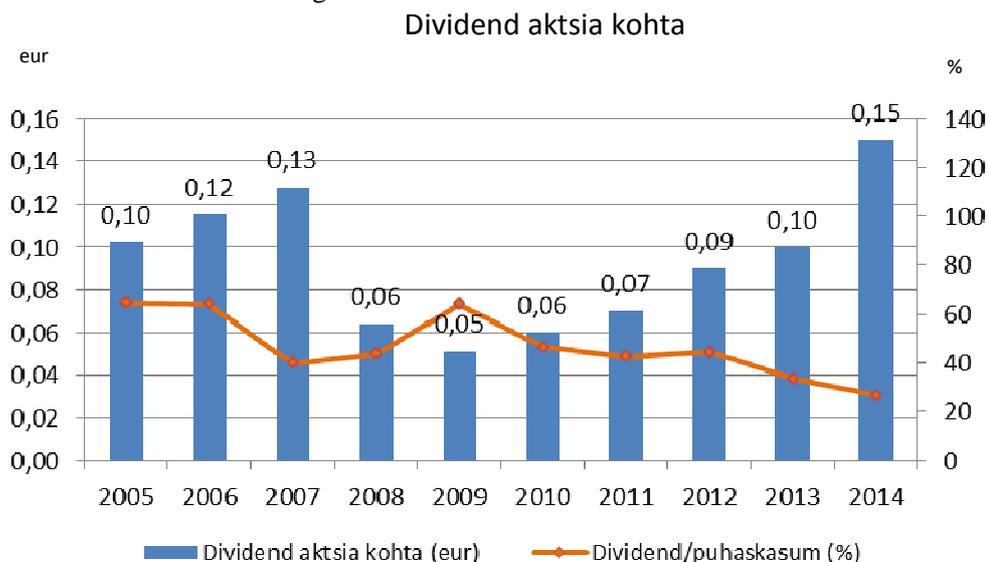
Aktsionäride jagunemine kategooriate lõikes

Dividendid

Kontserni dividendipoliitika järgi makstakse dividendideks kolmandik tavapärasest majandustegevuse puhaskasumist. Kontsernis on kujunenud heaks tavaks maksta edasi muudelt finantsinvesteeringutelt saadud dividendid. Tegelik dividendimäär sõltub aga Kontserni rahavoogudest ning arenguperspektiividest ja nende finantseerimise vajadusest.

Tugevast kapitaliseeritusest tulenevalt teeb juhatus ettepaneku maksta 2014. aasta eest dividendideks 0,15 (2013: 0,10) eurot aktsia kohta, kokku 2,61 (2013: 1,74) miljonit eurot, mis jälgib põhimõtet maksta välja kolmandik majandusaasta puhaskasumist, millest on maha arvatud erakorraline kasum ASi Draka Keila Cables osaluse müügist.

Dividendide ajaloo ja suhtarvude kohta on esitatud info tabelis Aktsia näitajad.

HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA

Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne 2014

AS Harju Elekter lähtub oma äritegevuse korraldamisel ettevõtte põhikirjast ja riiklikest õigusnormidest ning avaliku ettevõttena Tallinna Börsi nõuetest, Hea Ühingujuhtimise Tava (HÜT) juhustest ning aktsionäride ja investorite võrdse kohtlemise printsiibist. AS Harju Elekter järgib suures osas HÜT juhiseid, kuigi põhimõtted on vaid soovituslikud. Samas ei järgi AS Harju Elekter mõningaid HÜT nõudeid, mille põhjuseks on peamiselt ettevõtte ärivaldkonna iseärasused. Allpool on ära toodud ja selgitatud nende HÜTi nõuete, mis ei ole hetkel täidetud, mittejärgimise põhjuseid. Lisaks on antud täiendavat informatsiooni 2014. aasta üldkoosoleku, ettevõtte nõukogu ja juhatuse ning ASi Harju Elekter juhtimis põhimõtete kohta.

HÜT punkt 1.3.3.

Emitent teeb vastavate tehniliste vahendite olemasolul ning juhul, kui see ei ole talle liiga kulukas, üldkoosoleku jälgimise ja sellest osavõtu võimalikuks sidevahendite kaudu (nt Internet).

Kuna ASil Harju Elekter puuduvad vastavad tehnilised vahendid ning nende soetamine läheks ettevõttele liialt kulukaks, siis hetkel puudub üldkoosoleku jälgimise ja sellest sidevahendite kaudu osavõtu võimalus.

HÜT punkt 2.2.1

Nõukogu esimees sõlmib juhatuse liikmega tema ülesannete täitmiseks ametilepingu.

Ettevõtte juhatuse on üheliikmeline ning juhataja täidab ühtlasi ka tegevdirektori töökohustusi ja vastutab ettevõtte strateegiliste valdkondade toimivuse eest. Juhatajaga on sõlmitud juhatuse liikme leping.

HÜT punkt 2.2.7

Iga juhatuse liikme põhipalk, tulemustasu, lahkumishüvitis, talle makstavad muud hüved ning preemiasüsteemid, samuti nende olulised tunnused avaldatakse selges ja üheselt arusaadavas vormis emitendi veebilehel ning HÜT aruandes. Avaldatavad andmed on selged ja üheselt arusaadavad, kui need väljendavad otseselt kulutuse suurust emitendile või tõenäolise kulutuse suurust avalikustamise päeva seisuga.

Juhatajale makstakse tasu vastavalt juhatuse liikme lepingule. Juhataja tasu suurus on määratud juhatuse liikme lepinguga ja ei kuulu poolte kokkuleppel avalikustamisele. Juhatajal on õigus saada lahkumishüvitis kuni 10 kuu juhatuse liikme tasu ulatuses.

Tulemuspalka makstakse juhatajale ühistel alustel ematettevõtte halduspersonaliga. Tulemuspalk jaotatakse vastavalt põhipalgale ja tööpanusele, kusjuures juhataja tulemuspalk kooskõlastatakse nõukogu esimehega. Tulemuspalk makstakse välja kvartali kaupa 80% ulatuses, ülejäänud 20% makstakse pärast majandusaasta tulemuste kinnitamist.

Tippjuhtkonnale, sh. juhatajale makstakse ka aastapreemiat, mis on summaarselt 0,4% ematettevõtte omanikele kuuluvast konsolideeritud puhaskasumist. Aastapreemia kinnitab nõukogu esimees ning see makstakse välja pärast Kontserni aastaaruande auditeerimist.

Lisatasu tööstaazi eest makstakse kõigile alalistele töötajatele (sh juhatajale) tööstaazi alusel, mille hulka kuulub pideva töötamise aeg Kontsernis. Staažitasu määr on kuni 10% põhipalgast.

HÜT punkt 2.3.2

Nõukogu otsustab emitendi ja tema juhatuse liikme või tema lähedase või temaga seotud isikuga tehtavate emitendi jaoks oluliste tehingute tegemise ja määrab selliste tehingute tingimused. Nõukogu poolt heakskiidetud tehingud juhatuse liikme, tema lähedase või temaga seotud isiku ja emitendi vahel avaldatakse Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes.

Vastavaid tehinguid 2014. aastal ei toimunud.

HÜT punkt 3.1.3

Nõukogu hindab korrapäraselt juhatuse tegevust emitendi strateegia elluviimisel, samuti hindab nõukogu emitendi finantsseisundit, riskijuhtimise süsteemi, juhatuse tegevuse õiguspärasust ning seda, kas emitenti puudutav oluline teave on nõukogule ja avalikkusele nõuetekohaselt teatavaks tehtud. Nõukogu poolt komiteede asutamisel avaldab emitent oma veebilehel nende olemasolu, ülesanded, koosseisu ja koha organisatsioonis. Komiteedega seotud asjaolude muutmisel avaldab emitent samas korras ka muudatuse sisu ning teostamise aja.

2010. aasta juunis moodustas ASi Harju Elekter nõukogu seoses audiitortegevuse seadusest tuleneva kohustusega ettevõtte auditikomitee, kinnitas selle põhimääruse. 2014. aastal täitsid komitee liikme kohustusi Triinu Tombak ja Andres Toome. Auditikomitee ülesandeks on jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande audiitorkontrolli protsessi ja audiitorettevõtja ja seaduse alusel audiitorühingut esindava audiitori sõltumatust ning esitada nõukogule ettepanekuid ja soovitusi seaduses sätestatud küsimustes. Info auditikomitee kohta on kuvatud ettevõtte veebilehel.

HÜT punkt 3.2.5

Üldkoosoleku määratud nõukogu liikme tasu suurus ja maksmise kord avaldatakse emitendi HÜT aruandes, tuues eraldi välja põhi- ja lisatasu (sh lahkumishüvitis ja muud makstavad hüved).

ASi Harju Elekter aktsionäride üldkoosoleku pädevuses on valida ja kinnitada nõukogu koosseis ja volituste aeg. 3.05.2012 toimunud ettevõtte aktsionäride üldkoosolek kinnitas nõukogu koosseisu ja liikmed järgnevas 5 aastaks, määrates samas nõukogu liikme tasuks 750 eurot kuus ja nõukogu esimehe tasuks 1 600 eurot kuus. Tegevjuhtkonnas töötavale nõukogu liikmele rakendada ettevõttes kehtivat preemiasüsteemi (vt selgitust HÜT punktile 2.2.7). Nõukogu liikmele lahkumishüvitust ette nähtud ei ole.

HÜT punkt 3.2.6

Kui nõukogu liige on majandusaasta jooksul osalenud vähem kui pooltel nõukogu koosolekutel, siis märgitakse see Hea Ühingujuhtimise Tavas eraldi ära.

2014. aastal on nõukogu liikmed osalenud kas kõikidel või enamikel nõukogu koosolekutest.

HÜT punkt 3.3.2

Ärilisest pakkumisest, mis tehakse nõukogu liikmele, tema lähedasele või temaga seotud isikule ning on seotud emitendi majandustegevusega, teatab nõukogu liige viivitamatult nõukogu esimehele ja juhatusele. Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes näidatakse ära majandusaasta jooksul tekkinud huvide konfliktid koos igakordsete lahendustega.

Nõukogu liikmed hoiduvad huvide konfliktist ning järgivad konkurentsikeelu nõudeid. Nõukogu ja juhatuse teevad tihedat koostööd tegutsedes vastavalt põhikirjale ning äriühingu ja selle aktsionäride huvides. Vastavaid huvide konflikte 2014. aastal ei esinenud.

HÜT punkt 5.3

Emitendi veebilehel on aktsionäridele kättesaadavad muuhulgas ka nõukogu poolt kinnitatud emitendi üldised strateegiasuunad.

Ettevõtte juhatuse seisukohal, et strateegia kuulub ettevõtte ärisaladuste hulka ning ei kuulu avalikustamisele. Üldised suunad ja olulised teemad on ära toodud juhatuse tegevusaruandes.

HÜT punkt 5.6

Emitent avalikustab analüütikutega kohtumiste, analüütikutele või investoritele või institutsionaalsetele investoritele tehtavate esitluste ja pressikonverentside toimumise ajad ja asukohad emitendi veebilehel. Emitent võimaldab aktsionäridel osaleda nimetatud üritustel ning teeb ettekanded kättesaadavaks oma veebilehel. Emitent ei korralda kohtumisi analüütikutega ega investoritele tehtavaid esitlusi vahetult enne finantsaruandluse avalikustamise kuupäevi.

Ettevõtte lähtub alati oma tegevuses aktsionäride võrdse kohtlemise printsiibist. Kohustuslik, oluline ja hinnatundlik info avalikustatakse esmalt Tallinna Börsi süsteemis, seejärel Finantsinspektsiooni ja firma kodulehekülgedel. Lisaks on igal aktsionäril õigus küsida ettevõttelt vajadusel lisainfot ja kokku leppida kohtumisi. Ettevõtte juhatuse ei pea oluliseks erinevate aktsionäride kohtumiste aja- ja päevakorra-

graafiku pidamist, sest kohtumistel piirduakse juba avalikustatud teabega. See reegel kehtib kõigi kohtumiste korral, ka vahetult enne finantsaruandluse avalikustamist.

HÜT punkt 6.2

Audiitori valimine ja raamatupidamise aastaaruande auditeerimine. ASi Harju Elekter aktsionäride 3.05.2012 üldkoosolek valis ettevõttele aastateks 2012-2014 audiitoriks audiitorfirma KPMG Baltics OÜ. Informatsioon audiitori kohta on kättesaadav ettevõtte koduleheküljel internetis. Audiitori tasustamine toimub vastavalt lepingule ning tasu suurust poolte kokkuleppel ei avalikustata. Vastavalt Finantsinspektsiooni 24.9.2003 juhendile „Riikliku finantsjärelevalve teatud subjektide audiitorite rotatsioonist“ korraldab ettevõtte audiitori rotatsiooni, tagades audiitori sõltumatuse, vahetades täitevaudiitorit vähemalt iga viie aasta järel.

Juhtimispõhimõtted ja täiendav informatsioon

Harju Elekter on aktsiaselts, mille juhtimisorganiteks on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Üldkoosolek

Aktsionäride üldkoosolek on ettevõtte kõrgeim juhtimisorgan, kelle pädevuses on põhikirja muutmise ja uue kinnitamise, aktsiakapitali suuruse muutmise, nõukogu liikme tagasikutsumise ja ettevõtte tegevuse lõpetamise, jagunemise, ühinemise ja ümberkujundamise otsustamine, eeldades vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud aktsionäride häälte heakskiitu. Üldkoosolekud on korralised ja erakorralised. Korraline üldkoosolek toimub üks kord aastas kuue kuu jooksul pärast ettevõtte majandusaasta lõppemist. Erakorralise üldkoosoleku kutsub juhatus kokku, kui ettevõttel on netovara alla seaduses lubatud piiri või kui üldkoosoleku kokkukutsumist nõuab nõukogu, audiitor või aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/10 aktsiakapitalist. Üldkoosolek on pädev otsuseid vastu võtma, kui kohal on üle poole aktsiatega esindatud häältest. Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud isikute ring määratakse seisuga 7 päeva enne üldkoosoleku toimumist.

ASi Harju Elekter 2014. aasta aktsionäride korraline üldkoosolek toimus 8. mail Keila Kultuurikeskuses (Keskväljak 12). Koosolekul osales 93 aktsionäri või nende volitatud esindajat, kes esindasid 65,57% häälte üldarvust. Üldkoosolek kinnitas 2013.a majandusaasta aruande ning kasumijaotuse. Koosolekul esinesid ettekannetega ASi Harju Elekter juhataja, nõukogu esimees ja ettevõtte audiitor.

Nõukogu

Nõukogu planeerib ettevõtte tegevust, korraldab selle juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kvartalis. Nõukogu koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole nõukogu liikmetest. 2014. aastal toimus üheksa nõukogu koosolekut. Nõukogu kõik liikmed osalesid kas kõikidel või enamikel nõukogu koosolekutest. ASi Harju Elekter nõukogul on põhikirja järgselt 3-5 liiget. Nõukogu liikmed valitakse üldkoosoleku poolt viieks aastaks.

Aktsionäride korraline üldkoosolek valis 3.5.2012.a aktsiaseltsile järgneva viieaastaseks perioodiks 5-liikmelise nõukogu järgmises koosseisus: Endel Palla (nõukogu esimees) ja liikmed Ain Kabal, Madis Talgre, Triinu Tombak ja Andres Toome. Aruandeaastal toimus aktsiaseltsi nõukogus muudatus. Nõukogu liige Madis Talgre esitas 16.4.2014.a tagasiastumise avalduse. 8.5.2014.a aktsionäride üldkoosolek valis uueks nõukogu liikmeks Aare Kirsme. 2014.a aktsionäride üldkoosoleku järgselt on ASi Harju Elekter nõukogu 5-liikmeline koosseis järgmine: nõukogu esimees Endel Palla on töötanud ASis Harju Elekter 1969. aastast alates, sh 1985-1999 peadirektorina/juhatusesimehena; alates 1999. aastast täidab ta ühtlasi Kontserni arendusdirektori ülesandeid. Ain Kabal on advokaadibüroo Hansa Law Offices õigusnõunik, kogenud jurist, kes on nõustanud Kontserni ettevõtteid juriidilistes küsimustes üle 10 aasta. Alates 2007. aastast on nõukogu liige Andres Toome (OÜ Tradematic juhataja), kes täiendab nõukogu kompetentse oma pikaajalise investeerimisalase kogemusega. 2012. aastal valiti nõukogu liikmeks Triinu Tombak, et kaasata nõukogusse veelgi finantsalaste teadmiste ja kogemustega inimesi. Aare Kirsme on ASi Harju KEK nõukogu esimees, kes esindab ettevõtte suurima aktsionäri huve (seisuga 31.12.2014 omas AS Harju KEK 32% ettevõtte aktsiakapitalist). Nõukogu viiest liikmest kaks - Triinu Tombak ja Andres Toome - on sõltumatud liikmed.

Nõukogu liikmete teenistuslepingu lõppemisel või ennetähtaegsel lõpetamisel ei teki Kontsernil suuremat hüvitise maksmise kohustust, kui seadusega ette nähtud. 2014. aasta lõpu seisuga kuulus ettevõtte nõukogu liikmetele otse ja läbi kaudsete osaluste kokku 8,4% (2013:7,3%) ettevõtte aktsiatest (lisa 23).

Juhatus

Juhatus on juhtimisorgan, mis esindab ja juhib ettevõtte igapäevast tegevust kooskõlas seaduse ja põhikirja nõuetega. Juhatus on kohustatud tegutsema majanduslikult kõige otstarbekamal viisil. Põhikirja järgselt võib ASi Harju Elekter juhatuses olla 1-5 liiget, kes valitakse nõukogu poolt kolmeks aastaks. Nõukogu pädevuses on ka juhatuse esimehe valimine, tema ettepanekul juhatuse liikmete ametisse nimetamine ning tagasi kutsumine. Juhatuse liige võib ettevõtet esindada kõigis õigustoimingutes.

Aktsiaseltsil on üheliikmelise juhatus. 5. mail 2014 pikendas nõukogu tema poolt ametisse määratud juhataja, Andres Allikmäe volitusi järgmiseks 3-aastaseks perioodiks. Juhatuse pädevus ja volitused on reguleeritud äriseadustikuga ja ära toodud ettevõtte põhikirjas, muid erisusi või kokkuleppeid ei esine. Juhataja saab tasu vastavalt ametilepingule, lisaks on tal õigus saada ka lahkumishüvitist kuni 10 kuu juhatuse liikme tasu ulatuses. Pensioniga seotud õigusi juhatuse liikmel/juhatajal ei ole.

Juhataja vastutab äritegevuse korraldamise eest Kontserni tasemel ja täidab ühtlasi ka tegevdirektori tööülesandeid. Juhataja saab tasu vastavalt ametilepingule. Väljaspool Eestit tagab äritavade järgimise kohalik juhtkond.

2014. aasta lõpu seisuga kuulus ettevõtte juhatuse liikmele otse ja läbi kaudsete osaluste kokku 1,15% ettevõtte aktsiatest (lisa 23).

Detailsem informatsioon nõukogu ja juhatuse liikmete hariduse, karjääri, äriühingute juhtorganites osalemiste nagu ka aktsiaosaluste kohta ASis Harju Elekter on ära toodud ettevõtte koduleheküljel internetis: <http://www.harjuelekter.ee>.

Täiendavad juhtimisorganid ja komiteed

Ettevõttes on vajalikud protseduurid reguleeritud eeskirjadega ning praktilist vajadust täiendavate juhtimisorganite loomiseks ei ole olnud. Kontserni riskide paremaks hindamiseks ja juhtimiseks on ametis siseaudiitor, kes koostab regulaarselt raporteid juhtkonnale. 2010. aastal moodustas aktsiaseltsi nõukogu seoses audiitoritegevuse seadusest tuleneva kohustusega ettevõttes auditikomitee, kelle ülesandeks on jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande audiitorikontrolli protsessi ja audiitoritegevõtja ja seaduse alusel audiitorühingut esindava audiitori sõltumatust ning esitada nõukogule ettepanekuid ja soovitusi seaduses sätestatud küsimustes. 2012. aastast on komitee liikmeteks nõukogu liikmed Triinu Tombak ja Andres Toome (esimees).

Informatsiooni haldamine

Börsiettevõtteks lähtub AS Harju Elekter avatuse ja investorite võrdse kohtlemise põhimõttest. Börsireglemendis nõutav info avaldatakse regulaarselt kooskõlas tähtaegadega, seejuures lähtub ettevõtte põhimõttest mitte avaldada ettevaatavaid prognoose – kajastatakse ja kommenteeritakse toimunud faktilist informatsiooni.

Investorite ja avalikkuse operatiivseks teavitamiseks peab ettevõtte kodulehekülge, mis sisaldab kõiki börsiteateid, majandusaruandeid, samuti ülevaadet Kontserni ajaloost, toodetest ja muust olulisest. Kõigil Kontserni tütarettevõtetel on oma kodulehed.

Audiitorid

Vastavalt aktsionäride üldkoosoleku otsusele 3. maist 2012 viib ASi Harju Elekter 2012.-2014. aasta auditid läbi KPMG Baltics OÜ. Leedu tütarettevõttes teostas 2014. aasta auditi audiitorfirma KPMG Baltics UAB (2013: Baltijos Auditas UAB) ning Soome tütarettevõtetes KPMG Oy. Rootsi tütarettevõtet auditeeris 2013. aastal Allians Revision & Redovisning AB, kuid 2014. aastal puudus audiitorikontrolli läbiviimiseks vajadus.

SOTSIAALNE VASTUTUS JA HEATEGEVUS

Sotsiaalse vastutuse raport 2014

Keskkond meie ümber loob või piirab tegutsemisvõimalusi. Ligi poole sajandi vanuse ajalooga AS Harju Elekter on Keila ja selle lähipiirkonna üks suuremaid ja edukamaid ettevõtteid, mistõttu tunnetab ettevõtte moraalsed kohustused võtta vastutus nii ühiskonna üldise arengu kui ka ühiskonnaliikmete heaolu suurendamise eest. Meie jaoks tähendab sotsiaalne vastutustunne, et mõtleme igapäevaselt, kuidas meie saame omalt poolt kaasa aidata Eesti elu paremaks muutmisel.

Oleme aastate jooksul toetanud nii rahaliselt kui ka muul moel algatusi, millesse ise kõige enam usume. Meie jaoks on oluline pikaajaline koostöö ning seeläbi tulemusrikkam valdkonna toetus. Toetame väärt ideid ka tulevikus. Kontsernis on välja kujunenud neli peamist toetusvaldkonda.

Sotsiaalse vastutuse kandmine

AS Harju Elekter tunneb vastutust ettevõtte tegevuspiirkonna arengu ja siinse kogukonna heaolu suurendamise eest fookusega laste ja noorte õpingute toetamisele ning vaba aja sisustamisele. Ettevõttel on pikaajaline koostöö Keila Kooli ning Keila lasteadeade, huvi- ja spordiklubidega.

Insenerihariduse toetamine

Ettevõtte teeb tihedat koostööd haridusasutustega insenerihariduse kaasajastamiseks, edasiarendamiseks ja populariseerimiseks. AS Harju Elekter on Tallinna Tehnikaülikooli kuldsponsor, andes igal aastal välja kuni neli bakalaureuse- või magistriõppe stipendiumi elektri või mehhaanika eriala üliõpilastele. Lisaks arendatakse erinevaid koostööprogramme Tallinna Kutsehariduskeskuse, Tallinna Tehnikakõrgkooli, Tallinna Polütehnikumi ning Tallinna Ehituskooliga. Tütarettevõttel Satmatic Oy on tihedad sidemed piirkonnas tegutsevate tehnika- ja ametikõrgkoolidega (Satakunna Ametikõrgkool, Tampere Tehniline Ülikool).

Noorsportlaste innustamine ja toetamine

AS Harju Elekter on spordile suunatud toetustes panustanud enim noorte spordile, võttes läbi järjepideva toetuse suuna spordiala kandepinna laiendamisele. Ettevõtte on Eesti Suusaliidu ja kahevõistlejate järelkasvukoondise pikaajaline toetaja. 2008/2009. aasta hooajast alates toetatakse lisaks individuaalsportlasi Algo Kärpi ja Kein Einastet. Suusaliidu noorteprojektide näol on tegemist tulevikku suunatud toetustega, mille eesmärgiks oli Eesti riigi esindamine 2014. aasta Sotši olümpiamängudel.

Töötajate tervisespordi edendamine

Koostöös MTÜga Harju KEK Rahvaspordiklubi soodustatakse töötajate aktiivset sportlikku eluviisi. Terved energilised töötajad on ettevõtte jaoks hindamatu väärtusega ressurss.

Kokku ulatus erinevate toetusprogrammide maht 2014. aastal 24,4 (2013: 13,7) tuhande euroni.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE

EUR'000	Lisa	31. detsembri seisuga	
		2014	2013
Käibevara			
Raha- ja pangakontod	5,7	9 984	4 102
Lühiajalised finantsinvesteeringud	12	35	0
Äritegevuse ja muud nõuded	8	6 484	5 699
Ettemaksed	9	455	256
Ettevõtte tulumaks	9,20	79	41
Varud	10	8 104	5 801
Käibevara kokku		25 141	15 899
Põhivara			
Edasilükkunud tulumaksu vara	26	0	7
Investeeringud sidusettevõttesse	11	0	3 598
Pikaajalised finantsinvesteeringud	12	19 145	31 339
Kinnisvarainvesteeringud	13	12 109	11 663
Materiaalne põhivara	14	7 968	8 129
Immateriaalne põhivara	16	5 429	436
Põhivara kokku		44 651	55 172
VARAD KOKKU		69 792	71 071
Kohustused			
Võlakohustused	17	278	654
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	6 989	4 437
Maksuvõlad	20	1 072	969
Ettevõtte tulumaks	20	12	15
Lühiajalised eraldised	21	39	36
Lühiajalised kohustused kokku		8 390	6 111
Võlakohustused	17	818	1 098
Muud pikaajalised kohustused	31	742	43
Pikaajalised kohustused kokku		1 560	1 141
Kohustused kokku		9 950	7 252
Omakapital			
Aksiakapital	23	12 180	12 180
Ülekurs	23	240	240
Reservid		19 393	31 424
Jaotamata kasum		26 664	18 635
Maettevõtte omanikele kuuluv omakapital kokku		58 477	62 479
Mitte-kontrolliv osalus		1 365	1 340
Omakapital kokku		59 842	63 819
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU		69 792	71 071

Aastaaruande lisad lehekülgedel 44-90 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

Initialed for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 31.03.2015

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANNE

EUR'000	Lisa	1. jaanuar kuni 31. detsember	
		2014	2013
Müügitulud	24, 25	50 606	48 288
Müüdnud toodete kulud	25	-41 525	-39 830
Brutokasum		9 081	8 458
Turustuskulud	25	-2 720	-2 627
Üldhalduskulud	25	-4 042	-4 067
Muud äritulud	25	27	38
Muud ärikulud	25	-118	-59
Äri kasum		2 228	1 743
Finantstulud	25	5 661	2 648
Finantskulud	25	-38	-46
Kasum sidusettevõttest kapitaliosaluse meetodil	11	8014	1 303
Sidusettevõtte müügikasum	11	1 785	0
Kasum enne maksustamist		10 453	5 648
Tulumaks	26	-675	-475
Aruandeaasta puhaskasum		9 778	5 173
Aruandeaasta puhaskasumi jaotus:			
Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist		9 697	5 162
Mitte- kontrolliva osaluse osa puhaskasumist		81	11
Puhaskasum aktsia kohta			
Tavapuhaskasum aktsia kohta (EUR)	27	0,56	0,30
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta (EUR)	27	0,56	0,30

Aastaaruande lisad lehekülgedel 44-90 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

EUR'000	Lisa	1. jaanuar kuni 31. detsember 2014	2013
Aruandeaasta puhaskasum		9 778	5 173
Muu koondkasum/kahjum			
Kirjed, mis hiljem võib klassifitseerida kasumiaruandesse:			
Finantsvara ümberhindluse kasum/kahjum	12	-7 406	11 690
Finantsvara müügiga realiseerunud kasum/kahjum		-4 616	-1 660
Valuutakursi vahed välisettevõtte ümberarvestusel		-10	-1
Aruandeaasta muu koondkasum kokku		-12 032	10 029
Aruandeaasta koondkasum kokku		-2 254	15 202
Aruandeaasta koondkasum jaotus:			
Emaettevõtte omanike osa koondkasumist		-2 334	15 190
Mitte-kontrolliva osaluse osa koondkasumist		80	12

Aastaaruande lisad lehekülgedel 44-90 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

EUR'000	Lisa	1. jaanuar kuni 31. detsember	
		2014	2013
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum		2 228	1 743
<u>Korrigeerimised</u>			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	13,14,16,24,25	1 513	1 526
Kasum põhivara müügist	25	-10	-12
Aktsiapõhine hüvitis	25,30	72	73
Äritegevusega seotud nõuete muutus		301	772
Varude muutus	29	-673	594
Äritegevusega seotud kohustuste muutus		205	-1 537
Makstud ettevõtte tulumaks	29	-845	-579
Makstud intressid		-31	-33
Kokku rahavood äritegevusest		2 760	2 547
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud kinnisvarainvesteeringute eest	29	-672	-1 650
Tasutud materiaalse põhivara eest	29	-765	-423
Tasutud immateriaalne põhivara eest	29	-257	-138
Tütarettevõtte soetamine, netorahavoog	31	-4 847	0
Laekunud sidusettevõtte müügist	11	6 200	0
Laekunud finantsinvesteeringute müügist	12	4 933	1 753
Laekunud põhivara müügist	29	27	16
Laekunud immateriaalse põhivara müügist	29	0	11
Laekunud intressid	29	54	22
Saadud dividendid	25	907	948
Kokku rahavood investeerimistegevusest		5 580	539
Rahavood finantseerimistegevusest			
Arvelduskrediidi jääkide muutus	17	-358	-438
Kapitalirendi põhiosa maksed	17	-298	-294
Makstud dividendid		-1 795	-1 592
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-2 451	-2 324
Kokku rahavood		5 889	762
Raha jääk perioodi algul		4 102	3 352
Rahajääkide muutus		5 889	762
Valuutakursside muutuste mõju		-7	-12
Raha jääk perioodi lõpus	7	9 984	4 102

Aastaaruande lisad lehekülgedel 44-90 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

Aasta 2013	Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital							Mittekontrolliv osalus	OMAKAPITAL KOKKU
	Aktia- kapital	Üle- kurss	Reserv- kapital	Ümberhind- luse reserv	Valuuta- kursi muutuste reserv	Jaotama- ta kasum	Kokku		
EUR'000									
Saldo 31.12.2012	12 180	240	1 176	20 176	2	15 008	48 782	1 354	50 136
Koondkasum 2013									
Puhaskasum 2013	0	0	0	0	0	5 162	5 162	11	5 173
Muu koondkasum 2013	0	0	0	10 030	-2	0	10 028	1	10 029
Aruandeaasta koondkasum kokku	0	0	0	10 030	-2	5 162	15 190	12	15 202
Otse omakapitalis kajastatavad tehingud Emaettevõtte omanikega									
Reservkapitali suurendamine	0	0	42	0	0	-42	0	0	0
Aktiaühine hüvitis	0	0	0	0	0	73	73	0	73
Dividendid	0	0	0	0	0	-1 566	-1 566	-26	-1 592
Tehingud Emaettevõtte omanikega kokku	0	0	42	0	0	-1 535	-1 493	-26	-1 519
Saldo 31.12.2013	12 180	240	1 218	30 206	0	18 635	62 479	1 340	63 819

Informatsioon aktsiakapitali kohta on esitatud lisas 23.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 44-90 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

Initialed for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....

Signature/allkiri..... .....

KPMG, Tallinn

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

Aasta 2014	Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital							Mittekontrolliv osalus	OMAKAPITAL KOKKU
	Aktia- kapital	Üle- kurss	Reserv- kapital	Ümberhind- luse reserv	Valuuta- kursi muutuste reserv	Jaotama- ta kasum	Kokku		
EUR'000									
Saldo 31.12.2013	12 180	240	1 218	30 206	0	18 635	62 479	1 340	63 819
Koondkasum 2014									
Puhaskasum 2014	0	0	0	0	0	9 697	9 697	81	9 778
Muu koondkasum 2014	0	0	0	-12 022	-9	0	-12 031	-1	-12 032
Aruandeaasta koondkasum kokku	0	0	0	-12 022	-9	9 697	-2 334	80	-2 254
Otse omakapitalis kajastatavad tehingud Emaettevõtte omanikega									
Aktsiapõhine hüvitis	0	0	0	0	0	72	72	0	72
Dividendid	0	0	0	0	0	-1 740	-1 740	-55	-1 795
Tehingud Emaettevõtte omanikega kokku	0	0	0	0	0	-1 668	-1 668	-55	-1 723
Saldo 31.12.2014	12 180	240	1 218	18 184	-9	26 664	58 477	1 365	59 842

Informatsioon aktsiakapitali kohta on esitatud lisan 23.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 44-90 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD**1 Üldine informatsioon**

AS Harju Elekter (aadress: Paldiski mnt 31, Keila, Eesti Vabariik) on Eestis registreeritud äriühing (äriregistri number: 10029524). Seisuga 31.12.2014 koostatud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab AS-i Harju Elekter (edaspidi Emaettevõtte) ning tema tütaretevõttes (koos kasutatuna Kontsern), Kontserni omas 34%list osalust sidusettevõttes AS Draka Keila Cables (Eesti) kuni 30. juunini 2014.

ASi Harju Elekter tütaretevõtted	Asukoht	Tegevusala	Osalus ja hääleõigus %	
			31.12.2014	31.12.2013
AS Harju Elekter Teletehnika	Eesti	Tootmine	100	100
AS Harju Elekter Elektrotehnika	Eesti	Tootmine	100	100
Satmatic OY	Soome	Tootmine	100	100
Harju Elekter AB (lisa 31)	Rootsi	Kaupade vahendusmüük	90	90
Rifas UAB (lisa 31)	Leedu	Tootmine	62,7	62,7
Satmatic OY tütaretevõtte				
Finnkumu Oy	Soome	Tootmine	100	0
Rifas UAB tütaretevõtte				
Automatikos Iranga UAB	Leedu	Projekteerimine	51	51

AS Harju Elekter on noteeritud Tallinna Väärtpaberibörsil alates 30. septembrist 1997; 32,0% Ettevõtete aktsiastest on ASi Harju KEK (Eesti) omandis.

Juhatus allkirjastas 31. detsembril 2014 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. jaanuaril 2015. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heakskiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosolekul.

Kontserni põhitegevusalaks on elektrienergia jaotus- ja juhtimisseadmete tootmine ja müük energia-, ehitus- ja tööstussektoris. Täpsemalt kirjeldatakse Kontserni tegevust lisa 24 „Segmendiaruanne“.

2 Aruande koostamise alused

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele esitatakse Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded (koondkasumiaruanne, finantsseisundi aruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) konsolideeritud aruande lisades. ASi Harju Elekter konsolideerimata põhjaruanded on esitatud lisa 32 „Emaettevõtte põhjaruanded“. Need aruanded on koostatud konsolideeritud aruandega samu arvestuspõhimõteteid ja hindamisaluseid kasutades, välja arvatud tütar- ja sidusettevõtetesse tehtud investeeringute puhul, mis on Emaettevõtte konsolideerimata aruannetes kajastatud soetusmaksumuses.

2.1. Vastavuse kinnitus

ASi Harju Elekter ja tema tütaretevõtete konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EL).

2.2. Hindamisalused

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud müügivalmis finantsvarad, mida hinnatakse õiglases väärtuses.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

2.3. Arvestusvaluuta ja esitusvaluuta

Kontserni esitusvaluutaks on alates 1. jaanuarist 2011 euro. 2014. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes.

Kontserni ettevõtted kasutavad arvestuses oma majanduskeskkonna valuutat. Kontserni Eesti ja Soome ettevõtted kasutavad arvestuses eurot (EUR), Rootsi ettevõtte Rootsi krooni (SEK) ja Leedu ettevõtted Leedu litti (LTL). Leedu litt on fikseeritud euro suhtes kursiga 3,4528 litti 1 euro kohta. 1. jaanuaril 2015 ühines Leedu Vabariik euroalaga ja võttis kasutusele euro.

Konsolideeritud finantsaruanded on esitatud eurodes, mis on Emaettevõtte arvestus- ja esitusvaluuta. Kõik arvnäitajad on esitatud tuhandetes, ümardatuna lähima tuhandeni, kui pole osutatud teisiti. Tuhande euro tähisena on aruandes kasutatud lühendit EUR'000.

2.4. Hinnangute ja otsuste kasutamine

IFRS EL-ga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute langetamist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid ja kajastatud varasid ja kohustusi ning tulusid ja kulusid. Hinnangud ja nendega seotud eeldused tuginevad ajaloolisele kogemusele ning mitmetele muudele faktidele, mis on eeldatavasti asjakohased ning lähtuvad asjaoludest, mis kujundavad põhimõtted varade ja kohustuste väärtuste hindamiseks, mis ei tulene otseselt muudest allikatest. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Hinnangud ja nende aluseks olevad eeldused vaadatakse perioodiliselt üle. Raamatupidamislike hinnangute ülevaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil ja tulevastel perioodidel, mida muutus mõjutab. Valdkonnad, milles hinnangute osakaal või keerukuse tase on suurem, või valdkondades, kus eeldused ja hinnangud on konsolideeritud raamatupidamisaruannete suhtes olulised, on esitatud lisa 4.

Käesolevate konsolideeritud raamatupidamisaruannete koostamisel kasutatud peamised arvestuspõhimõtted on esitatud allpool. Neid põhimõtteid on rakendatud lähtudes järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist, hindamiste muutuste sisu ja nende mõju on selgitatud vastavates lisades. Kui finantsaruannete kirjete esitust või klassifitseerimise meetodit on muudetud, siis on vastavalt ümber klassifitseeritud ka eelmise perioodi võrreldavad näitajad.

2.5. Muudatused arvestuspõhimõtetes

Uute standardite, olemasolevate standardite muudatuste ja standardite uute tõlgenduste mõju finantsaruannetele

Kontsern on järjepidevalt rakendatud lisa 3 kirjeldatud arvestuspõhimõtteid kõigi aruandes esitatud perioodide suhtes, välja arvatud allpool kirjeldatud muudatused.

Kontsern on kohaldanud alljärgnevat uusi standardeid ja standardite muudatusi (sh neist tulenevaid muudatusi teistes standardites), mida esmakordselt rakendati 1. jaanuarist 2014.

Standard IFRS 12 „Muudes majandusüksustes olevate osaluste avalikustamine”

Standard IFRS 12 koondab ühte standardisse kõik avalikustamisnõuded, mis käsitlevad ettevõtte osalusi tütaretevõtetes, ühistes ettevõtmistes, sidusettevõtetes ja konsolideerimata struktureeritud üksustes.

Lähtuvalt standardist IFRS 12 on kontsern vaadanud üle avalikustatava teabe, mis käsitleb kontserni osalusi tütaretevõtetes (lisa 1).

Ka standardit IFRS 11 „Ühised ettevõtmised rakendati esmakordselt 1. jaanuarist 2014, kuid kontsernile nimetatud standard ei kohaldu, kuna kontsern ei osale ühistes ettevõtmistes.

Standard IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded”

Lähtuvalt standardist IFRS 10 (2011) on kontsern muutnud oma arvestuspõhimõtteid, mis käsitlevad investeerimisobjektide üle kontrolli olemasolu väljaselgitamist ning sellest tulenevalt investeerimisobjektide konsolideerimist. Standard IFRS 10 (2011) sätestab uue kontrollimudeli, mis keskendub sellele, kas ettevõtte on mõjuvõim investeerimisobjekti üle, kas ta on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale finantstulemusele ja kas ta saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjekti üle, et mõjutada selle finantstulemuse suurust.

Vastavalt standardi IFRS 10 (2011) üleminekusätetele hindas kontsern 1. jaanuaril 2014 ümber oma investeerimisobjekte puudutavad kontrolli käsitlevad järeldused. Kontserni hinnangul ei too standardis IFRS 10 (2011) kehtestatud uued reeglid kontsernis kaasa muutusi kontrolli olemasolu hindamisel.

Muud standardite muudatused

Alljärgnevad 1. jaanuaril 2014 kehtima hakanud standardite muudatused ei mõjutanud kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet:

- Standard IAS 27 (2011) „Konsolideerimata finantsaruanded”
- Standard IAS 28 (2011) „Investeeringud sidusettevõtetesse ja ühisettevõtetesse”
- Standardi IAS 32 muudatused „Finantsvarade ja finantskohustuste tasaarvestamine”
- Standardi IAS 27 muudatused „Investeeringusettevõtted”
- Standardi IAS 36 muudatused „Mittefinantsvara kaetava väärtuse avalikustamine”
- Standardi IAS 39 muudatused „Tuletisinstrumentide uuendamine ja riskimaandamisarvestuse jätkamine”

Käesoleva aruande koostamisel on Kontsern rakendanud mõningaid rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite muudatusi nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja mille rakendamine muutus kohustuslikuks 1. jaanuaril 2014 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Need muudatused ei avaldanud Kontserni finantsaruannetele olulist mõju.

Seni veel jõustumata standardid, tõlgendused ja olemasolevate standardite muudatused

Järgmised uued standardid ja tõlgendused ei kehti 31. detsembril 2014 lõppenud aastaaruande perioodi kohta ja seetõttu pole neid käesoleva aruande koostamisel rakendatud:

Standardi IAS 19 muudatused „Kindlaksmääratud hüvitistega plaanid: töötajate sissemaksed”

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. veebruaril 2015 või hiljem.

Muudatused puudutavad ainult selliseid kindlaksmääratud hüvitistega plaane, mis hõlmavad teatud tingimustele vastavaid töötajate või kolmandate osapoolte sissemakseid. Nimetatud tingimused on järgmised:

- sissemaksed on sätestatud plaani ametlikes tingimustes;
- sissemaksed on seotud tööalase teenistusega; ja
- sissemaksed ei sõltu teenistuses oldud aastate arvust.

Kui eelloetletud kriteeriumid on täidetud, võib ettevõtte kajastada sissemakseid tööalase teenistuse kulu vähendamisenä periodil, mil asjaomast tööalast teenust osutatakse (aga ei pea seda tegema).

Ettevõtte hinnangul mõjutavad muudatused esmakordsel rakendamisel oluliselt ettevõtte finantsaruandeid, kuna selle asemel, et arvestada töötajate ja kolmandate osapoolte sissemakseid kindlaksmääratud hüvitistega plaanidesse jooksva tööalase teenistuse kulu ja kindlaksmääratud hüvitiste kohustuse neto nüüdiseväärtuse arvutamisel, kajastab ettevõtte nimetatud sissemakseid tööalase teenistuse kulu vähendamisenä periodil, mil asjaomast tööalast teenust osutatakse.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

IFRIC 21 „Lõivud”

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algasid 17. juunil 2014 või hiljem.

Tõlgendus annab juhised, kuidas tuvastada kohustav sündmus, millest tuleneb valitsuse kehtestatud lõivu maksmise kohustus, ning millal lõivu maksmise kohustus kajastada.

Tõlgenduse kohaselt on kohustav sündmus tegevus, mis tingib lõivu maksmise, nagu see on vastavates õigusaktides kindlaks määratud, ning seetõttu kajastatakse lõivu maksmise kohustus siis, kui kohustav sündmus toimub.

Kui kohustav sündmus toimub aja jooksul järk-järgult, kajastatakse lõivu maksmise kohustus järk-järgult. Kui kohustav sündmus on minimaalse tegevuskünnise saavutamine, kajastatakse sellele vastav kohustus minimaalse tegevuskünnise saavutamisel.

Tõlgenduses sätestatakse, et majanduslik sund jätkata tegevust tulevasel perioodil ei tekita ettevõttele faktilist kohustust maksta lõivu, mille aluseks on tegutsemine kõnealusel tulevasel perioodil.

Ettevõtte hinnangul ei mõjuta tõlgendus esmakordsel rakendamisel oluliselt ettevõtte finantsaruandeid, kuna selle tulemusena ei muutu ettevõtte arvestuspõhimõtted, mis puudutavad valitsuste kehtestatud lõivusid.

IFRS-ide iga-aastased edasiarendused

Edasiarendustega kehtestatakse üksteist muudatust üheksas standardis ning neist tulenevad muudatused teistes standardites ja tõlgendustes. Enamik neist muudatustest rakenduvad aruandeperioodidele, mis algavad 1. veebruaril 2015 või hiljem, lubatud on ka varasem rakendamine. Veel nelja standardi neli muudatust rakenduvad aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2015 või hiljem, lubatud on ka varasem rakendamine.

Ettevõtte hinnangul ei mõjuta ükski neist muudatustest oluliselt ettevõtte finantsaruandeid.

3 Olulisemad arvestuspõhimõtted

Kõik Kontserni ettevõtted kohaldasid alljärgnevaid arvestuspõhimõtteid kõigi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud perioodide kohta.

3.1. Konsolideerimise alused

(a) Äriühendused

Äriühenduste arvestamisel rakendatakse ostumeetodit ja äriühendusi kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga. Omandamise kuupäev on kuupäev, mil Kontsern omandab kontrolli omandatava üle. Kontroll on võime valitseda (majandus)üksuse finants- ja tegevuspoliitikat eesmärgiga saada selle tegevusest majanduslikku kasu. Kontrolli hindamisel võtab Kontsern arvesse hetkel kasutatavaid potentsiaalseid hääleõigusi.

Omandamiste puhul mõõdab Kontsern firmaväärtust omandamise kuupäeval järgmiselt:

- üleantud tasu õiglases väärtuses, pluss
- mitte-kontrollivate osaluste summa omandatavas, pluss etappidena toimuva äriühenduse puhul, omandajale eelnevalt omandatavas kuulunud omakapitali osaluse õiglase väärtus; miinus
- omandatud eristatavate varade ja ülevõetud kohustuste netosumma (üldjuhul õiglases väärtuses).

Kui vahe on negatiivne, kajastatakse soodusostutulu koheselt kasumiaruandes.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

Kontsern kajastab äriühenduse omandamisega seotud kulud, välja arvatud võla- või omakapitaliväärt-paberite emiteerimise kulutused, nende tekkimisel kuludena.

Tasumisele kuuluv tinglik tasu kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga õiglasel väärtusel. Oma-kapitaliks liigitatud tingimuslikku tasu ei mõõdetata ümber ja selle arveldamist arvestatakse omakapita-lis. Hilisemad muutused tingimusliku tasu õiglasel väärtusel kajastatakse kasumiaruandes.

(b) Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõtte omab kontrolli. Tütarettevõtte loetakse ema-ettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte kontrollib tütarettevõtet, omab juurdepääsu või õigusi muutuvale kasumlikkusele oma tehingutest tütarettevõttega ja suudab kasutada oma võimu kasumlik-kuse mõjutamiseks. Kui asjaolud näitavad, et üks või mitu kolmest eespool loetletud kontrollielemen-dist on muutunud, siis hindab emaettevõtte uuesti, kas ta kontrollib tütarettevõtet või mitte.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab ASi Harju Elekter ja tema tütarettevõtete raamatupidamisaruandeid. Tütarettevõtete finantsaruanded on koostatud sama perioodi kohta, nagu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne. Kui tütarettevõtte kasutab samades tingimustes toimunud samalaadsete tehingute puhul konsolideeritud aruandega võrreldes teistsuguseid arvestuspõhimõtteid, tehakse konsolideeritud aruande koostamisel tütarettevõtte finantsaruannetes kohased korrigeerimised. Tütarettevõtted konsolideeritakse täielikult alates kuupäevast, mil kontroll läheb üle Kontsernile. Nen-de konsolideerimine lõpetatakse alates kuupäevast, mil kontroll lakkab.

Mitte-kontrolliv osalus on osa selliste tütarettevõtete kasumist või kahjumist ning netovarast, mis ei kuulu täielikult Kontsernile. Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumiaruandes jaotatakse kasum või kahjum ja iga muu koondkasumi komponent Emaettevõtte omanikele ja mitte-kontrollivale osalu-sele kuuluvaks osaks. Mitte-kontrollivad osalused kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruan-des omakapitali koosseisus eraldi Emaettevõtte aktsionäridele kuuluvast omakapitalist.

(c) Sidusettevõtted

Sidusettevõtted on ettevõtted, milles Kontsern omab olulist mõju, aga mitte kontrolli, mis üldiselt kaasneb vahemikus 20% kuni 50%-lise hääleõiguslike aktsiate oamisega. Investeeringuid sidusette-võttesse kajastatakse kapitaliosaluse meetodil ja võetakse algselt arvele soetusmaksumuses. Kontser-ni investeeringud sidusettevõttesse hõlmavad omandamisel tuvastatud firmaväärtust, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenevad kumuleerunud kahjumid.

Kontserni osa sidusettevõtete omandamisjärgsetes kasumites või kahjumites kajastatakse aruandeaasta kasumi või kahjumina ning Kontserni osa omandamisjärgsetes reservide liikumistes kajastatakse re-servides. Kumulatiivseid omandamisjärgseid muutusi kajastatakse investeeringu bilansilise väärtuse korrigeerimistena. Kui Kontserni osa sidusettevõtte kahjumid võrdub investeeringuga sidusettevõttes või ületab selle, siis lõpetab Kontsern edasiste kahjumiosade kajastamise, välja arvatud siis, kui Kont-sern on võtnud sidusettevõtte nimel kohustusi või teinud tema eest makseid.

(d) Konsolideerimisel elimineeritavad tehingud

Konsolideeritud aruandes on elimineeritud kõik Kontsernisisesed saldod, tehingud ning realiseerimata kasumid. Realiseerumata kahjumid on samuti elimineeritud, arvestades indikatsioone vara väärtuse languse kohta.

Realiseerimata kasumid Kontserni ja sidusettevõtte vahelistelt tehingutelt elimineeritakse ulatuses, mis vastab Kontserni osalusele sidusettevõttes. Ka realiseerimata kahjumid elimineeritakse, välja arvatud siis, kui tehing sisaldab tõendeid üleantava vara väärtuse languse kohta. Juhul, kui sidusettevõtte ar-vestuspõhimõtted erinevad Kontserni omadest, korrigeeritakse sidusettevõtte aruandeid ühtlustamaks arvestuspõhimõtteid Kontserni poolt kasutatavate põhimõtetega.

3.2. Välisvaluuta ümberarvutus

(a) Välisvaluutapõhised tehingud ja saldod

Välisvaluutas kajastatud tehingud arvestatakse ümber esitusvaluutasse, kasutades tehingute kuupäeval kehtinud vahetuskursse. Selliste tehingute arveldamisest ja välisvaluutas fikseeritud finantsvarade ja -kohustuste aasta lõpu vahetuskursiga ümberarvestamisest tulenevad valuutakursi kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeaasta kasumi või kahjumina.

(b) Välisriikides asuvate ettevõtete aruanded

Kontserni kõikide ettevõtete finantstulemused ja -seisund, mille arvestusvaluuta erineb esitusvaluutat, arvestatakse ümber esitusvaluutasse. Välismaiste ettevõtete varad ja kohustused hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval kehtinud valuutakursi alusel.

Leedus asuvate ettevõtete tulud ja kulud teisendatakse eurodesse fikseeritud kursiga (1EUR=3,4528LTL). Sellest ajast, kui Leedu liit on euroga seotud, ei teki tehingute esitusvaluutas konverteerimisel kursivahesid. Rootsi ettevõtte tulud ja kulud arvestatakse eurodesse tehingupäeval kehtinud vahetuskursside alusel. Kursivahed kajastatakse muu koondkasumi hulgas, ning esitatakse omakapitali koosseisus „Valuutakursi muutuste reservina”.

Välismaise üksuse osalisel võõrandamisel või müümisel kajastatakse omakapitalis kajastatud valuutakursi vahed kasumis või kahjumis.

Välismaise üksuse omandamisel tekkivaid firmaväärtuse ja õiglase väärtuse korrigeerimisi käsitletakse välismaise üksuse varade ja kohustustena ning need hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval kehtinud valuutakursi alusel.

3.3. Finantsvarad

Kontsern liigitab oma finantsvarad järgmistesse kategooriatesse: lühiajaline finantsvara väärtuse muutusega läbi perioodi kasumi ja kahjumi, laenud ja nõuded ning müügivalmis finantsvarad. Liigitamine sõltub finantsvarade soetamise otstarbest. Juhtkond määrab finantsvarade liigituse nende arvelevõtmisel.

(a) Lühiajaline finantsvara väärtuse muutusega läbi perioodi kasumi ja kahjumi

Õiglasel väärtuses muutuse kajastamisega läbi perioodi kasumi või kahjumi finantsvara on soetatud kauplemiseesmärkidel soetamise hetkel.

Õiglasel väärtuses muutuse kajastamisega läbi perioodi kasumi või kahjumi kajastatav finantsvara hinnatakse ümber iga aruandeperioodi lõpus, kusjuures õiglasest väärtusest ei arvata maha võimalikke vara realiseerimisega kaasnevat tehingukulust. Väärtuse muutused kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis. Börsil noteeritud väärtpaberite puhul põhineb õiglane väärtus aruandeperioodi lõpus kehtinud väärtpaberi sulgemishindadele. Börsil noteerimata väärtpaberite puhul leitakse õiglane väärtus tuginedes avalikult kättesaadavale informatsioonile ning kasutades hindamistehnikana võrdlust teiste, olulises osas sarnaste instrumentide õiglase väärtusega aruandeperioodi lõpus ja/või diskonteeritud rahavoogude analüüsi.

Õiglasel väärtuses muutuse kajastamisega läbi perioodi kasumi või kahjumi kajastatava finantsvara realiseerimise kasum ja kahjum, samuti vara omandamisel saadud intressid ja dividendid kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis. Vara kajastatakse lühiajalisena, kui see on soetatud kauplemiseesmärkidel või selle realiseerimine toimub eeldatavasti 12 kuu jooksul.

(b) Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on aktiivsel turul noteerimata finantsvarad, mille maksed on püsivad või kindlaksmääratavad, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumendid. Laenud ja nõuded arvatakse käibevara hulka, v.a tähtaegade puhul, mis on pikemad kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Need liigitatakse põhi- varadeks. Kontserni laenud ja nõuded hõlmavad finantsseisundi aruandes äritegevusega seotud nõudeid ja muid nõudeid ning raha ja raha ekvivalente.

- *Raha ja raha ekvivalendid.* Raha ja raha ekvivalendid hõlmavad sularaha kassas, nõudmiseni hoitavate pangas, muid lühiajalisi likviidseid investeeringuid, mille esialgne tähtaeg on kuni kolm kuud ja mille väärtuse muutumise risk on ebaoluline. Rahavoogude aruandes on rahavood äritegevusest esitatud kaudsel meetodil.
- *Nõuded ostjatele* võetakse algselt arvele õiglases väärtuses ja edaspidi mõõdetakse neid korrigeeritud soetusväärtuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

(c) Müügivalmis finantsvarad

Mitterderivatiivne finantsvara, mis ei ole raha ja raha ekvivalendid ning mis ei kuulu ka teistesse finantsvara klassidesse, loetakse müügivalmis finantsvaraks. Need arvatakse põhivarade hulka, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatses investeeringu võõrandada 12 kuu jooksul bilansipäevast arvates.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval – kuupäeval, mil Kontsern otsustab vara osta või müüa. Investeeringud võetakse algselt arvele soetusväärtuses, millele lisanduvad tehingukulud.

Kontserni finantsinvesteeringuid aktsiatesse klassifitseeritakse müügivalmis finantsvaradeks ning neid hinnatakse õiglases väärtuses. Finantsvarade õiglase väärtuse muutustest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muu koondkasumina või -kahjumina, välja arvatud juhtudel, kui tegemist on varade väärtuse püsiva langusega. Müügivalmis finantsvarade õiglaseks väärtuseks loetakse nende pakkumisnoteeringuid bilansipäeva seisuga. Kui müügivalmis finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kantakse vastav omakapitali akumulatsioonid kasum või kahjum aruandeaasta kasumisse või kahjumisse.

Muid finantsinvesteeringuid, millel puudub aktiivne turg ja mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, kajastatakse soetusmaksumuse meetodil.

Äritegevusega seotud nõuete väärtuse languse kontrollimist on kirjeldatud lisa 3.9.

3.4. Varud

Varusid kajastatakse kas soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, olenevalt sellest, kumb on madalam. Varude arvestamisel kasutatakse Kontsernis kaalutud keskmise soetushinna meetodit. Valmis- ja lõpetamata toodangu soetusmaksumus hõlmab projekteerimiskulusid, toormaterjali, otseseid tööjõukuluseid, muid otseseid kulusid ja seonduvaid tootmise üldkulusid (tavalise töövõimsuse baasil), v.a. laenukulud. Neto realiseerimisväärtus on hinnanguline müügihind tavalise äritegevuse käigus, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulud.

3.5. Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on vara, mida ettevõtte hoiab kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel liisinguvõtjana renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil. Kinnisvarainvesteeringud on näidatud soetusmaksumuse meetodil, see tähendab soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulatsioonid kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest.

Kinnisvarainvesteeringute amortiseerimiseks kasutatakse materiaalse põhivara analoogsete objektide amortiseerimisel kasutatavat kasulikku eluiga (vt 3.6.c).

3.6. Materiaalne põhivara

(a) Kajastamine ja mõõtmine

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, mida on vähendatud akumulatsioonid kulum ja varade väärtuse vähenemisest tuleneva kahjumi võrra. Oma tarbeks valmistatud põhivara soetusmaksumus koosneb materjalikulust, otsestest tööjõukuludest ning proportsionaalsest osast tootmise üldkuludest ja põhivara soetamise, ehitamise või tootmisega seotud laenukasutuse kulutustest.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

(b) Edaspidised väljaminekud

Mõne materiaalse põhivaraobjekti osasid tuleb teatud ajavahemike järgi vahetada või renoveerida. Sellised väljaminekud kajastatakse materiaalse põhivara bilansilises maksumuses juhul, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjekti osaga seotud tulevast kasu ja varaobjekti osa soetusmaksumust saab usaldusväärselt hinnata. Asendatud osade kajastamine finantsseisundi aruandes lõpetatakse.

Vastavalt eelmises lõigus toodud arvelevõtmise põhimõtetele ei kajastata materiaalse põhivara objekti bilansilises maksumuses igapäevase hooldusega seotud kulusid. Sellised väljaminekud on tekkepõhiselt perioodikulud.

(c) Kulumi arvestus

Kulum kajastatakse kuludes ning arvestatakse materiaalselt põhivaralt ning selle eristatavatelt komponentidelt lineaarsel meetodil. Maad ja lõpetamata ehitisi ei amortiseerita. Kontserni ettevõtteid kasutavad ühetaolisi amortisatsiooninorme. Hinnangulised majanduslikult kasulikud eluead on järgmised:

Materiaalse põhivara grupp	Kasulik eluiga
Ehitised ja rajatised	10 - 33 aastat
Tootmiseseadmed	6 ² / ₃ - 10 aastat
Muud masinad ja seadmed	4 - 6 ² / ₃ aastat
Sõidukid	5 - 6 ² / ₃ aastat
Muu inventar	3 - 6 ² / ₃ aastat

Materiaalsele põhivarale määratud kasulikud eluead, jääkväärtused ja amortisatsioonimeetodid vaadatakse üle iga-aastaselt. Muudatustest tulenev mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides.

3.7. Immateriaalne põhivara

Immateriaalset põhivara (välja arvatud firmaväärtus) amortiseeritakse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Immateriaalse põhivara väärtuse langust hinnatakse juhul, kui eksisteerib sellele viitavaid asjaolusid, analoogiliselt materiaalse põhivara väärtuse languse hindamisele.

(a) Firmaväärtus

Äriühenduse tulemusena tekkinud firmaväärtus võetakse algselt arvele soetusmaksumuses. Firmaväärtuse tekkimist on kirjeldatud arvestuspõhimõttes „Konsolideerimise alused“ (lisa 3.1.).

Arvele võtmise järgselt kajastatakse firmaväärtus soetusmaksumuses, mida on vähendatud väärtuse akumulieeritud languste võrra. Kapitaliosaluse meetodil kajastatud investeeringute firmaväärtus sisaldub investeeringu soetusmaksumuses.

Vara väärtuse languse hindamist on kirjeldatud „Vara väärtuse langus“ arvestuspõhimõtte juures (lisa 3.9.).

(b) Uurimis- ja arenguväljaminekud

Uurimisväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Uute teaduslike või tehniliste teadmiste genereerimise eesmärgil läbiviidud uuringute ja teadustööga seotud kulutused kajastatakse nende tekkimise momendil aruandeperioodi kuluna.

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete, teenuste, protsesside või süsteemide väljatöötamiseks, kujundamiseks või testimiseks. Arendusväljaminekuid kapitaliseeritakse immateriaalse põhivarana juhul, kui arendusväljaminekute suurus on võimalik usaldusväärselt mõõta, on olemas tehnilised ja finantsilised võimalused ning positiivne kavatsus projekti elluviimiseks, Kontsern suudab kasutada või müüa loodatavat vara ning immateriaalsest varast tulevikus tekkivat majanduslikku kasu on võimalik hinnata.

Kapitaliseeritud arendusväljaminekuid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse vähenemisest tingitud kahjumid. Arendusväljaminekud kajastatakse kuludes lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille maksimumpikkus ei ületa üldjuhul 5 aastat. Amortiseerimist alustatakse, kui arendusprojekti tulemusel on alustatud planeeritud äritegevust.

(c) Muu immateriaalne vara

Muu immateriaalne vara hõlmab litsentse ja arvutitarkvara. Omandatud litsentsid kajastatakse soetusmaksumuses. Omandatud arvutitarkvaralitsentsid kapitaliseeritakse asjaomase tarkvara omandamiseks ja kasutusse võtmiseks kantud kulude põhjal. Muu ostetud immateriaalne vara kajastatakse soetusmaksumuses, vähendatuna akumuleerunud kulumi ja vara väärtuse vähenemisest tulenevate kahjumite võrra. Muu immateriaalne põhivara kantakse kuludesse lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille maksimumpikkus ei ületa 5 aastat.

3.8. Müügioteel põhivara

Müügioteel põhivaraks loetakse materiaalselt või immateriaalselt põhivara, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul ning mille puhul juhtkond on alustanud aktiivset müügitegevust ning varaobjekte pakutakse müügiks realistliku hinna eest võrreldes nende õiglase väärtusega.

Müügioteel põhivara kajastatakse bilansis käibevarana ning selle amortiseerimine lõpetatakse vara ümberklassifitseerimise hetkel. Lähtudes sellest, kumb on väiksem, kajastatakse müügioteel põhivara kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused.

3.9. Varade väärtuse vähenemine

Igal bilansipäeval hindab Kontsern kriitiliselt, kas on märke, mis võiksid viidata varade väärtuse langusele. Nii toimitakse varadega, mis ei ole varud ja edasilükkunud maksuvarad. Kui ilmneb märke varade väärtuse võimalikust vähenemisest, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test.

Äritegevuse nõuete väärtuse langus määratletakse siis, kui mõistlikul alusel on põhjust eeldada, et Kontsern ei saa tagasi kõiki nõuete esialgsete tingimuste kohaselt saadaolevaid summasid. Erinevus bilansilise maksumuse ja tulevaste efektiivse intressimäära alusel diskonteeritud rahavoogude vahel kajastatakse allahindluse kahjumina turustuskuludes. Kui äritegevusega seotud nõue osutub lootusetuks, kantakse see äritegevusega seotud nõuete reservkonto arvelt maha. Varem mahakantud summade laekumisel krediteeritakse kasumiaruandes turustuskulusid. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud nõuete kaetav väärtus arvutatakse tulevaste rahavoogude nüüdisväärtusena kasutades varaga seotud algset efektiivset intressimäära. Lühiajalisi nõudeid ei diskonteerita.

Varade väärtuse vähenemisest tulenev kahjum kajastatakse, kui vara või raha teeniva üksuse raamatupidamisväärtus ületab vastava vara või raha teeniva üksuse kaetava väärtuse. Varade väärtuse vähenemisest tulenev kahjum kajastatakse aruandeaasta kahjumina.

Raha teeniva üksuse väärtuse langusest tekkinud kahjum jaotatakse selliselt, et esiteks vähendatakse üksusele (üksuste rühmale) jaotatud firmaväärtuse bilansilist maksumust ning seejärel hinnatakse proportsionaalselt alla kõik kõnealusesse üksusesse (üksuste rühma) kuuluvad varad.

Initialed for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....

Signature/allkiri..... ..

KPMG, Tallinn

Kui müügivalmis finantsvara õiglase väärtuse langus on kajastatud otse omakapitalis ja esineb objektiivseid tõendeid varaobjekti väärtuse püsiva languse kohta, siis otse omakapitalis kajastatud kumulatiivne kahjum kajastatakse aruandeaasta kahjumis, ehkki finantsvara enese kajastamist ei ole lõpetatud. Kumulatiivse kahjumi summa on raamatupidamisliku väärtuse ja antud hetke õiglase väärtuse vaheline erinevus, millest on maha arvatud eelnevalt aruandeaasta kahjumis kajastatud kõnealuse finantsvara kõik vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Muude varade kaetav väärtus on kõrgem kas vara õiglasest väärtusest, mida on vähendatud müügikulude võrra või vara kasutusväärtusest. Vara kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood nende nüüdisväärtusesse, kasutades tulumaksueelset diskontomäära, mis peegeldab nii raha väärtuse muutust ajas kui ka varaga seonduvaid riske. Kui vara ei genereeri iseseisvalt rahavoogu, leitakse kaetav väärtus raha teeniva üksuse kohta, mille koosseisu nimetatud vara kuulub.

Korrigeeritud seotusmaksumuses kajastatud nõuete kaetavat väärtust suurendatakse ainult juhul, kui kaetava väärtuse suurenemine on objektiivselt seostatav sündmusega, mis toimus pärast väärtuse vähenemisest tuleneva kahjumi kajastamist.

Müügivalmiks liigitatud omakapitaliinstrumenti tehtud investeeringu väärtuse langusest tulenevaid kahjumeid ei tühistata läbi kasumi või kahjumi. Kui müügivalmiks liigitatud võlainstrumenti õiglase väärtus tõuseb ja seda tõusu saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimus pärast vara väärtuse langusest tuleneva kahjumi kajastamist kasumis või kahjumis, siis tühistatakse vara väärtuse langusest tulenev kahjum ja tühistamise summa kajastatakse kasumi või kahjumina.

Firmaväärtuse väärtuse võimalikke languseid kontrollitakse vähemalt kord aastas majandusaasta lõpus. Kui esineb sündmusi või hinnangute muutusi, mis tingivad firmaväärtuse raamatupidamisväärtuse vähenemise, viiakse test läbi sagedamini. Väärtuse langus määratakse kindlaks firmaväärtusega seotud raha teeniva üksuse kaetava väärtuse hindamise teel.

Väärtuse languse testimiseks jagatakse firmaväärtused Kontserni nendele raha teenivatele üksustele või üksuste rühmadele, mis peaksid saama konkreetsest äriühendusest majanduslikku kasu. Firmaväärtuse väärtuse langusest tulenevad kahjumid kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis.

Kui väärtuse vähenemise põhjus kaob, tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse asjaolude muutumist analüüsitakse vähemalt kord aastas aruandeperioodi lõpus. Allahindlusi tühistatakse ja vara väärtust suurendatakse maksimaalselt raamatupidamisväärtuseni, mis varal oleks kujunenud, kui allahindlust ei oleks tehtud, arvestades sealhulgas vahepealset kulumit. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis samal real, kus kajastus varasem allahindlus. Erandina ei tühistata firmaväärtuse allahindlust.

3.10. Rendilepingud

Kapitalirenditehinguks loetakse tehingut, mille kohaselt kõik olulised vara kasutamisega seotud riskid ja hüved siirduvad rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

(a) Kontsern kui rendileandja

Kapitalirendi alusel väljarenditud vara kajastatakse finantsseisundi aruandes nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Saadavad rendimaksud jagatakse kapitalirendinõude põhiosa makseteks ja finantstuluks. Finantstulu kajastatakse rendiperioodi jooksul efektiivse intressimäära alusel.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse finantsseisundi aruandes tavakorras, analoogselt muule ettevõtte finantsseisundi aruandes kajastatavale varale. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

(b) Kontsern kui rentnik

Kapitalirendiga seotud vara ja kohustused kajastatakse algselt finantsseisundi aruandes vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamise

seks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile nii, et intressimäär oleks igal ajahetkel rendiperioodi jooksul kohustuse jääkmaksumuse suhtes sama. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

3.11. Finantskohustused

Kohustused, mille maksetähtajad on finantsseisundi aruande kuupäevast arvestatuna üle ühe aasta, on finantsseisundi aruandes esitatud pikaajaliste kohustustena. Kohustused liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansipäevast.

(a) Laenud ja võlakohustused

Laenud ja võlakohustused võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud kantud tehingukulud. Edaspidi kajastatakse laene amortiseeritud soetusmaksumuses; erinevused tulude (millal on maha arvatud tehingukulud) ja lunastamisväärtuse vahel kajastatakse kasumis või kahjumis laenuperioodi vältel, kasutades efektiivse intressimäära meetodit, v.a. kapitaliseerimisele kuuluvad intressid.

(b) Võlad tarnijatele

Võlad tarnijatele võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses ja edaspidi mõõdetakse neid amortiseeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

3.12. Tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

(a) Ettevõtte tulumaks

Eestis 1. jaanuarist 2000 jõustunud tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata ettevõtte kasumit, vaid dividende. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kuluna dividendide väljakuulutamise hetkel, sõltumata sellest, mis perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Tulevase dividendi tulumaksu suhtes ei moodustata eraldist enne dividendide väljakuulutamist, kuid info selle kohta avalikustatakse lisades.

Konsolideeritud kasumiaruandes kajastatakse Rootsis, Leedus ja Soomes asuvate tütarettevõtete kasumilt arvestatud ettevõtte tulumaks, edasilükkunud tulumaksukohustuse ja –vara muutuse mõju ning Eesti ettevõtete dividendide tulumaks.

(b) Edasilükkunud tulumaks

Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei teki Kontserni Eestis asuvatel ettevõtetel erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksukohustus või –nõue. Vastavalt asukohariigi tulumaksuseadustele maksustatakse Soomes, Rootsis ja Leedus ettevõtte kasumit, mida on korrigeeritud nendes seadustes ettenähtud erinevustega (vt alljärgnevalt).

(c) Välismaiste tütarettevõtete tulumaks

Tulumaks koosneb jooksvast ja edasilükkunud tulumaksust. Reeglina kajastatakse tulumaks kasumi või kahjumina, välja arvatud juhul, kui see seondub otse omakapitalis kajastatud tehingutega. Sellisel juhul kajastatakse ka tulumaks muu koondkasumina.

Jooksev tulumaks koosneb majandusaasta maksustatavalt tulult arvestatud tulumaksust, kasutades bilansipäeval kehtivat või sisuliselt kehtivat maksumäära, ning eelmiste perioodide korrigeeritud maksumaksukohustustest.

Edasilükkunud tulumaksu kajastatakse bilansilisel meetodil, mille kohaselt näidatakse finantsseisundi aruandes ajutiste erinevuste tõttu edasilükkunud maksumaksud. Ajutised erinevused on vahed varade ja kohustuste maksubaasi ning raamatupidamisväärtuse vahel. Alljärgnevalt näidatakse ajutisi erinevusi ei arvestata:

- maksustamisel mittemahaarvatav firmaväärtus;
- varade või kohustuste esmane kajastamine, mis ei mõjuta ei arvestuslikku kasumit ega ka maksustatavat tulu;
- tütarettevõtete investeeringutest tulenevad erinevused, kui on tõenäoline, et ajutine erinevus ei kao lähemas tulevikus.

Ajutiste erinevuste tõttu edasilükkunud tulumaksusumma leidmisel arvestatakse vara realiseerimise või kohustuse likvideerimise eeldatavat viisi ning maksusumma kalkuleerimisel kasutatakse maksu-määra, mis kehtib või sisuliselt kehtib finantsseisundi aruande kuupäeval.

Edasilükkunud tulumaksu mõõdetakse maksumääradega, mida eeldatavalt rakendatakse ajutiste erinevuste tühistamisperioodidel, lähtudes bilansipäeval kehtinud või olulises osas kehtima hakanud seadustest. Edasilükkunud tulumaksuvara ja –kohustused tasaarvestatakse, kui selleks on seaduslik õigus ning nad on seotud ühe ja sama maksuhalduri poolt ühe ja sama maksukohustuslase või erinevate maksukohustuslaste tulumaksustamisega, kuid on mõeldud nende jooksvate maksukohustuste ja –varade tasaarvestamiseks netosummas või kui nende maksuvarad ja –kohustused realiseeritakse üheaegselt.

3.13. Töötajate hüvitised

(a) Kasumiosalus ja boonusskeemid

Kontsern kajastab kasumiosalusega ja preemiate maksmisega seotud kohustust ja kulusid valemi abil, mis võtab arvesse pärast teatud korrigeerimisi ettevõtte aktsionäridele omistatavat kasumit. Kontsern kajastab eraldist, kui see tuleneb lepingust või kui varasem praktika on loonud faktilise kohustuse.

(b) Töösuhete lõpetamise hüvitised

Töösuhete lõpetamise hüvitised kuuluvad maksmisele siis, kui Kontsern lõpetab töösuhete enne tavapä-rast pensionilejäämise kuupäeva või kui töötaja aktsepteerib vabatahtlikku töölt lahkumist vastutasuna nende hüvitiste eest. Kontsern kajastab töösuhete lõpetamise hüvitisi, kui ta on selgelt kohustunud: lõpetama töösuhete olemasolevate töötajatega vastavalt üksikasjalikule ametlikule kavale, millest ette-võttel ei ole realselt võimalik taganeda; maksta töötajatele tehtud töösuhete lõpetamist soodustava pakkumise alusel hüvitist. Kui töösuhete lõpetamise hüvitiste maksetähtaeg saabub enam kui 12 kuud pärast bilansipäeva, diskonteeritakse kohustust.

3.14. Eraldised

Eraldised kajastatakse siis, kui: Kontsernil on varasematest sündmustest tulenev juriidiline või faktili-ne kohustus; kui on tõenäoline, et selle kohustuse arveldamiseks on nõutav ressursside väljavool; summa on usaldusväärselt hinnatav. Eraldisi ei kajastata tulevase tegevuskahjumi katteks.

Mitme sarnase kohustuse olemasolu korral määratakse kohustuste täitmiseks vajalik ressursside vähe-nemise tõenäosus kindlaks, vaadeldes kõiki kohustusi kui üht tervikut. Eraldis kajastatakse ka siis, kui ressursside väljavoolu tõenäosus seoses mistahes samasse kohustuste liiki kuuluva üksikkohustusega võib olla väike.

Eraldisi mõõdetakse kohustuse täitmiseks eeldatavalt vajalike kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades maksueelset diskontomäära, mis kajastab turu hinnanguid raha hetkeväärtusele ja kohustusele iseloo-mulikele riskidele. Aja möödumisest tulenev eraldise suurenemine kajastatakse intressikuluna.

Finantsgarantiileping võetakse arvele õiglasel väärtuses ning kajastatakse edaspidi kõrgemas väärtuses järgnevatest: (a) väärtuses, mis vastab parima hinnangu kohaselt väljaminekule, mis on nõutav bilan-sipäeval kehtinud finantskohustuse tasumiseks või (b) soetusmaksumuses, millest on maha arvatud amortisatsioon.

3.15. Tingimuslikud kohustused

Olulised lubadused ja muud kohustused, mis tulevikus võivad teatud tingimustel muutuda kohustuslikeks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena. Tingimuslike kohustuste üle peetakse arvestust finantsseisundi aruande väliselt.

3.16. Aktsiakapital ja reservid

(a) Aktsiakapital

Lihtaktsiad liigitatakse omakapitaliks. Uute aktsiate või optioonide emiteerimisega otseselt kaasnevad kulud kajastatakse omakapitalis mahaarvamisenä laekumistest.

Kui Kontserni mistahes ettevõtte ostab tagasi ettevõtte omakapitaliinstrumente (omaaktsiad), arvatakse makstav tasu, sh otseselt kaasnevad kulud (ilma tulumaksuta), maha Emaettevõtte omanike osast omakapitalis kuni aktsiate tühistamise või uuesti emiteerimiseni. Nende aktsiate uuesti emiteerimisel kantakse saadav tasu, millest on maha arvatud otseselt kaasnevad tehingukulud ja seotud tulumaksu-mõjud, Emaettevõtte omanike osasse omakapitalis.

(b) Reservkapital

Vastavalt Eesti ärieseadustikule moodustavad äriühingud seaduses ette nähtud kohustusliku reservkapitali. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitali summast. Reservkapitali võib kasutada ettevõtte kahjumi katmiseks ning aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist on keelatud teha aktsionäridele väljamakseid.

(c) Ümberhindluse reserv

Ümberhindluse reserv koosneb müügi valmis finantsvarade ümberhindlusest õiglasesse väärtusesse tekkinud realiseerimata kasumitest ja kahjumitest (lisa 3.3.c).

(d) Valuutakursi muutuste reserv

Valuutakursi muutuste reserv koosneb valuutakursside erinevustest, mis tekivad seoses välismaal asuvate tütarettevõtte finantsaruannete ümberarvutamisega Kontserni esitusvaluutasse.

3.17. Aktsiapõhised tehingud

Kontsernil on omakapitaliinstrumentidega arveldatavaid aktsiapõhiseid hüvitisplaanide (lisa 30). Aktsiate eest töötajate poolt ettevõttele osutatud teenuste (tööpanus) õiglane väärtus kajastatakse kuluna ning omakapitalis kirjel „Jaotamata kasum” üleandmisperioodi jooksul (optiooni väljaandmisest kuni aktsiate emiteerimise perioodi alguseni). Saadud teenuste õiglane väärtus määratakse lähtudes töötajatele võimaldatud omakapitaliinstrumentide õiglasest väärtusest nende võimaldamise kuupäeval. Aktsiaemissiooni käigus aktsiate eest saadavad summad miinus otsesed tehingukulud kajastatakse omakapitalis aktsiakapitali ja ülekursi kirjetel.

3.18. Segmentiaruandlus

Tegevussegmentid ehk tegevusvaldkonnad on ettevõtte osad, mis osalevad äritegevuses ja millelt ettevõtte võib teenida tulu ja kanda kulusid, millele on kättesaadavad eraldi finantsandmed ja mille äri kasum vaadatakse regulaarselt üle ettevõtte jooksvate otsuste langetajate poolt, otsustamiseks segmentide vahendite eraldamise ja hindamiseks segmentide tulemuslikkust.

Segmentiaruandlus on kooskõlas Kontserni jooksvate otsuste langetajale esitatava sisemise aruandlusega. Tegevussegmentid on määratud vastavalt sellele, kuidas kasutab sisemisi aruandeid Kontserni tegevjuhtkond hindamiseks tegevussegmentide tulemuslikkust ja langetamiseks otsuseid ressursside osas.

3.19. Tulu kajastamine

Tulu koosneb Kontserni tavapärase äritegevuse käigus kaupade ja teenuste müügi eest saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest. Tulu kajastamisel arvatakse maha käibemaks, tagastused, hinnavähendid ja allahindlused ning elimineeritakse Kontsernisisene müük.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

(a) Kaupade müük – jae- ja hulgimüük

Kontsern toodab ja müüb elektrijaotusseadmeid ja juhtaparatuuri ning mitmesuguseid metalltooteid. Kauba müüki kajastatakse siis, kui Kontserni ettevõtte on tarninud tooted ostjale, ostjal on täielik otsustusõigus toodete üle ning ei ole ühtegi täitmata kohustust, mis võiks mõjutada ostja poolt toodete vastuvõtmist. Tulu kajastamine ei toimu enne, kui olulised omandiga seonduvad riskid on läinud üle ostjale ja ostja on tooted kooskõlas müügilepinguga vastu võtnud või vastuvõtmisest keeldumiseks ettenähtud periood on möödunud või Kontsernil on objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik vastuvõtmise kriteeriumid on täidetud. Müüki kajastatakse müügilepingutes sätestatud hindade põhjal.

Kontsernil on elektritarvete müümiseks jaemüügikauplused. Kaupade müüki kajastatakse siis, kui Kontserni ettevõtte müüb toote kliendile. Jaemüügil arveldatakse tavaliselt sularahas või pangakaardiga.

(b) Teenuste osutamine

Tulu teenuste osutamisest kajastatakse teenuse osutamise momendil või juhul, kui teenuse osutamine kestab pikema perioodi, siis lähtudes teenuse valmidusastmest bilansipäeval.

(c) Renditulu

Kinnisvarainvesteeringutest saadud renditulu kajastatakse aruandeperioodi müügituluna rendiperioodi vältel lineaarselt. Antud rendisoodustusi käsitletakse renditulu koostisosana.

(d) Intressitulu

Intressitulu kajastatakse ajalise suhte alusel, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Kui nõude väärtus on langenud, vähendab Kontsern bilansilist maksumust kaetava väärtuseni, milleks on prognoositav tulevane rahavoog, mis on diskonteeritud instrumendi esialgse tegeliku intressimääraga. Intressitulu langenud väärtusega laenudelt kajastatakse, kasutades esialgset tegelikku intressimäära.

(e) Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui tekib õigus makseid saada.

3.20. Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimiste kajastamisel on lähtutud netomeetodist. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Projektiga seotud kulud kajastatakse tekkepõhiselt ehk siis, kui leiab aset sisuliselt majandustehingu mõju ettevõtte netovarale. Saadud summasid kajastatakse vastava kulu vähendusena.

Soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseeringu summa. Soetatud vara maksumust amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.

3.21. Puhaskasum aktsia kohta

Tavapuhaskasum aktsia kohta leitakse jagades aruandeaasta Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist perioodi kaalutud keskmise emiteeritud aktsiate arvuga. Lahustatud puhaskasum aktsia kohta leitakse jagades aruandeaasta Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist perioodi kaalutud keskmise aktsiate arvuga, arvesse võttes ka potentsiaalselt lahustuva toimega emiteeritavate aktsiate arvu.

3.22. Dividendide jaotamine

Dividendide jaotamist ettevõtte aktsionäridele kajastatakse kohustusena Kontserni finantsaruannetes perioodil, mil ettevõtte aktsionärid dividendid kinnitavad.

3.23. Seotud osapooled

AS Harju Elekter aastaaruande koostamisel on seotud osapoolteks loetud:

- AS Harju KEK, kelle omanduses on 32,0% AS Harju Elekter aktsiatest;
- Emaettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmeid;
- eelpool loetletud isikute lähikondlasi;
- ettevõtteid, mida kontrollivad juhatuse ja nõukogu liikmed; ja
- sidusettevõtteid.

4 Raamatupidamishinnangud ja otsused

Euroopa Liidu rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite nõuetele vastavate finantsaruannete koostamisel tuleb kasutada juhtkonnapoolseid raamatupidamislikke hinnanguid. Samuti tuleb juhtkonnal teha arvestuspõhimõtete valiku ja rakendamisega seotud otsuseid.

Juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid on järjepidevalt üle vaadatud ning need põhinevad ajaloolisel kogemusel ning muudel asjaoludel, mille hulka kuuluvad ka sellised prognoosid tulevaste perioodide sündmuste suhtes, mida peetakse olemasolevate tingimuste juures mõistlikeks.

(a) Nõuete hindamine (lisa 8)

Nõuete hindamisel lähtub juhatus parimast talle teadaolevast informatsioonist arvestades ajaloolist kogemust. Nõuded hinnatakse alla siis, kui mõistlikul alusel on põhjust eeldada, et Kontsern ei saa tagasi kõiki nõuete esialgsete tingimuste kohaselt saadaolevaid summasid. Nõude väärtuse langusele viitavateks asjaoludeks loetakse võlgniku olulisi finantsraskusi, võlgniku pankroti või finantsilise ümberkorralduse tõenäosust ja maksete maksmata jätmist või maksmisega viivitamist.

(b) Varude hindamine (lisa 10)

Varude hindamisel lähtub juhatus parimast talle teadaolevast informatsioonist arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ja võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi. Varude allahindluse suuruse määramisel lähtutakse valmistoodangu ja müügiks ostetud kaupade puhul nende müügi-potentsiaalset ning võimalikust neto realiseerimismaksumusest; tooraine ja materjali hindamisel lähtutakse selle kasutuspotentsiaalset valmistoodangu valmistamisel ja tulu teenimisel; lõpetamata toodangu hindamisel lähtutakse selle valmidusastmest, mida saab usaldusväärset mõõta.

(c) Edasilükkunud tulumaks (lisa 26)

Edasilükkunud tulumaksuvara on tekkinud välisturgudel tegutsevate tütarettevõtete eelmistel perioodidel teenitud maksukahjumite eeldatavast realiseerumisest läbi tulevikus teenitavate kasumite. Edasilükkunud tulumaksuvara on kajastatud selles ulatuses, mis on eeldatavalt realiseeritav. Tulevikus teenivate kasumite ning tõenäoliste maksukahjumite realiseerumise hindamise aluseks on juhatuse eeldused ja prognoosid vastava turu edasise arengu ning tulemuste kohta. Kasumite tekkimise eelduseks on Kontserni strateegiliste eesmärkide saavutamine.

(d) Kinnisvarainvesteeringute ja materiaalse põhivara kasulik eluiga (lisa 3.5, 3.6, 13, 14)

Juhtkond on hinnanud kinnisvarainvesteeringu, hoonete ja seadmete kasuliku eluea arvestades tootmise mahte ja tingimusi, ajaloolisi kogemusi antud valdkonnas ning tulevikuperspektiive. Amortisatsiooninorme tõstetakse juhul, kui kasulik eluiga osutub lühemaks esialgselt prognoositust, tehniliselt vananenud varad kantakse maha või hinnatakse alla.

(e) Tingimuslike kohustuste hindamine (lisa 3.15, 22)

Tingimuslike kohustuste realiseerumise tõenäosuse hindamisel lähtub juhtkond oma parimast teadmist arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ning võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi.

Initialed for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 31.03.2015

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

(f) Eraldised (lisa 21)

Müügilepingute kohaselt annab Kontsern müüdüd toodetele üheaastase garantii, kohustudes selle aja jooksul tasuta parandama või välja vahetama mittekvaliteetsed või defektidega tooted (sõlmed). Tuginedes ajaloolisele kogemusele moodustatakse eraldis potentsiaalsete kulude katteks. Eraldise suuruse hindamisel lähtutakse eelmiste perioodide garantiikuludest, mis on tehtud sarnastele toodetele ja teenustele.

5 Finantsriskide juhtimine**5.1. Finantsriski tegurid**

Oma igapäevases tegevuses puutub Kontsern kokku erinevate riskidega, mille juhtimine on oluline ning lahutamatu osa ettevõtte äritegevusest. Ettevõtte võime identifitseerida, mõõta ning kontrollida erinevaid riske on oluliseks sisendiks kogu Kontserni kasumlikkusele. Risk on Kontserni juhtkonna poolt defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast finantstulemusest. Peamisteks riskifaktoriteks on tururisk (sh valuutarisk, hinnarisk ja intressirisk), krediidirisk, likviidsusrisk ja tegevusrisk ning kapitalirisk.

Kontserni riskijuhtimise aluseks on Tallinna Börsi, Finantsinspektsiooni ja teiste regulatiivsete organite poolt seatud nõuded, üldiselt aktsepteeritud raamatupidamisstandardite ja hea tava jälgimine ning ettevõtte sisemised regulatsioonid ning riskipoliitikad. Riskide juhtimine üldisel tasandil sisaldab riskide määramist, mõõtmist ning kontrollimist. Peamine roll riskide juhtimisel ja riskiprotseduuride kinnitamisel on Emaettevõtte juhatusel. Emaettevõtte nõukogu teostab järeelvalvet juhatuse riskide maandamiseks võetud meetmete üle.

5.2. Tururisk*(a) Valuutarisk*

Kontserni tegevus toimub Eestis (valuuta EUR), Soomes (valuuta EUR), Rootsis (valuuta SEK) ja Leedus (valuuta LTL). Leedu liti on seotud euroga. 1. jaanuaril 2015 ühines Leedu Vabariik euroalaga ja võttis kasutusele euro.

Valuutariskide maandamiseks sõlmitakse Kontsernis kõik olulised välislepingud eurodes. Kontsernil puuduvad olulised nõuded (lisa 8) ja kohustused välisvaluutas, mis ei ole seotud euroga. Kõik olemasolevad pikaajalised laenu- ja kapitalirendilepingud (lisa 17) on sõlmitud eurodes või kontserniettevõtte kohalikus valuutas, mistõttu käsitletakse neid valuutariskivabade kohustustena.

EUR'000	Lisa	EUR	LTL	SEK	KOKKU
Raha ja pangakontod	7	9 792	117	75	9 984
Lühiajaline finantsvara	12	35	0	0	35
Äritegevuse nõuded	8	6 226	242	16	6 484
Müügivalmis finantsvara	12	19 124	0	0	19 124
KOKKU		35 177	359	91	35 627
Võlakohustuste lühiajaline osa	17	-278	0	0	-278
Võlad tarnijatele	19	-2 942	-714	0	-3 656
Muud lühiajalised kohustused	19	-3 022	-308	-3	-3 333
Võlakohustuste pikaajaline osa	17	-818	0	0	-818
KOKKU		-7 060	-1 022	-3	-8 085
Avatud valuutapositsioon		28 117	-663	88	27 542

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

Tulenevalt eeltoodust on juhtkond seisukohal, et Kontsern ei ole olulises osas valuutariskidele avatud ja seetõttu ei ole Kontsernis kasutatud eraldi instrumente valuutariskide maandamiseks 2014. ja 2013. aastal. Informatsioon valuutakursi kasumite ja kahjumite kohta on esitatud lisa 25.

(b) Hinnarisk

Kontsern puutub kokku omakapitaliinstrumentide hinnariskiga, mis tuleneb Kontserni hoitavatest investeeringutest. Muude pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatud PKC Group Oyj aktsiate turuhinna kõikumine võib oluliselt mõjutada Kontserni varade väärtust. Aktsia turuhind kahanes 2014. aastal 6,72 euro võrra ja 2013. aastal kasvas 8,76 euro võrra. Investeeringu väärtus kahanes 2014. aastal 7,4 miljoni euro võrra ja 2013. aastal kasvas 11,7 miljoni euro võrra. Ümberhindluse kahjum ja kasum kajastati muus koondkasumis. Informatsioon PKC Group Oyj aktsiate kohta on esitatud lisa 12.

(c) Intressirisk

Kuna Kontsernil ei ole olulisi intressi teenivaid varasid, on Kontserni tulud ja äritegevuse rahavood turu intressimäärade muutustest sisuliselt sõltumatud.

Kontserni intressimäärade risk tuleneb lühiajalistest ja pikaajalistest võlakohustustest, mis on võetud ujuva intressimääraga. Muutuva määraga finantskohustuste kaudu puutub Kontsern kokku rahavoogude intressimäärade riskiga. Kontserni intressimäärade risk on esmalt sõltuvuses Euribori (Euro Interbank Offered Rate) võimalikust muutusest. Kontserni pikaajalised võlakohustused seisuga 31. detsember 2014 kandsid 3-kuu Euribor-il põhinevat ja lühiajalised laenud 1-kuu Euribor-il põhinevat ujuvat intressimäärade (lisa 17).

Bilansipäeval oli Kontserni intressikandvate finantsinstrumentide intressimäärade struktuur järgmine:

EUR '000	Lisa	31.12.2014	31.12.2013
Muutuva määraga finantskohustused	17	1 096	1 752
Kokku		1 096	1 752

Kui intress oleks aasta jooksul muutunud keskmiselt ühe protsendipunkti võrra, oleks kasum või kahjum ja omakapital kasvanud (või kahanenud) alljärgnevalt (eeldusel, ülejäänud muutujad on konstantsed). Samadel alustel tehti arvutus ka 2013. aastal.

EUR '000	31.12.2014	31.12.2013
Ühe protsendipunkti suurune tõus	-14	-21
Ühe protsendipunkti suurune langus	14	21

5.3. Krediidirisk

Krediidirisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võiks tekkida juhul, kui Kontserniga majandustehingus osalev vastaspool ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi tagada finantsinstrumendist tulenevad rahavood. Krediidirisk kaasneb põhiliselt nõuetega ostjate vastu ja Kontserni poolt antud laenudega.

Kontserni krediidiriski suurust mõjutavad enim iga kliendiga seotud spetsiifiliselt asjaolud. Samas lähtub Kontserni juhtkond krediidiriski hindamisel ka üldisematest asjaoludest, nagu kliendi juriidiline staatus (era- või riiklik ettevõtte), klientide geograafiline paiknemine, tegevusharu või riigi majanduslik seisund. Kontserni kogemus näitab, et kõige suurem krediidirisk valitseb erasektori tellijate osas, kõige madalama krediidiriskiga on riiklikud asutused ja kohalikud omavalitsused.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

Krediidiriskide vähendamiseks jälgitakse igapäevaselt klientide maksestisipliini ja nende võimet endale võetud kohustusi täita. Kontsernisestest ja -väliste reitingute põhjal kehtestatakse klientidele individuaalsed krediidilimiidid. Krediidilimiitide kasutamise üle teostatakse regulaarset seiret. Jaeklientidele müügil toimub arveldus sularahas või tuntud pankade maksekaartidega – seega ei kaasne jaeklientidega krediidiriski. On kehtestatud tingimused, mille korral alustatakse võla sissenõudmist kohtu teel.

Maksimaalne krediidiriskile avatud summa on ostjatelt laekumata arvete bilansiline maksumus, millest on maha arvatud nõuete allahindlused, ning hoiused pangas ja finantsasutustes.

EUR '000	Lisa	31.12.2014	31.12.2013
Raha ja pangakontod	7	9 984	4 102
Nõuded ostjatele	8	6 478	5 542
Kokku		16 462	9 644

Bilansipäeva seisuga oli Kontserni krediidirisk 16,5 miljonit eurot ja 31.12.2013 seisuga 9,6 miljonit eurot. Ehkki nõuete laekumist võivad mõjutada majanduslikud tegurid, on juhtkond seisukohal, et Kontsernil puudub oluline kahjumirisk, mis ületaks juba kajastatud allahindluse summat.

5.4. Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Kontsernil tekib raskusi oma finantskohustistega seotud kohustuste täitmisel, mida arveldatakse raha või muu finantsvara üleandmisega. Juhatus jälgib pidevalt rahavooprognose, kasutades Kontserni rahaliste vahendite olemasolu ja piisavust võetud kohustuste täitmiseks ning Kontserni strateegiliste eesmärkide finantseerimiseks.

Likviidsusriski maandatakse erinevate finantsinstrumentidega, nagu laenud ja kapitalirent. Majandusaasta lõpu seisuga oli Kontsernil vabu rahalisi vahendeid mahus 10,0 miljonit eurot, võlakohustusi mahus 1,1 miljonit eurot (lisa 17), võlad tarnijatele ja muud lühiajalised kohustused 7,0 miljonit eurot (lisa 17.3.), kohustused kokku 8,1 miljonit eurot.

5.5. Kapitali juhtimine

Kontserni eesmärk kapitali juhtimisel on kaitsta Kontserni jätkusuutlikkust, et tagada tootlus aktsionäridele ja hüved teistele huvitatud osapooltele ning et säilitada optimaalne kapitalistruktuur kapitalikulu vähendamiseks.

Kapitalistruktuuri säilitamiseks või korrigeerimiseks võib Kontsern korrigeerida aktsionäridele makstavate dividendide summat, tagastada kapitali aktsionäridele, emiteerida uusi aktsiaid või müüa varasid võlgade vähendamiseks.

Vastavalt levinud praktikale kasutab Kontsern kapitali jälgimiseks võla ja kapitali suhet ning omakapitali osakaalu. Võla ja kapitali suhe arvutatakse netovõla suhtena kogukapitali. Netovõlg saadakse raha ja rahaekvivalentide lahutamisel kogu võlast (konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud lühija pikaajalised intressikandvad võlakohustused). Kogukapital on konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud omakapitali ja netovõla summa. Omakapitali suhe saadakse omakapitali jagamisel varade kogumahuga.

Kontserni Emaettevõtte asukohamaa seadustest tulenevalt on kehtestatud miinimumnõuded ettevõtete omakapitali piirmääradele. Seaduse kohaselt peab ettevõtte omakapitali suurus moodustama vähemalt poole aktsiakapitalist, aga mitte vähem kui 25 tuhat eurot. Aruandeperioodil on Kontsern täitnud kõiki seadustest tulenevaid nõudeid omakapitali suurusega seotud usaldusnormatiividele.

Kontserni omakapitali suhe:

EUR'000	Lisa	31.12.2014	31.12.2013
Intressikandvad võlakohustused	17	1 096	1 752
Raha ja rahaekvivalendid	7	-9 984	-4 102
Netovõlg		-8 888	-2 350
Kokku omakapital		59 842	63 819
Kokku kapital		50 954	61 469
Võla ja kapitali suhe		-17,4%	-3,8%
Varad kokku		69 792	71 071
Omakapitali osakaal		86%	90%

5.6. Õiglase väärtuse hindamine

Sularaha, debitorsete võlgnevuste, lühiajaliste laenude ja võlakohustuste õiglased väärtused ei erine oluliselt nende raamatupidamisväärtusest, sest need tasutakse 12 kuu jooksul arvestatuna finantsseisundi aruande kuupäevast. Pikaajaliste laenude ja võlakohustuste õiglase väärtus ei erine oluliselt nende raamatupidamisväärtusest, kuna nende intressimäärad vastavad turul kehtivatele intressimääradele.

Eeldatakse, et äritegevusega seotud nõuete ja kohustuste bilansiline maksumus, millest on maha arvatud väärtuse langus, on ligilähedane nende õiglasele väärtusele. Finantskohustuste õiglase väärtuse hindamiseks avalikustamise eesmärgil diskonteeritakse tulevasi lepingulisi rahavooge hetkel kehtiva turu intressimääraga, mis on Kontsernile kättesaadav seoses sarnaste finantsinstrumentidega.

Aktiivsetel turgudel kaubeldavate finantsinstrumentide (müügivalmis väärtpaberid) õiglase väärtus põhineb bilansipäeval noteeritud turuhindadel.

Kontsern kategoriseerib finantsinstrumendid sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

Tase 1: Finantsinstrumendid, mida hinnatakse börsi või muu aktiivse reguleeritud turu korrigeerimata hinnas.

Tase 2: Finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamismeetoditega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel. Selle kategooria alla liigituvad näiteks finantsinstrumendid, mis on hinnatud kasutades sarnaste instrumentide hindu aktiivsel reguleeritud turul või ka finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatakse küll reguleeritud turu hinda, kuid mille likviidsus börsil on madal.

Tase 3: Finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamismeetodid põhinevad mittejälgitavatel sisenditel.

6 Finantsinstrumendid

6.1. Finantsinstrumentide õiglane väärtus (lisa 5.6)

EUR'000	Lisa	Laenud ja nõuded	Müügi-kõlblik	Muud finantskohustused	Raamatupidamislik väärtus	Õiglane väärtus
31. detsember 2014						
Raha ja pangakontod	7	9 984	0	0	9 984	9 984
Lühiajaline finantsvara	12	0	35	0	35	35
Äritegevuse ja muud nõuded	8	6 484	0	0	6 484	6 484
Müügivalmis finantsvara	12	0	19 124	0	19 124	19 124
KOKKU		16 468	19 159	0	35 627	35 627
Võlakohustused	17	0	0	-1 096	-1 096	-1 096
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	0	0	-6 989	-6 989	-6 989
Kokku		0	0	-8 085	-8 085	-8 085
31. detsember 2013						
Raha ja pangakontod	7	4 102	0	0	4 102	4 102
Äritegevuse ja muud nõuded	8	5 699	0	0	5 699	5 699
Müügivalmis finantsvara	12	0	31 318	0	31 318	31 318
KOKKU		9 801	31 318	0	41 119	41 119
Võlakohustused	17	0	0	-1 752	-1 752	-1 752
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	0	0	-4 437	-4 437	-4 437
Kokku		0	0	-6 189	-6 189	-6 189

6.2. Finantsvarade krediitkõlblikkus

Nõuded ostjatele vanuseline analüüs:

EUR '000	31.12.2014	31.12.2013
Maksetähtaeg tulevikus	5 826	4 925
Kuni 3 kuud üle tähtaja	571	465
3 kuni 6 kuud üle tähtaja	58	2
Rohkem kui 6 kuud üle tähtaja	234	310
KOKKU	6 689	5 702

7 Raha ja pangakontod

EUR '000	31.12.2014	31.12.2013
Sularaha kassas	4	12
Arvelduskontod pankades	5 940	3 790
Lühiajalised deposiidid	4 040	300
Raha ja raha ekvivalendid kokku	9 984	4 102

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

Raha ja pangakontod valuutade järgi:

EUR '000	31.12.2014	31.12.2013
EUR	9 792	3 764
LTL	117	207
SEK	75	131
Kokku	9 984	4 102

8 Äritegevuse ja muud nõuded

EUR '000	Lisa	31.12.2014	31.12.2013
Nõuded ostjatele			
Ostjatelt laekumata arved		6 689	5 702
Ebatõenäoliselt laekuvad arved		-211	-160
Kokku nõuded õiglasel väärtuses		6 478	5 542
Nõuded sidusettevõtte vastu	30	0	154
Muud lühiajalised nõuded		0	1
Muud viitlaekumised		6	2
Nõuded kokku		6 484	5 699

Kontserni äritegevuse ja muude nõuete bilansiline maksumus jaotub alusvaluutade lõikes alljärgnevalt:

EUR '000	31.12.2014	31.12.2013
EUR	6 226	5 262
LTL	242	385
SEK	16	52
Kokku	6 484	5 699

Nõuded hinnatakse alla siis, kui mõistlikul alusel on põhjust eeldada, et Kontsern ei saa tagasi kõiki nõuete esialgsete tingimuste kohaselt saadaolevaid summasid. Nõude väärtuse langusele viitavateks asjaoludeks loetakse võlgniku olulisi finantsraskusi, võlgniku pankroti tõenäosust ja maksete maksamata jätmist või maksmisega viivitamist (makse hilineb üle 180 päeva).

Muutused ebatõenäoliselt laekuvates summates

EUR '000	1. jaanuar – 31. detsember	
	2014	2013
Algsaldo	-160	-62
Kuludesse kantud ebatõenäolised arved	-130	-137
Laekunud ebatõenäolised arved	0	1
Lootusetuks kantud ebatõenäolised arved	79	38
Lõppsald	-211	-160

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

Kulu ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlusest on kantud kasumiaruandes turustuskuludesse.

Äritegevuse ja muude nõuete koosseisus olevad teised kirjed ei sisalda allahinnatud varasid.

9 Ettemaksed

EUR '000	Lisa	31.12.2014	31.12.2013
Maksude ettemaksed	20	347	114
Ettemakstud kulud		187	183
Ettemaksed kokku		534	297

10 Varud

EUR '000	31.12.2014	31.12.2013
Tooraine ja materjal	4 849	3 021
Lõpetamata toodang	1 605	1 331
Valmistoodang	1 241	1 121
Ostetud kaubad müügiks	409	328
Kokku	8 104	5 801
Allahinnatud varud	129	279
Kulu varude allahindlusest perioodil 1.1. – 31.12.	143	23

11 Investeering sidusettevõttesse

Ettevõtte nimi	Tegevusala	Asukohamaa
Draka Keila Cables AS	Kaablite tootmine ja hulgimüük	Eesti
<i>Draka Keila Cables AS aktsia</i>		2014 2013
Aktsiate arv (tk)		0 884
Osalus (%)		0 34,0
Aktsia nimiväärtus 31. detsembri seisuga (EUR)		0 639
EUR '000		2014 2013
Soetusmaksumus 31. detsembri seisuga		0 565
Bilansiline maksumus aasta alguses		3 598 2 295
Kapitaliosaluse kasum		817 1 303
Müük müügihinnas		-6 200 0
Müügikasum		1 785 0
Bilansiline maksumus aasta lõpus		0 3 598
Omakapital aasta lõpus		0 10 587
Investeeriija osa omakapitalis		0 3 600
Realiseerimata kasumid		0 -2

Kontsern müüs 9. juulil 2014 oma 34%-lise osaluse sidusettevõttes AS Draka Keila Cables tuumikinvestorile Prysmian Group'ile.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

12 Finantsinvesteeringud

EUR '000	Lisa	2014	2013
31. detsembri seisuga			
Lühiajalised finantsinvesteeringud		35	0
Müügivalmis finantsvara		19 124	31 318
Muud aktsiad		21	21
Kokku		19 180	31 339
1. 1. - 31.12.2014 toimunud liikumised			
1. Lühiajalised finantsvara väärtuse muutusega läbi perioodi kasumi ja kahjumi			
Soetatud äriühenduste kaudu	31	112	0
Müüdud aktsiad müügihinnas		-145	0
Müügikasum		57	0
Õiglase väärtuse muutus läbi perioodi kasumi		11	0
Bilansiline maksumus aasta lõpus		35	0
2. Müügivalmis finantsvara			
Bilansiline maksumus aasta alguses		31 318	21 365
Müüdud aktsiad müügihinnas		-4 788	-1 753
Müügikasum		0	16
Kasum õiglase väärtuse muutusest		-7 406	11 690
Bilansiline maksumus aasta lõpus		19 124	31 318
3. Muud aktsiad			
Bilansiline maksumus aasta alguses		21	21
Bilansiline maksumus aasta lõpus		21	21
Kokku bilansiline maksumus aasta lõpus		19 180	31 339
PKC Group Oyj aktsia			
		2014	2013
Aktsiate arv (tk '000)		1 095	1 295
Osalus (%)		4,6	5,4
Aktsia turuhind 31. detsembri seisuga (EUR)		17,47	24,19

PKC Group Oyj aktsia on noteeritud Helsingi Börsil ja klassifitseeritud müügivalmis finantsvaraks ja seetõttu on need finantsseisundi aruandes hinnatud õiglases väärtuses (lisa 3.3.b). Aktsia õiglaseks väärtuseks on turuhind. Finantsvarade õiglase väärtuse muutustest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis. Aktsia turuhinna muutus võib avaldada olulist mõju Kontserni varade väärtusele ja omakapitalile. Informatsioon pangalaenude tagatiseks panditud PKC aktsiate kohta on esitatud lisa 18. PKC Group Oyj maksis majandusaastal dividende 0,70 eurot (2013: 0,70 eurot) aktsia kohta.

Muud aktsiad on finantsseisundi aruandes hinnatud soetusmaksumuses, kuna finantsinvesteeringu õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt kindlaks määrata.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

13 Kinnisvarainvesteeringud

EUR '000	Maa	Ehitised	KOKKU
31.12.2012 seisuga			
Soetusmaksumus	821	13 095	13 916
Kogunenud kulum	0	-3 462	-3 462
Jääkväärtus	821	9 633	10 454
1. 1. - 31.12.2013 toimunud liikumised			
Soetatud	1 638	6	1 644
Arvestatud kulum	0	-441	-441
Ümberklassifitseerimine	0	6	6
Liikumised kokku	1 638	-429	1 209
31.12.2013 seisuga			
Soetusmaksumus	2 459	13 107	15 566
Kogunenud kulum	0	-3 903	-3 903
Jääkväärtus	2 459	9 204	11 663
1. 1. - 31.12.2014 toimunud liikumised			
Soetatud	123	763	886
Arvestatud kulum	0	-440	-440
Liikumised kokku	123	323	446
31.12.2014 seisuga			
Soetusmaksumus	2 582	13 114	15 696
Kogunenud kulum	0	-4 343	-4 343
Jääkväärtus	2 582	8 771	11 353
Lõpetamata ehitus	0	756	756
KOKKU	2 582	9 527	12 109

Kontserni kinnisvarainvesteeringuteks on tootmis- ja kontorihooned, mis paiknevad Keilas ja Haapsalus (Eesti). Kinnisvaraobjektid on ehitatud spetsiifiliste tootmiste tarbeks. Nimetatud piirkondades on samaväärse kinnisvaraga tehtavad tehingud ebaregulaarsed või samaväärne kinnisvara puudub, mistõttu ei pruugi õiglase väärtuse määramine anda usaldusväärset tulemust ning on kinnisvaraobjektide suurest hulgast tingituna kulukas. Seetõttu ei ole kinnisvarainvesteeringute hindamisi sõltumatute hindajate poolt läbi viidud.

Kinnisvarainvesteeringute otsesed ülalpidamis- ja remondikulud olid 2014. aastal 96 (2013: 126) tuhat eurot. Saadud renditulude kohta on informatsioon esitatud lisan 15.

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

14 Materiaalne põhivara**14.1. Materiaalse põhivara liikumine**

EUR '000	Lisa	Maa	Ehitised	Masina- ja seadmed	Muud	Kokku
31.12.2012 seisuga						
Soetusmaksumus		208	7 896	6 617	895	15 616
Kogunenud kulum		0	-1 905	-4 620	-585	-7 110
Jääkmaksumus		208	5 991	1 997	310	8 506
Lõpetamata ehitus		0	38	2	0	40
Kokku		208	6 029	1 999	310	8 546
1.1. - 31.12.2013 toimunud liikumised						
Soetatud		0	145	262	125	532
Arvestatud kulum		0	-295	-505	-143	-943
Ümberklassifitseerimine		0	-2	-17	13	-6
Liikumised kokku		0	-152	-260	-5	-417
31.12.2013 seisuga						
Soetusmaksumus		208	8 040	6 709	975	15 932
Kogunenud kulum		0	-2 200	-4 972	-670	-7 842
Jääkmaksumus		208	5 840	1 737	305	8 090
Lõpetamata ehitus		0	37	2	0	39
Kokku		208	5 877	1 739	305	8 129
1.1. - 31.12.2014 toimunud liikumised						
Soetatud		0	185	527	58	770
Soetatud äriühenduste kaudu	31	0	0	39	0	39
Müüdnud põhivara jääkväärtuses		0	-5	-12	0	-17
Arvestatud kulum		0	-311	-500	-142	-953
Ümberklassifitseerimine		0	25	15	-40	0
Liikumised kokku		0	-106	69	-124	-161
31.12.2014 seisuga						
Soetusmaksumus		208	8 257	7 071	964	16 500
Kogunenud kulum		0	-2 510	-5 298	-783	-8 591
Jääkmaksumus		208	5 747	1 773	181	7 909
Lõpetamata ehitus		0	23	36	0	59
Kokku		208	5 770	1 809	181	7 968

Seisuga 31.12.2014 oli täielikult amortiseerunud kasutuses oleva põhivara soetusmaksumus 1 685 tuhat eurot ja 1 096 tuhat eurot 31.12.2013 seisuga. Aruandeaastal mahakantud ja müüdnud põhivara soetusmaksumus oli kokku 220 tuhat eurot, sealhulgas ehitised 19 tuhat eurot, masina- ja seadmed olid 170 tuhat eurot ja muud 31 tuhat eurot. Mahakantud põhivarad olid täielikult amortiseerunud.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

14.2. Kapitalirendi tingimustel ostetud põhivara

EUR '000	Soetus- maksumus	Kulum	Jääkväärtus
31.12.2012 seisuga	2 615	-402	2 213
Soetatud	103	0	103
Arvestatud kulum	0	-134	-134
Rent lõpetatud	-10	10	0
31.12.2013 seisuga	2 708	-526	2 182
Arvestatud kulum	0	-132	-132
Rent lõpetatud	-39	26	-13
31.12.2014 seisuga	2 669	-632	2 037

Informatsioon kapitalirendi võlgnevuste ja tingimuste kohta on esitatud lisas 17.

14.3. Kasutusrendi tingimustel rendile antud vara

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2014	2013
Masinad ja seadmed		
Kasutusrendile antud vara soetusmaksumus	17	17
Kasutusrendile antud vara akumulieeritud kulum	-11	-9
Jääkmaksumus aasta lõpus	6	8

Kontsern on kasutusrendi tingimustel rendile andnud tootmiseseadmeid.

15 Kasutusrent

EUR '000		1. jaanuar - 31. detsember	
	Lisa	2014	2013
Renditulud			
- kinnisvarainvesteeringult		2 151	2 190
- masinatelt ja seadmetelt		2	2
KOKKU	25	2 153	2 192
Rendikulud			
Maa		35	35
Büroo-, kaubandus- ja tootmisruumid		63	65
Transpordivahendid		140	131
Muud		8	6
KOKKU		246	237

Renditulu kajastub kasumiaruandes müügituludes, rendiobjektidega seotud kulud ja amortisatsioon on müüitud toodete kuludes.

Rendilepingud on sõlmitud 2 kuni 14 aastaks. Kui osapooltel on soov renditingimusi muuta, siis räägitakse renditingimused läbi enne rendiperioodi lõppemist; vastasel juhul pikeneb leping automaatselt ühe aasta võrra. Rendilepingute ülesütleamise tähtaeg on 3 kuni 12 kuud.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

Mittekatkestatavate kasutusrentide tuleviku rendimaksete summa lepingutähtaegade alusel

EUR '000		2014	2013
31. detsembri seisuga			
Renditulud			
< 1 aasta		1 805	2 196
1-5 aastat		3 433	3 617
> 5 aasta		4 389	2 593
Kokku renditulud		9 627	8 406
Rendikulud			
< 1 aasta		104	109
1-5 aastat		87	157
Kokku rendikulud		191	266

16 Immateriaalne põhivara

EUR '000	Lisa	Firma- väärtus	Arengu- väljaminekud	Litsentsid	Muud	KOKKU
31.12.2012 seisuga						
Soetusmaksumus		0	170	848	43	1 061
Kogunenud kulum		0	-139	-456	-15	-610
Jääkmaksumus		0	31	392	28	451
1.1. - 31.12.2013 toimunud liikumised						
Soetused		0	0	142	0	142
Arvestatud kulum		0	-13	-101	-28	-142
Müüdid põhivara jääkväärtuses		0	0	-15	0	-15
Liikumised kokku		0	-13	26	-28	-15
31.12.2013 seisuga						
Soetusmaksumus		0	170	971	43	1 184
Kogunenud kulum		0	-152	-553	-43	-748
Jääkmaksumus		0	18	418	0	436
1.1. - 31.12.2014 toimunud liikumised						
Soetused		0	0	253	0	253
Soetatud äriühenduste kaudu	31	4 860	0	0	0	4 860
Arvestatud kulum		0	-6	-114	0	-120
Liikumised kokku		4 860	-6	139	0	4 993
31.12.2014 seisuga						
Soetusmaksumus		4 860	170	1 224	0	6 254
Kogunenud kulum		0	-158	-667	0	-825
Jääkmaksumus		4 860	12	557	0	5 429

Arenguväljaminekud on uute konkreetsete toodete valmistamise ja katsetustega seotud otsesed kulud. Litsentsid on põhiliselt tootevalmistuslitsentsid ja arvutitarkvara.

Kontsernil ei ole piiramatu kasutuseaga immateriaalseid varaobjekte, v.a. firmaväärtus.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

Firmaväärtuse kaetava väärtuse testimine

Positiivne firmaväärtus 4 860 tuhat eurot tekkis läbi 100%lise osaluse soetamise tütarettevõttes Finn-kumu OY (lisa 31). Firmaväärtus on seotud tütarettevõtte võimega teenida eraldiseisvaid rahavooge ning tütarettevõtte on seega madalaim positiivse firmaväärtuse arvestuse ja jälgimise tase (raha teeniv üksus, RTÜ). Tütarettevõtte kasutusväärtus on leitud diskonteeritud rahavoogude meetodil ning selle suurus võrreldi tütarettevõttesse tehtud investeeringu (sh firmaväärtus) suurusega.

Üldised firmaväärtuse kasutusväärtuse hindamise põhimõtted

Alljärgnevalt on kirjeldatud juhatuse poolt tehtud eeldusi ja hinnanguid, millele tuginedes viidi läbi RTÜ kaetava väärtuse testid. RTÜ koosseisu kuulub ka üksusele jagatud firmaväärtus. Juhtkonna hinnangud tuginevad ajaloolistele andmetele, kuid võtavad järgmiste perioodide prognooside osas arvesse aruande koostamise hetkeks väljakujunenud turusituatsiooni ja teisi põhjendatud eeldusi:

- Prognoosi periood on 2015-2019, millele lisandub terminaalaasta.
- Rahavoogude nüüdisväärtuse leidmisel on diskontomäärana kasutatud kapitali kaalutud keskmist hinda (WACC). Kaaludena kasutatud võõr- ja omakapitali suhe tugineb sarnaste ettevõtete keskmistele turuväärtuses kapitalistruktuuridele.
- RTÜ-l puudusid intressikandvad kohustused. Võõrkapitali hinna määramisel on kasutatud teistele Kontserni ettevõtetele pakutavate laenude intresse (1% - 1,5%). Omakapitali nõutava tulunormina on kasutatud 15%.
- Ärikasumi muutus järgmistel perioodidel tugineb RTÜ tegevusplaanidele järgmiste perioodide kohta (sh juhtkonna poolt koostatud eelarve 2015. aastaks) ning hinnangule turuolukorrale segmendis, kus ettevõtte tegutseb.
- Brutokasumi ja ärikasumi määr järgmistel perioodidel tugineb juhtkonna hinnangule RTÜ tegevusplaanidele järgmiste perioodide kohta (sh juhtkonna poolt kinnitatud eelarve 2015. aastaks) ning hinnangule turuolukorrale segmendis, kus ettevõtte tegutseb.
- Käibekapitali tehtud investeeringute muutuse leidmise aluseks on müügitulu muutus võrreldava perioodi suhtes. Müügitulu absoluutmuutusest on leitud osa (10%-12%), mis hinnanguliselt läheb tarvis käibekapitali täiendavaks kaasamiseks müügitulu kasvuga või vabaneb seoses müügitulu langusega.
- Põhivarasse tehtud investeeringute muutuse leidmise aluseks on juhtkonna poolt kinnitatud investeeringute eelarve 2015. aastaks, millele on rakendatud edasistel perioodidel sobivat kasvumäära vastavalt hinnangule ettevõtte edasise tegevuse kohta

Hinnangute muutuste võimalik mõju

Raha teeniva üksuse kasutusväärtust võrreldakse tehtud investeeringu ja firmaväärtuse suurusega. Arvestades, et kasutusväärtuse leidmisel on tegemist hinnanguga, võib valitud sisendite muutmisel olla hindamistulemusele suurendav või vähendav mõju. Kontserni juhtkond on teinud sensitiivsusanalüüsi, millega on testitud diskontomäärade muutuse mõju firmaväärtuse kaetavale väärtusele. Firmaväärtusega seotud raha teenivate üksuste koondkasutusväärtus ületab teiste muutujate konstantseks jäämise korral investeeringute ja firmaväärtuste summat seni, kuni kaalutud keskmise diskontomäär (8%) suurenemine ei ületa täiendavat 17 protsendipunkti.

Mn**17 Võlakohustused****17.1. Võlakohustused 31. detsembri seisuga**

EUR '000	2014	2013
Võlakohustused		
Lühiajalised pangalaenud	0	358
Pikaajaliste liisingkohustuste tagasimaksed järgmisel perioodil	278	296
Kokku lühiajalised võlakohustused	278	654
Pikaajalised liisingkohustused	818	1 098
Kokku pikaajalised kohustused	818	1 098
Võlakohustused kokku	1 096	1 752
Võlakohustused perioodi alguses	1 752	2 381
Perioodi 1.01. – 31.12. jooksul toimunud liikumised		
Lühiajaliste laenukohustuste kasv(+)/vähenemine (-)	-358	-438
Uued liisingkohustused	0	103
Pikaajaliste liisingkohustuste tasumine	-298	-294
Võlakohustused perioodi lõpus	1 096	1 752

17.2. Lühiajaliste pangalaenude tingimused

31. detsembri seisuga

Alusvaluuta	Laenulimiit alusvaluutas		Intressimäär		Lühiajaline pangalaen	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
EUR'000	600	600	1k euribor+0,4%	+0,4%	0	240
EUR'000	1 200	1 200	1k euribor+0,6%	+0,6%	0	118
EUR'000	33	33	Nordea baasmäär +1,75%	+1,75%	0	0
EUR'000	500	500	1k euribor+0,4%	+0,4%	0	0
Kokku lühiajalised pangalaenud					0	358

Pangalaenude garanteerimiseks panditud varade kohta on informatsioon esitatud lisas 18.

17.3. Kapitalirendikohustus*Rendimaksete nüüdisväärtus*

EUR '000	Algmaksumus	Tasutud	Nüüdisväärtus
Jääk seisuga 31.12.2012	2 518	-933	1 585
Uued kohustused	103	0	103
Tasutud rendimaksud	0	-294	-294
Rent lõpetatud	-58	58	0
Jääk seisuga 31.12.2013	2 563	-1 169	1 394
Tasutud rendimaksud	0	-298	-298
Rent lõpetatud	-44	44	0
Jääk seisuga 31.12.2014	2 519	-1 423	1 096

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

Rendilepingute alusvaluutaks on valdavalt euro. Kapitalirendilepingute intressimäärad olid 31.12.2014 seisuga vahemikus 1,4 – 2,9% (31.12.2013 seisuga 1,4 – 3,4%). Kapitalirendikohustuse kaalutud keskmine efektiivne intressimäär oli 2014. aastal 1,6% ja võrreldaval perioodil 1,6%.

17.4. Kapitalirendikohustus tagasimaksetähtaja järgi

EUR '000	<1 aasta	1-5 aastat	> 5 aastat	Kokku
Seisuga 31.12.2013				
Rendimaksete miinimumsumma	326	987	217	1 530
Realiseerimata finantskulu	-30	-80	-26	-136
Rendimaksete nüüdisväärtus	296	907	191	1 394
Seisuga 31.12.2014				
Rendimaksete miinimumsumma	318	856	26	1 200
Realiseerimata finantskulu	-40	-38	-26	-104
Rendimaksete nüüdisväärtus	278	818	0	1 096

Rendimakseid tasutakse igakuiselt.

18 Laenude tagatised ja panditud vara

Seisuga	31. detsember	Ühik	2014	2013
Panditud vara	PKC Group Oyj aktsiad	Aktsiate arv	724 638	770 638
Lühiajalised pangalaenu	Arvelduskrediidi limiit	EUR'000	1 134	1 134
Panditud vara	Raamatupidamisväärtus	EUR'000	12 659	18 642

Kontsern pandib aktsiad pangale kuni kõik laenulepingutega võetud kohustused on panga ees täielikult täidetud. Vastavalt pandilepingu tingimustele on Kontsernil kohustus pantida kohehelt aktsiaid lisaks, kui panditud aktsiate turuväärtus langeb ja ei ületa laenu jääki vähemalt 50% ulatuses.

19 Võlad tarnijatele ja muud võlad

31. detsembri seisuga	EUR '000	2014	2013
Võlad tarnijatele		3 656	2 525
Muud lühiajalised kohustused			
Ostjate ettemaksed		818	383
Võlad sidusettevõtetele (kaubad ja teenused)		0	42
Muud kohustused		904	35
Võlad töövõtjatele		1 506	1 355
Intressivõlad		0	1
Muud viitvõlad		105	96
Muud lühiajalised kohustused kokku		3 333	1 912
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku		6 989	4 437

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 31.03.2015

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

Võlad tarnijatele

31. detsembri seisuga	EUR '000	2014	2013
Võlad tarnijatele			
Võlg kaupade ja teenuste eest		3 431	2 515
Võlg materiaalse põhivara eest		11	6
Tasumata kinnisvarainvesteeringud		214	0
Võlg immateriaalse põhivara eest		0	4
Kokku		3 656	2 525

20 Maksud

31. detsembri seisuga	EUR '000	Lisa	2014	2013
Ettemaks				
Käibemaks			266	72
Ettevõtte tulumaks			79	41
Sotsiaalmaks			2	1
KOKKU		9	347	114
Maksuvõlg				
Käibemaks			618	577
Ettevõtte tulumaks			12	15
Üksikisiku tulumaks			200	170
Sotsiaalmaksud			228	205
Muud maksud			26	17
KOKKU			1 084	984

21 Lühiajalised eraldised

EUR'000	Garantiieraldis		Muud eraldised		KOKKU	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Saldo 1. jaanuar	18	8	18	15	36	23
Lisatud eraldis	13	81	33	18	46	99
Kasutatud eraldis	-25	-71	-18	-15	-43	-86
Saldo 31. detsember	6	18	33	18	39	36

Garantiieraldis on moodustatud potentsiaalsete garantiikulude katteks. Müügilepingute kohaselt annab Kontsern müüdüd toodetele garantii, kohustudes aasta jooksul tasuta parandama või välja vahetama mittekvaliteetsed või defektidega tooted.

Muud eraldised on moodustatud kahjunõuete ja litsentsitasude katteks.

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

22 Tingimuslikud kohustused

22.1. Tulumaks

31. detsembri seisuga (EUR '000)	2014	2013
Jaotamata kasum	26 664	18 635
Omanikele maksimaalselt võimalik väljamakstav dividendisumma	21 331	14 722
Dividendide väljamaksmisega kaasnev tulumaksukulu	5 333	3 913

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja tasumisele kuuluva tulumaksu summa ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31. detsember 2014. Tingimusliku tulumaksukohustuse arvutamisel on aluseks võetud maksumäär, mis kehtib alates 1. jaanuarist 2015 (2013: alates 1. jaanuarist 2014).

Kui aktsionäride üldkoosolek kinnitab juhatuse kasumi jaotamise ettepaneku maksta dividendidena välja 2 610 tuhat eurot, kaasneb sellega maksimaalne tulumaksukohustus summas 653 tuhat eurot.

23 Aktsiakapital ja reservid

23.1. Aktsiakapital ja ülekurs

31. detsembri seisuga	Ühik	2014	2013
Aktsiakapital	EUR '000	12 180	12 180
Aksia nimiväärtus	EUR	0,70	0,70
Aktsiate arv (tasutud täies ulatuses)	'000	17 400	17 400
Ülekurs	EUR '000	240	240

Nii 31.12.2014 kui ka 31.12.2013 seisuga koosnes aktsiakapital 17,4 miljonist nimelisest lihtaktsiastest, mis kõik on noteeritud Tallinna Börsil.

Põhikirjajärgne maksimaalne lubatud aktsiakapital on 14 miljonit eurot ja minimaalne 3,5 miljonit eurot.

23.2. Dividend aksia kohta

Kasumijaotamise ettepaneku kohaselt maksti 2014. aastal 2013. aasta eest dividende 0,10 eurot aktsialt kokku 1 740 tuhat eurot. Dividendid maksti välja 27. mail 2014. Võrreldaval perioodil maksti 2012. aasta eest dividende 0,09 eurot aktsialt kokku 1 566 tuhat eurot.

Kasumijaotamise ettepaneku kohaselt makstakse 2014. aasta eest dividende 0,15 eurot aktsialt kokku 2 610 tuhat eurot. Väljamaksmisele kuuluvad dividendid kajastatakse siis, kui kasumi jaotamise ettepanek on üldkoosoleku poolt kinnitatud.

23.3. Üle 5% aktsiatega määratud hääli omavad aktsionärid

31. detsembri seisuga	2014	2013
AS Harju KEK	32,00%	32,00%
ING Luxembourg S.A	10,92%	10,92%
Endel Palla	6,32%	6,32%
Tiina Kirsme	5,06%	0,00%
Lembit Kirsme	0,00%	8,10%
Muud	45,70%	42,66%

Initialed for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....

Signature/allkiri..... .....

KPMG, Tallinn

23.4. AS Harju Elekter nõukogu ja juhatuse liikmete osalus

		Aktsiate kogus	Otsene osalus	Kaudne osalus
Palla, Endel	Nõukogu esimees	1 100 000	6,32%	0,36%
Kirsme, Aare	Nõukogu liige	228 250	1,31%	0,00%
Kabal, Ain	Nõukogu liige	10	0,00%	0,00%
Toome, Andres	Nõukogu liige	10 000	0,06%	0,29%
Tombak, Triinu	Nõukogu liige	10 000	0,06%	0,00%
Allikmäe, Andres	Juhataja	200 000	1,15%	0,00%
Kokku		1 548 260	8,90%	0,65%

Aktsionäride omanduses olevate aktsiate arv ja osaluse protsent on fikseeritud 31.12.2014 kell 23:59 seisuga. Vastavalt Tallinna Börsi reglemendi nõuetele on emitent kohustatud majandusaasta aruandes esitama teabe oma juhatuse ja nõukogu liikmetele (otsene osalus) ning nende lähikondsetele (kaudne osalus) kuuluvate emitendi aktsiate arvu kohta majandusaasta lõpu seisuga. Kaudse osalusena käsitletakse ka Kontserni nõukogu või juhatuse liikme poolt kontrollitavale äriühingule kuuluvate aktsiatega esindatud hääli. Lähikondseteks on juhtorgani liikme abikaasa, alaealine laps või liikmega ühist majapidamist omav isik.

24 Segmentiaruanne

Emaettevõtte ASi Harju Elekter juhatuse jälgib Kontserni sisemisi aruandeid hindamaks tulemuslikkust ja langetamaks otsuseid ressurside osas. Juhatuse on määranud ärisegmendid antud aruannete alusel.

Konsolideeritud finantsaruannetes eristatakse kahte segmenti – tootmine ja kinnisvara.

Tootmine - elektrienergia jaotus- ja juhtimisseadmete tootmine ja müük, samuti nendega seotud tegevused. Sellesse harusse kuuluvad Kontserni ettevõtetest AS Harju Elekter Elektrotehnika, AS Harju Elekter Teletehnika, Satmatic Oy ja UAB Rifas.

Kinnisvara - kinnisvara arendamine, hooldus ja rentimine, kinnisvara ja tootmisvõimsuste ülalpidamisega seotud teenused ja teenuste vahendamine. Kinnisvara on klassifitseeritud eraldiseisvaks segmentiks, sest tema varade maksumus on rohkem kui 10% kõigi segmentide varade maksumusest kokku.

Muud tegevused - Kontserni ja temaga seotud ettevõtete toodete ning muude elektriinstallatsioonitöödeks vajalike kaupade müük peamiselt jaeklientidele ja väiksema ning keskmise suurusega elektrikalgaldusfirmadele; juhtimisalased teenused. Muud tegevusalad on Kontserni seisukohalt väheolulised ja ükski neist ei moodusta eraldiseisvat segmenti aruandluse tarbeks.

Kontsern hindab tegevussegmentide tulemust segmenti müügitulu ja ärikasumi alusel. Välises aruandluses kasutab juhatuse ka EBITDA marginaali. Emaettevõtte juhtkonna hinnangul toimuvad segmentidevahelised tehingud tavapärasel turutingimustel ning ei erine oluliselt tingimustest, millega on tehing tehtud kolmandate osapooltega.

Tootmissegmenti varad sisaldavad antud segmenti otseseid ja segmentile omistatud varasid. Kinnisvara segmenti ja muude tegevuste vara koosneb põhiliselt antud tegevuste ärinõuetest, varudest ja põhivarast. Jagamatud varad on Emaettevõtte raha, mitmesugused nõuded ja ettemaksed ning muud finantsinvesteeringud.

Tootmissegmenti kohustused sisaldavad antud segmenti otseseid ja segmentile omistatud kohustusi. Kinnisvara segmenti ja muude tegevuste kohustused koosnevad põhiliselt antud tegevustega seotud võlgnevustest kaupade, teenuste ning põhivarade eest, tellijate ettemaksetest ja ettemakstud tulevaste perioodide tuludest. Jagamatud kohustused on Emaettevõtte (Eesti) võlakohustused, maksu- ja viitvõlad.

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

2014	EUR'000	Lisa	Tootmine	Kinnisvara	Muud tegevused	Elimineerimine	Konsolideeritud
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt		25	45 814	2 392	2 400	0	50 606
Tulu teistelt segmentidelt			237	980	413	-1 630	0
Segmendi äritulud			46 051	3 372	2 813	-1 630	50 606
Ärikasum			1 469	1 137	-306	-72	2 228
Segmendi varad			34 118	12 516	8 491	-7 473	47 652
Jagamatud varad							22 140
Varad kokku							69 792
Segmendi kohustused			16 513	0	613	-7 473	9 653
Jagamatud kohustused							297
Kohustused kokku							9 950
Investeeringud põhivarasse		13,14,16	638	1 052	219	0	1 909
Põhivara amortisatsioon		13,14,16	861	440	213	-1	1 513
2013							
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt		25	42 935	2 432	2 921	0	48 288
Tulu teistelt segmentidelt			582	1 005	349	-1 936	0
Segmendi äritulud			43 517	3 437	3 270	-1 936	48 288
Ärikasum			1 048	1 188	-421	-72	1 743
Segmendi varad			23 729	11 992	4 504	-666	39 559
Jagamatud varad							31 512
Varad kokku							71 071
Segmendi kohustused			7 049	2	491	-666	6 876
Jagamatud kohustused							376
Kohustused kokku							7 252
Investeeringud põhivarasse		13,14,16	368	1 775	175	0	2 318
Põhivara amortisatsioon		13,14,16	882	442	203	-1	1 526

Investeeringud põhivarasse sisaldavad kinnisvarainvesteeringute (lisa 13), materiaalse (lisa 14) ja immateriaalse põhivara (lisa 16) soetust.

MÜÜGITULUD TURGUDE VIISI

Seisuga 31. detsember	EUR '000	Lisa	2014	2013
Eesti			15 183	17 936
Soome			29 480	23 441
Leedu			1 037	2 636
Rootsi			1 596	867
Muud EL liikmesriigid			1 144	604
EL välised riigid			2 166	2 804
KOKKU		25	50 606	48 288

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 31.03.2015

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

25 Kasumiaruande kirjete selgitused

EUR '000	Lisa	2014	2013
MÜÜGITULUD TEGEVUSALADE VIISI			
Elektriseadmed		42 867	39 969
Lehtmetalltooted ja teenused		881	925
Telekommunikatsiooni tooted ja teenused		1 039	1 129
Elektrikaupade ja komponentide vahendusmüük		3 109	3 446
Teenuste vahendusmüük		298	104
Renditulu	15	2 153	2 192
Muud teenused		259	523
KOKKU	24	50 606	48 288
MÜÜDUD TOODETE KULUD			
Kaubad ja materjalid		-31 344	-29 595
Teenused		-1 256	-1 453
Tööjõukulu (vt alljärgnev)		-7 485	-7 132
Põhivara kulum		-1 147	-1 172
Muud kulud		-713	-286
Lõpetamata ja valmistoodangu varude kasv		420	-192
KOKKU		-41 525	-39 830
TURUSTUSKULUD			
Ostuteenused		-381	-484
Tööjõukulu (vt alljärgnev)		-1 881	-1 723
Põhivara kulum		-17	-51
Muud kulud		-441	-369
KOKKU		-2 720	-2 627
ÜLDHALDUSKULUD			
Ostuteenused			-599
Tööjõukulu (vt alljärgnev)		-2 661	-2 495
Põhivara kulum		-349	-303
Muud kulud		-505	-670
KOKKU		-4 042	-4 067
- sealhulgas arenduskulud		-604	-617
<i>Tööjõukulud müüitud toodete, turustus- ja üldhalduskuludes:</i>			
Töötasud		-9 195	-8 645
Sotsiaal- ja muud maksud palgakulult		-2 766	-2 597
Aktsiapõhine hüvitis		-72	-73
Reservid		6	-35
KOKKU		-12 027	-11 350

EUR '000	2014	2013
MUUD ÄRITULUD		
Kasum materiaalse põhivara müügist	10	16
Saadud trahvid ja viivised	1	3
Muud äritulud	16	19
KOKKU	27	38
MUUD ÄRIKULUD		
Kahjum materiaalse põhivara müügist	0	-4
Trahvid, viivised ja muud kahjud	-19	-11
Netokahjum (-) valuutakursi muutustest	-18	-5
Kulutused kingitustele ja annetustele	-37	-23
Muud ärikulud	-44	-16
KOKKU	-118	-59
FINANTSTULUD		
Intressitulu	58	24
Tulu finantsinvesteeringute müügist	4 685	1 676
Dividenditulu	907	948
Muu finantstulu	11	0
KOKKU	5 661	2 648
FINANTSKULUD		
Intressikulu	-31	-33
Netokahjum (-) valuutakursi muutustest	-7	-13
KOKKU	-38	-46

26 Tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Tulumaksu kulu

EUR'000	2014	2013
Tulumaksukulu	668	478
Edasilükkunud tulumaksu vara muutus	7	-3
Tulumaksu kulu kasumiaruandes	675	475

Kontserni kasumilt arvestatud teoreetiline tulumaks erineb tegelikust tulumaksukulust erinevatel põhjustel, mis on esitatud alljärgnevas tabelis.

Tulumaks regioonide lõikes seisuga 31. detsember 2014

EUR '000	Eesti	Soome	Leedu	Rootsi	KOKKU
Kasum enne maksustamist	7 852	2 071	101	429	10 453
Tulumaksumäär	0%	20%	15%	22%	
Teoreetiline tulumaks	0	414	15	94	523
Dividendide tulumaks	419	0	0	0	419
Edasikantavate maksukahjumite realiseerumine	0	0	-6	-94	-100
Maksuvaba tulu mõju	0	-211	17	0	-194
Mittemahaarvatavate kulude mõju	0	24	-4	0	20
Bilansis kajastatud edasilükkunud tulumaksuvara muutus	0	1	6	0	7
Tulumaksukulu	419	228	28	0	675

Tulumaks regioonide lõikes seisuga 31. detsember 2013

EUR '000	Eesti	Soome	Leedu	Rootsi	KOKKU
Kasum/ -kahjum enne maksustamist	5 512	314	12	-190	5 648
Tulumaksumäär	0%	24,5%	15,0%	22,0%	
Teoreetiline tulumaks	0	77	2	-42	37
Dividendide tulumaks	369	0	0	0	369
Edasikantavate maksukahjumite realiseerumine	0	0	-3	42	39
Maksuvaba tulu mõju	0	-7	-7	0	-14
Mittemahaarvatavate kulude mõju	0	24	23	0	47
Bilansis kajastatud edasilükkunud tulumaksuvara muutus	0	-1	-2	0	-3
Tulumaksukulu	369	93	13	0	475
Bilansiväliselt kajastatud edasilükkunud tulumaksuvara muutus	0	0	0	97	97

Muutus edasilükkunud tulumaksuvaras seisnes 2013. aastal põhiliselt hinnangu muutuses tõenäosuses, millises määras on tulumaksuvara tulevikus realiseeritav.

Edasilükkunud tulumaksu vara 31. detsembri seisuga

2014	EUR'000	Leedu	Soome	KOKKU
Edasilükkunud tulumaksu vara pikaajaline osa, sh		0	0	0
materiaalselt põhivaralt		0	0	0
edasilükkunud maksukahjumilt		0	0	0
2013				
Edasilükkunud tulumaksu vara pikaajaline osa, sh		6	1	7
materiaalselt põhivaralt		0	1	1
edasilükkunud maksukahjumilt		6	0	6

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

Edasikantavatelt maksukahjumitelt arvestatud edasilükkunud tulumaksu vara realiseerumine sõltub tüürettevõtete tulevaste perioodide maksustatavatest kasumitest, mis ületavad bilansipäevaks akumuleerunud edasikantavaid kahjumeid. Aastaruande koostamisel viidi läbi tüürettevõtete tulevaste perioodide kasumi analüüs. Kasumi tekkimise eelduseks on iga tüürettevõtte strateegiliste eesmärkide saavutamine. Edasilükkunud tulumaksu-vara kajastati summas, mille realiseerumine läbi tulevaste perioodide kasumi on tõenäoline.

27 Tava- ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta

Tavapuhaskasum aktsia kohta on leitud jagades aruandeperioodi puhaskasumi perioodi kaalutud keskmise emiteeritud aktsiate arvuga.

Lahustatud puhaskasumi leidmiseks on võetud arvesse potentsiaalselt emiteeritavad aktsiad. 31.12.2014 seisuga oli Kontsernil 434,96 tuhat potentsiaalselt emiteeritavat lihtaktsiat. Kooskõlas 3. mail 2012 toimunud aktsionäride üldkoosoleku otsusega fikseeriti aktsia hind tasemel 2,36 eurot. Aktsiapõhiste hüvitiste suhtes, mille kohta kehtivad IFRS 2 nõuded, hõlmab aktsiate märkimishind ka tulevikus töötajate poolt aktsiapõhiste hüvitiste eest osutatavate teenuste maksumust. Sõltumatu eksperdi poolt hinnati teenuse väärtuseks ühe emiteeritava aktsia kohta 0,50 eurot. Seega on IFRS 2 mõistes aktsia märkimishind 2,86 (2,36+0,50) eurot ja potentsiaalsed aktsiad muutuvad lahustuvaks alles pärast seda, kui nende perioodi keskmine turuhind ületab 2,86 eurot.

Aktsia keskmine turuhind 2014. aastal oli 2,67 (2013: 2,72) eurot. Seega ei ole potentsiaalsetel aktsiatel aruandeaastal lahustuvat mõju.

	Ühik	2014	2013
Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist	EUR'000	9 697	5 162
Perioodi keskmine aktsiate arv	Tk'000	17 400	17 400
Tavapuhaskasum Emaettevõtte omanike aktsia kohta	EUR	0,56	0,30
Perioodi korrigeeritud keskmine aktsiate arv	Tk'000	17 400	17 400
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta	EUR	0,56	0,30

28 Sihtfinantseerimine

EUR'000	2014	2013
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	15	19
sh turustuskulud	15	19
KOKKU	15	19

Soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseeringu summa. Tegevuskulude osas kajastatakse saadud summasid vastava kulu vähendusena (lisa 3.20).

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

29 Rahavoogude aruande kirjete selgitused

1. jaanuar kuni 31. detsember (EUR '000)	Lisa	2014	2013
Varude muutus			
Varude kasv (-)/ vähenemine (+) finantsseisundi aruandes		-2 303	-142
Äriühenduste kaudu soetatud varud	31	1 630	0
Tasutud immateriaalse põhivara eest		-673	594
Ettevõtte tulumaks			
Tulumaksukulu kasumiaruandes	26	-675	-475
Tulumaksu ettemaksu vähenemine (+)/ kasv (-) ja võla vähenemine (-)/ kasv (+)	20	-41	-101
Äriühenduste kaudu soetatud tulumaksu kohustus	31	-136	0
Edasilükkunud tulumaksu vara muutus		7	-3
Makstud ettevõtte tulumaks		-845	-579
Laekunud intressid			
Intressitulu kasumiaruandes	25	58	24
Intressinõude vähenemine (-)/ kasv (+)		-4	-2
Laekunud intressid		54	22
Tasutud kinnisvarainvesteeringute eest			
Soetus	13	-886	-1 644
Soetusega seotud võla vähenemine (-)/ kasv (+)	19	214	-6
Tasutud kinnisvarainvesteeringute eest		-672	-1 650
Tasutud materiaalse põhivara eest			
Materiaalse põhivara soetus	14	-770	-532
Kapitalirendi korras soetatud	14	0	103
Põhivara ostuga seotud võla vähenemine (-)/ kasv (+)	19	5	6
Tasutud materiaalse põhivara eest		-765	-423
Tasutud immateriaalse põhivara eest			
Soetus	16	-253	-142
Soetusega seotud võla vähenemine (-)/ kasv (+)	19	-4	4
Tasutud immateriaalse põhivara eest		-257	-138
Laekus põhivara müügist			
Müüdid põhivara jääkväärtus	14	17	0
Kasum põhivara müügist		10	16
Laekunud põhivara müügist		27	16
Laekunud immateriaalse põhivara müügist			
Müüdid põhivara jääkväärtus	16	0	15
Kahjum põhivara müügist		0	-4
Laekunud immateriaalse põhivara müügist		0	11

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....

Signature/allkiri..... .....

KPMG, Tallinn

30 Seotud osapooled

ASi Harju Elekter seotud osapoolteks on sidusettevõtte AS Draka Keila Cables kuni 1. juulini 2014 (lisa 11), Kontserni juhtkonna liikmed, nende lähikondsed ning AS Harju KEK, kelle omanduses on 32% ASi Harju Elekter aktsiatest. Kontserni juhtkond on Emaettevõtte nõukogu ja juhatuse liikmed. Juhatus on 1-liikmeline ja nõukogu 5-liikmeline.

Tehingud seotud osapooltega

1. jaanuar kuni 31. detsember (EUR'000)	Lisa	2014	2013
Kaupade ja teenuste ost seotud osapooltelt:			
- Sidusettevõttelt		248	479
- Harju KEK'lt		192	1 686
KOKKU		440	2 165
<i>Sealhulgas:</i>			
- kaubad ja materjalid		248	479
- põhivara rentimine		65	47
- põhivara ost		126	1 638
- muud teenused		1	1
Kaupade ja teenuste müük seotud osapooltele:			
- Sidusettevõttele		378	774
- Harju KEK'le		3	19
KOKKU		381	793
<i>Sealhulgas:</i>			
- kaubad ja materjalid		17	26
- põhivara rentimine		339	678
- muud teenused		25	89
Saldod seotud osapooltega			
Nõuded sidusettevõtte vastu: kaubad ja teenused	8	0	154
Kohustused sidusettevõttele: kaubad ja teenused	19	0	42
Nõukogu ja juhatuse liikmetele makstud tasud			
- palk, preemia, muud sarnased tasud		215	185
- sotsiaalmaks		71	61
KOKKU		286	246
Aktsiapõhised hüvitised			
- ASi Harju Elekter nõukogu ja juhatuse liikmetele		20	20

Juhataja ei saa Kontsernilt pensioniga seotud õigusi. Juhatajal on õigus saada lahkumishüvitist kuni 10 kuu juhatuse liikme tasu ulatuses.

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

Aktsiapõhine hüvitis

3. mail 2012 toimunud aktsionäride üldkoosolek otsustas korraldada 2015. aastal Kontserni töötajatele ja Kontserni ning Kontserniga seotud äriühingute juhtorganite liikmetele suunatud aktsiaemissiooni. Märkimisõiguse planeeritavast aktsiaemissioonist osavõtuks annab nendega sõlmitud eelleping ning aktsiate märkimise perioodil kehtiv töö- või ametisuhe kuni aktsiate märkimise kuupäevani kaasa arvatud. 18. juunist 29. juunini 2012 toimunud eellepingute sõlmimise käigus registreeriti märkimisõigusi 434 960 aktsiale.

Aktsiate väljalaskehinnaks määrati ajavahemikus 1. juunist kuni 15. juunini 2012 ASi Harju Elekter aktsia börsipäevade keskmine hind Tallinna Väärtpaberibörsil eurodes (EUR). Aktsia väljalaske hinnaks kujunes 2,36 eurot.

Aktsiate märkimisõiguste kajastamisel on rakendatud IFRS 2 põhimõtteid. Kontsern kasutas töötajatelt aktsiate eest saadaolevate teenuste (tööpanuse) hindamisel märkimisõiguse õiglast väärtust eellepingute sõlmimise hetkel. Sõltumatu ekspert määras väärtuseks 0,50 eurot ühe aktsia märkimisõiguse kohta. 2014. aastal on tööjõukuluna kajastatud aktsiapõhiste maksete summa 72 (2013: 73) tuhat eurot.

Õiglase väärtuse hindamisel kasutati Black-Scholes hindamismudelit. Hinna määramisel on arvesse võetud kaalutud keskmist aktsia turuhinda (2,36 EUR), aktsia eeldatavat volatiilsust (35%), riskivaba intressimäära (1%), prognoositavaid dividende ning perioodi pikkust eellepingute sõlmimise ja planeeritava aktsiate märkimishetke vahel (3 aastat).

31 Äriühendused

Mittekontrolliva osalusega tütaretevõtted

Tütaretevõtted on kõik majandusüksused, mille üle kontsernil on kontroll. Kontsern kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjutada seda kasumi suurust kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütaretevõtted konsolideeritakse raamatupidamise aasta aruandes alates kontrolli tekkimisest kuni selle lõppemiseni.

Bilansipäeva seisuga on Kontsernis alljärgneva mittekontrolliva osalusega tütaretevõtted:

	Riik	Osalus 2014	Osalus 2013	
31. detsembri seisuga				
UAB Rifas	Leedu	62,7%	62,7%	Elektriseadmete tootmine

Alljärgnevalt on toodud tabel vähemusosalusega tütaretevõtte konsolideerimata finantsnäitajatest:

Finantsseisundi aruanne (EUR'000)	2014	2013
Käibevarad	2 977	2 465
Põhivarad	1 615	1 664
Varad kokku	4 592	4 129
Lühiajalised kohustused	1 165	671
Pikaajalised kohustused	0	2
Kohustused kokku	1 165	673
Jaotamata kasum (-kahjum)	2 682	2 701
Mitte-kontrolliv osalus	1 353	1 370

Initialed for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

Kasumiaruanne (EUR'000)	2014	2013
Äritulud	5 297	5 289
Perioodi puhaskasum (-kahjum)	78	-1
<i>s.h. Mittekонтроlliva osaluse osa</i>	41	30
Rahavoogude aruanne		
Rahavood äritegevusest	282	189
Rahavood investeerimistegevusest	-135	-71
Rahavood finantseerimise tegevusest	-111	-84
Rahavood koku	36	34

Tütarettevõtte tegevuse peatamine Rootsis

Vastavalt ASi Harju Elekter nõukogu otsusele 27.veebruari 2014 reorganiseeriti Kontserni Rootsi-suunaline tegevus. Alates 1. aprillist 2014 peatati määramata ajaks Rootsi tütarettevõtte Harju Elekter AB tegevus.

2010. aastal loodud tütarettevõtte Harju Elekter AB on kolme aastaga saavutanud igati töötava kliendi-baasi. Vastavalt kontserni arengustrateegiale on Skandinaaviamaad ja Rootsi jätkuvalt olulised sihttuurid, kuid antud sammu tingis 2011.-2014. aastatel kasutatud ärimudeli ebaefektiivsus ja kulus. Kuigi müügi mahud aasta-aastalt kasvasid, ei võimaldanud suhteliselt kõrged kulud soovitatavat äritulemit saavutada.

31.12.2013 seisuga moodustas Harju Elekter AB bilansimaht Kontserni varade maksumusest 0,25%, mis oli 184 tuhat eurot. Ettevõtte 2013. aasta müügitulu oli 703 tuhat eurot, moodustades konsolideeritud müügitulust 1,4%. Majandusaasta tulemuseks oli kahjum 190 tuhat eurot.

Reorganiseerimise järel võtsid vastutuse Kontserni Rootsi-suunalise äritegevuse ja sealsete klientide eest üle ASi Harju Elekter tütarettevõtte AS Harju Elekter Elektrotehnika müügi- ja arendusmeeskonnad ning partner-agendid Rootsis. Ka kõik pooleliolevad projektid siirdusid ASile Harju Elekter Elektrotehnika, kes jätkab aktiivset müügitgevust ja hangetes osalemist. Reorganiseerimise järel keskendutakse eelkõige efektiivsele arendusele ja müügile. Vajadusel avatakse firma uuesti samadel alustel.

Tütarettevõtte soetamine

Satmatic Oy (Soome) allkirjastas 17. juunil 2014 lepingud Soome suurima komplektalajaamade valmistaja Finnkumu Oy kõigi aktsiate ostuks. Finnkumu Oy jätkab oma nime ja kaubamärgi all Satmatic Oy 100%lise tütarettevõtte. Finnkumu Oy ostuga suurendas Kontsern oma turuosa Soomes ja ka mujal Skandinaavias ning laiendas oluliselt toodete sortimenti. Ostutehing jõustus 17. juunil 2014, mil toimusid ka rahalised arveldused. Tehingu eest tasuti 6 716 tuhat eurot.

Vastavalt lepingule tuleb müüjatele peale auditeeritud majandusaasta aruande kinnitamist maksta täiendavalt 2014. aasta eest 2015. aastal 50% ja 2015. aasta eest 2016. aastal 40% ettevõtte ärikasumist. Potentsiaalne kohustus on kokku 1 584 tuhat eurot, millest pikaajaline osa on 742 tuhat eurot. Tehingut finantseeris AS Harju Elekter omavahenditest.

Finnkumu Oy majandustegevuses ei ole pärast eelmise majandusaasta lõppu toimunud olulisi muudatusi. Kontserni ettevõtete ja Finnkumu Oy vahel ei olnud kehtivaid lepinguid, samuti ei olnud viimasel kehtivaid laenulepinguid ega ühtegi kohtu- või vahekohtumenetlust.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

Finantskokkuvõte 2011 – 2013 (EUR'000)	2013	2012	2011
Raha- ja pangakontod	820	413	512
Müügivalmis finantsvara	374	174	155
Äritegevuse nõuded	811	935	389
Varud	1 504	925	532
Põhivara	43	32	31
Varad Kokku	3 552	2 479	1 619
Lühiajalised kohustused	804	834	327
Omakapital	2 748	1 645	1 292
sh. aktsiakapital	24	24	254
Müügitulu	10 391	6 634	4 126
Ärikasum	1 626	884	419
Puhaskasum	1 250	664	273
Puhaskasum aktsia kohta (EUR)	511	271	108
Aktsiate arv	2 448	2 448	2 540
Dividend aktsia kohta (EUR)	88	60	45

Ostu mõju Kontserni varadele, kohustustele ja rahavoole seisuga 31.12.2014

Varad ja kohustused (EUR'000)	Netovara raama- tupidamislik väärtus	Netovara õiglane väärtus	Soetatud netovara
Raha ja pangakontod	1 869	1 869	1 869
Väärtpaberid	112	112	112
Nõuded ja ettemaksud	1 264	1 264	1 264
Varud	1 630	1 630	1 630
Põhivara	39	39	39
Võlad tarnijatele ja muud võlad	-1 337	-1 337	-1 337
Ettevõtte tulumaksuvõlg	-136	-136	-136
Netovara	3 441	3 441	3 441
Soetusmaksumus			8 300
Firmaväärtus			4 860
Rahavood			
Tasutud osaluse eest rahas			-6 716
Raha ja rahaekvivalendid soetatud ettevõttes			1 869
Kokku rahaline mõju Kontsernile			-4 847

Kui Kontsern oleks Finnkumu Oy omandanud aasta alguses, oleks Kontserni müügitulu olnud 5 024 tuhat eurot, ärikasum 1 027 tuhat eurot ja puhaskasum 1 134 tuhat eurot suuremad.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

32 Emaettevõtte põhiaruanded

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele esitatakse Emaettevõtte konsolideerimata põhiaruanded (koondkasumiaruanne, finantsseisundi aruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) konsolideeritud aruande lisades (lisa 2).

FINANTSSEISUNDI ARUANNE

31. detsembri seisuga (EUR'000)	2014	2013
Raha ja pangakontod	6 008	2 254
Nõuded ostjate vastu	644	400
Nõuded seotud osapoolte vastu	1 195	1 117
Muud lühiajalised nõuded ja ettemaksud	89	76
Varud	383	299
Käibevara kokku	8 319	4 146
Investeeringud tütarettevõtetesse	3 112	3 006
Pikaajalised nõuded tütarettevõtetele	6 278	0
Investeeringud sidusettevõttesse	0	565
Muud pikaajalised finantsinvesteeringud	19 145	31 339
Kinnisvarainvesteeringud	14 703	14 233
Materiaalne põhivara	426	394
Immateriaalne põhivara	309	326
Põhivara kokku	43 973	49 863
VARAD KOKKU	52 292	54 009
Kohustused		
Võlad tarnijatele	566	316
Võlad seotud osapooltele	0	49
Maksuvõlad	84	116
Muud võlad ja saadud ettemaksud	257	218
Lühiajalised kohustused kokku	907	699
Muud pikaajalised kohustused	0	44
Kohustused kokku	907	743
Omakapital		
Aktsiakapital	12 180	12 180
Ülekurss	240	240
Reservid	19 403	31 425
Jaotamata kasum	19 562	9 421
Omakapital kokku	51 385	53 266
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	52 292	54 009

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....

Signature/allkiri..... .....

KPMG, Tallinn

KOONDKASUMIARUANNE

1. jaanuar – 31. detsember (EUR'000)	2014	2013
Müügitulu	6 169	6 004
Müüdid toodete kulud	-3 534	-3 421
Brutokasum	2 635	2 583
Muud äritulud	14	6
Turustuskulud	-368	-354
Üldhalduskulud	-1 339	-1 250
Muud ärikulud	-67	-28
Äri kasum	875	957
Tulu tütarettevõtetest	46	455
Tulu sidusettevõttest	5 635	0
Tulu müügi valmis finantsvaradelt		
-dividenditulud	906	948
-investeeringute müügist	4 616	1 676
Intressitulud	131	28
Intressikulud	-1	-1
Kasum/kahjum (-) valuutakursi muutusest	0	-9
Kasum majandustegevusest	12 208	4 054
Tulumaks	-327	-289
Aruandeaasta puhaskasum	11 881	3 765
Muu koondkasum		
Finantsvara ümberhindluse netokasum/-kahjum	-7 406	11 690
Finantsvara müügiga realiseerunud kasum (-)	-4 616	-1 660
Perioodi muu koondkasum kokku	-12 022	10 030
Aruandeaasta koondkasum	-141	13 795

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....

Signature/allkiri..... .....

KPMG, Tallinn

RAHAVOOGUDE ARUANNE

EUR '000	2014	2013
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum	875	957
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	794	750
Kasum põhivara müügist	0	-2
Äritegevusega seotud nõuete muutus	-112	23
Varude muutus	-84	34
Äritegevusega seotud kohustuste muutus	-51	-6
Makstud ettevõtte tulumaks	-327	-289
Makstud intressid	-1	-1
Kokku rahavood äritegevusest	1 094	1 466
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud põhivara eest	-1 063	-1 974
Tütarettevõtte ost	-200	0
Laekunud sidusettevõtte müügist	6 200	0
Laekunud finantsinvesteeringute müügist	4 787	1 753
Laekunud põhivara müügist	0	2
Antud laenu tagasimaksed	0	750
Antud laen	-6 800	-778
Laekunud intressid	62	27
Laekunud dividendid	1 414	1 404
Kokku rahavood investeerimistegevusest	4 400	1 184
Rahavood finantseerimistegevusest		
Laekunud tütarvõtte aktsiakapitali vähendusest	0	320
Makstud dividendid	-1 740	-1 566
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-1 740	-1 246
Kokku rahavood	3 754	1 404
Raha jääk perioodi algul	2 254	850
Rahajääkide muutus	3 754	1 404
Raha jääk perioodi lõpus	6 008	2 254

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

	Aksia- kapital	Üle- kurss	Reserv- kapital	Ümber- hindluse reserv	Jaota- mata kasum	KOKKU
EUR '000						
Saldo 31.12.2012	12 180	240	1 176	20 177	7 264	41 037
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	3 765	3 765
Muu koondkasum	0	0	0	10 030	0	10 030
2013.a. koondkasum kokku	0	0	0	10 030	3 765	13 795
Reservkapitali suurendamine	0	0	42	0	-42	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	-1 566	-1 566
Saldo 31.12.2013	12 180	240	1 218	30 207	9 421	53 266
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	11 881	11 881
Muu koondkasum	0	0	0	-12 022	0	-12 022
2014.a. koondkasum kokku	0	0	0	-12 022	11 881	-141
Makstud dividendid	0	0	0	0	-1 740	-1 740
Saldo 31.12.2014	12 180	240	1 218	18 185	19 562	51 385
EUR'000					2014	2013
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31. detsembri seisuga					51 385	53 266
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste:						
-bilansiline väärtus					-3 112	-3 571
-bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					10 204	12 784
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31. detsembri seisuga					58 477	62 479

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele on summa, millest aktsiaselts võib teha aktsionäridele väljamakseid, leitav järgmiselt: korrigeeritud konsolideerimata omakapital, millest on maha arvatud aktsiakapital, ülekurs ja reservid.

Vastavalt Äriseadustikule võtab Emaettevõtja, kes koostab konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande, kasumi jaotamise otsuse vastu konsolideerimisgrupi konsolideeritud aruannete alusel. Konsolideeritud aruannetel põhinevat kasumit ei ole lubatud jaotada niivõrd, kui võrd see vähendaks emettevõtja netovara tasemeni alla aktsiakapitali ja reserve kogusumma, mille väljamaksmine aktsionäridele ei ole lubatud seadusest või põhikirjast tulenevalt

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 31.03.2015 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

JUHATAJA KINNITUS KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Juhataja kinnitab, et lehekülgedel 5 kuni 37 toodud juhatuse tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate aruandeperioodi jooksul toimunud olulistest sündmustest ning nende mõjust raamatupidamisaruandele, sisaldab majandusaasta järelejäänud perioodi peamiste riskide ja ebaselguste kirjeldust ning kajastab olulise tähtsusega tehinguid seotud osapooltega.

Juhataja kinnitab, et lehekülgedel 38 kuni 90 toodud ASi Harju Elekter 2014. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsust ja täielikkust ning, et:

- raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt;
- raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt emattevõtja ja kontserni finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid;
- AS Harju Elekter ja tema tütarettevõtted on jätkuvalt tegutsevad.

Andres Allikmäe
juhataja
„ 31. „ märts 2015

ALLKIRJAD 2014.a. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Juhatus on koostanud ASi Harju Elekter ja kontserni 2014. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Andres Allikmäe
juhataja
„ 31. „ märts 2015

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruande (lk. 5-89), mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Endel Palla	nõukogu esimees		„ 14. „ aprill 2015
Ain Kabal	nõukogu liige		„ 14. „ aprill 2015
Aare Kirsme	nõukogu liige		„ 14. „ aprill 2015
Triinu Tombak	nõukogu liige		„ 14. „ aprill 2015
Andres Toome	nõukogu liige		„ 14. „ aprill 2015

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Harju Elekter aktsionäridele

Oleme auditeerinud AS Harju Elekter konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2014, konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 38 kuni 90.

Juhtkonna kohustus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeauditiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindluse selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeauditiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeauditiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamiseks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS Harju Elekter konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2014 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Tallinn, 31. märts 2015

Andris Jegers
Vandeauditiitori number 17

KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17
Narva mnt 5, Tallinn 10117

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

ASi Harju Elekter omanikele kuuluv jaotamata kasum on:

	EUR
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	16 967 166
2014.a. puhaskasum	9 696 842
Kokku jaotuskõlbulik kasum seisuga 31.12.2014	<u>26 664 008</u>
Juhatus teeb ettepaneku kasumi jaotamiseks alljärgnevalt:	
Dividendideks (0,15 eurot aktsialt)	2 610 000
Jaotamata kasumi jääk peale kasumi jaotamist	<u>24 054 008</u>

Andres Allikmäe
juhataja

„31.“ märts 2015